

Ana Magaš

HRVATSKI JEZIK 6
priručnik za šesti razred osnovne škole

IZDAVAČ
Školska knjiga, d.d.
Zagreb, Masarykova 28

ZA IZDAVAČA
dr. sc. Ante Žužul

UREDNIKA
mr. sc. Emica Calogjera Rogić

LEKTORICA
Željka Bujan

GRAFIČKO-LIKOVNO OBLIKOVANJE
Siniša Kovačić

ILUSTRACIJE I FOTOGRAFIJE
Piktoteka Školske knjige

© ŠKOLSKA KNJIGA, d.d.Zagreb, 2015.

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati ni na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova pisanog dopuštenja.

Ana Magaš

HRVATSKI JEZIK 6
priručnik za šesti razred osnovne škole

Školska knjiga
Zagreb, 2011) .

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice:	Počeci hrvatske pismenosti	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni rad, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • definirati i objasniti tropismenost i trojezičnost u razvoju hrvatskog jezika • imenovati i opisati početke hrvatske pismenosti • definirati inkunabule • povezati izum tiskarskog stroja s počecima tiskarstva. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (književnost, jezično izražavanje) • Povijest • Geografija • Likovna kultura • Sat razrednog odjela • Vjeronauk. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će objasniti i razumjeti obilježja tropismenosti i trojezičnosti. Povezat će razvoj pisama s prvim spomenicima i dokumentima nastalima na glagoljici, ćirilici i latinici. Objasniti će izum prvog tiskanog stroja i definirati pojam inkunabule. Prepoznat će prva tiskana djela.	
b) odgojne	Učenik će steći sigurnost u poznavanju povijesti hrvatskog jezika. Obogatit će znanje vlastite opće kulture. Razvit će osjećaj ponosa zbog širine i bogatstva svojega jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će povezati, zaključiti, reproducirati te upotrebljavati nove pojmove u svagdašnjoj komunikaciji.	
d) komunikacijske	Učenik će prakticirati i interpretirati naučeno.	

Artikulacija sata:

Motivacija (prva inačica)

Učitelj/učiteljica na sat donosi kutiju u koju je ranije stavio/stavila papiriće s glagoljičnim slovima (azbukom). Svaki učenik izvlači jedan papirić i pokušava odgonetnuti što bi bili ti simboli. Učitelj/učiteljica na ploču piše svoje ime azbukom i otkriva im kako se radi o jednom od triju hrvatskih pisama. Nakon toga učitelj/učiteljica pokazuje učenicima cijelu azbuku (plakat ili prezentacija) te učenike motivira da svatko napiše svoje ime tim pismom.

Motivacija (druga inačica)

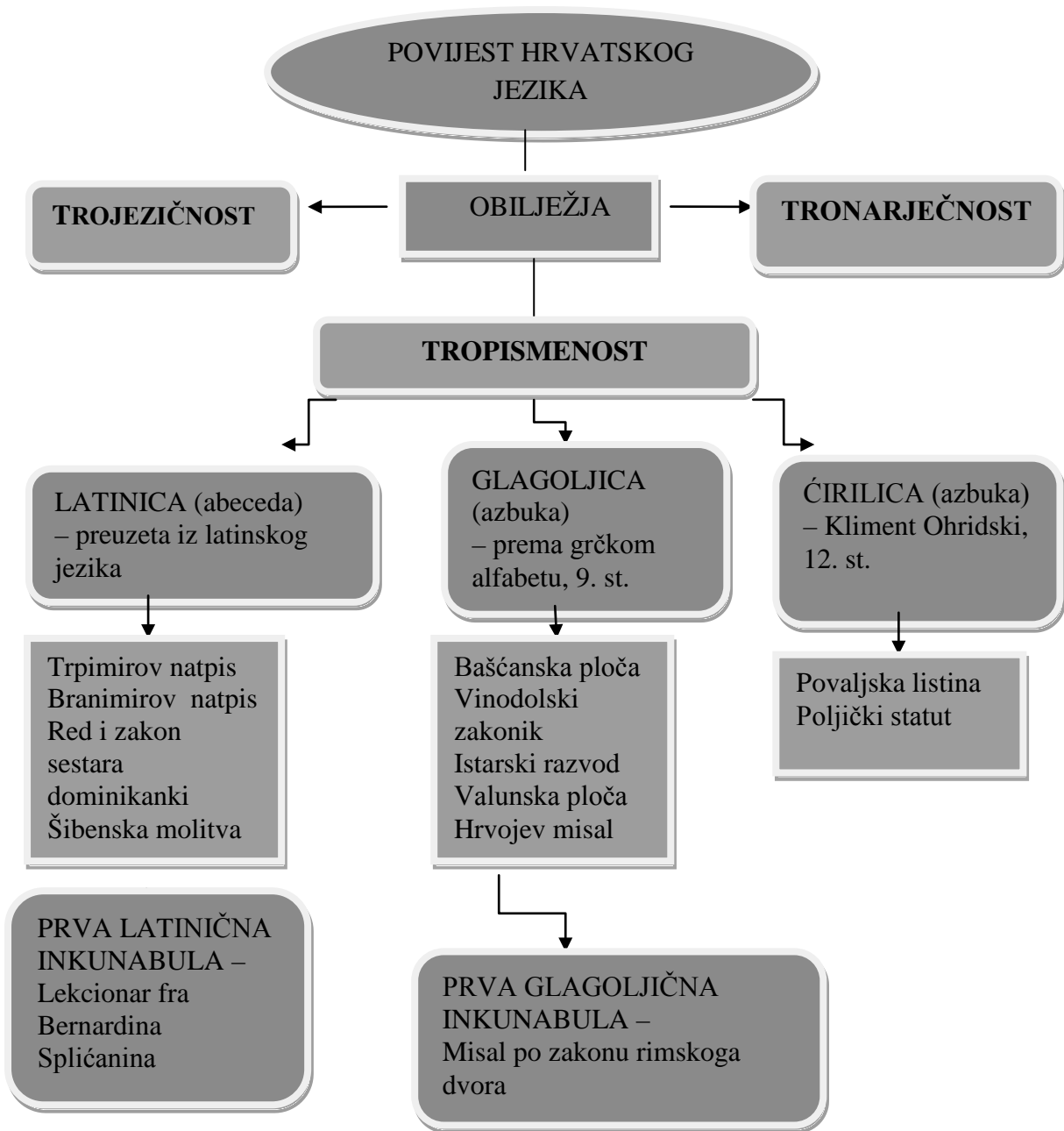
Učitelj/učiteljica u obliku računalne prezentacije uvodi učenike u stanje pripremljenosti za obradu početaka hrvatske pismenosti. Prezentacija može sadržavati najvažnije dokumente i spomenike na glagoljici, latinici i ćirilici. Učenici mogu pokušati odgonetnuti o kojim se pismima radi te iz kojeg stoljeća potječu.

Motivacija (treća inačica)

Učitelj/učiteljica priprema učenike za obradu nastavne jedinice čitajući im ili recitirajući im tekst Bašćanske ploče u izvornom obliku. Učenici mogu pokušati prepričati sadržaj te tako ući u svijet glagoljice i prvih pisama. Učitelj/učiteljica učenike navodi na razmišljanje o starosti tog spomenika te na zaključke koji će ih dovesti do naslova današnje jedinice.

Najava teme	Učenici su kroz motivaciju došli do zaključka kako je tema današnjeg sata razvoj pismenosti te otvaraju udžbenike i zapisuju naslov u svoju bilježnicu. Učitelj/učiteljica može donijeti na sat replike spomenika i pokazati učenicima kako je koje pismo ili dokument izgledalo (npr. Bašćanska ploča, azbuka, ćirilično pismo).
Uočavanje jezične pojave	Učenici će otvarajući udžbenike i proučavajući slike uočiti kako su Hrvati narod koji se služio trima pismima (glagoljicom, ćirilicom i latinicom) i trima jezicima (latinskim, starocrkvenoslavenskim i starohrvatskim).
Obrada: frontalni rad / rad u skupinama	Učitelj uvodi učenike u spoznaje o prvim pisanim spomenicima. O povijesti Hrvata na ovim područjima svjedoče prvi pisani spomenici na latinskom jeziku. Zapisani su latinicom, a nastajali su već od 9. st., latinskim su se jezikom i latinicom služili Hrvati u bogoslužju jer su se po svojoj kršćanskoj pripadnosti već od pokršćavanja opredijelili za zapadni kršćanski krug. Hrvatima su prvo slavensko pismo – glagoljicu sa starocrkvenoslavenskim jezikom donijeli učenici solunske braće Ćirila i Metoda.
Rad u skupinama	Učitelj/učiteljica dijeli učenike u 4 veće skupine koje će istraživati jezike i pisma. Tri skupine obrađivat će prva pisma, a četvrta skupina pripremat će kviz znanja. Prva skupina pročitat će iz udžbenika sve o glagoljici i glagoljčnim spomenicima. Druga skupina pročitat će i proučiti sve o latinici i latiničnim spomenicima i dokumentima, a treća sve o ćirilici i ćiriličnim spomenicima. Svoje rezultate učenici će prikazati na plakatu. Zadnja, četvrta skupina, pročitat će cijelu nastavnu jedinicu i pripremit će pitanja za utvrđivanje gradiva. Predstavnici svake skupine prezentirat će rad i uputiti ostale skupine u najvažnije podatke koje su odlučili prikazati na plakatu.
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada usmenim putem.
Sinteza	Kviz znanja koji će iznijeti predstavnik četvrte skupine upotrijebit će se kao sinteza znanja. Najbolja skupina, dakle skupina koja odgovori na najviše pitanja, bit će pohvaljena, a njihov plakat bit će izložen u učionici ili u holu škole. Nakon toga, učenici će rješavati zadatke iz radne bilježnice.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Učenici će za domaću zadaću izraditi glinenu ploču. Ona može biti umanjena replika Bašćanske ploče ili može biti obična ploča izrađena od glinamola na kojoj će biti ispisana azbuka.

Plan ploče:
Početci hrvatske pismenosti

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- zadatak: rebus.

Nastavni listić 1

1. Hrvati su se na ovim prostorima u bogoslužju i drugim prigodama od svojih početaka do 19. st. služili trima jezicima. To su:
_____.
2. Navedi pisma kojima su se služili.

3. Napiši sve što znaš o Bašćanskoj ploči.

4. Tko je izumio prvi tiskarski stroj? _____
5. Tko se naziva Otac Hrvatske Književnosti? _____
6. Koja je jedna od najljepših glagoljičnih knjiga? _____
7. Šibenska molitva potječe iz _____ godine.
8. Poljički statut je prvi tekst pisan _____
9. Misal po zakonu rimskoga dvora naziva se i _____
10. Što su inkunabule?

Nastavni listić 2

1. Uz glagoljicu navedi još dva pisma kojima su se služili Hrvati.

2. Pogledaj u knjigu kako izgleda Bašćanska ploča. Pokušaj je nacrtati u svoju bilježnicu.
3. Pokušaj glagoljičnim slovima napisati svoje ime i ime svoje prijateljice.

Zadatak za vrednovanje i samovrednovanje

Učenici će svoje spoznaje pokušati uobličiti kroz rebus. U paru će ocijeniti koliko su bili pozorni na satu jer će pokušati nacrtati rebus čije će rješenje biti neki od pojmova koje su naučili na današnjem satu.

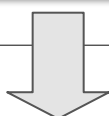
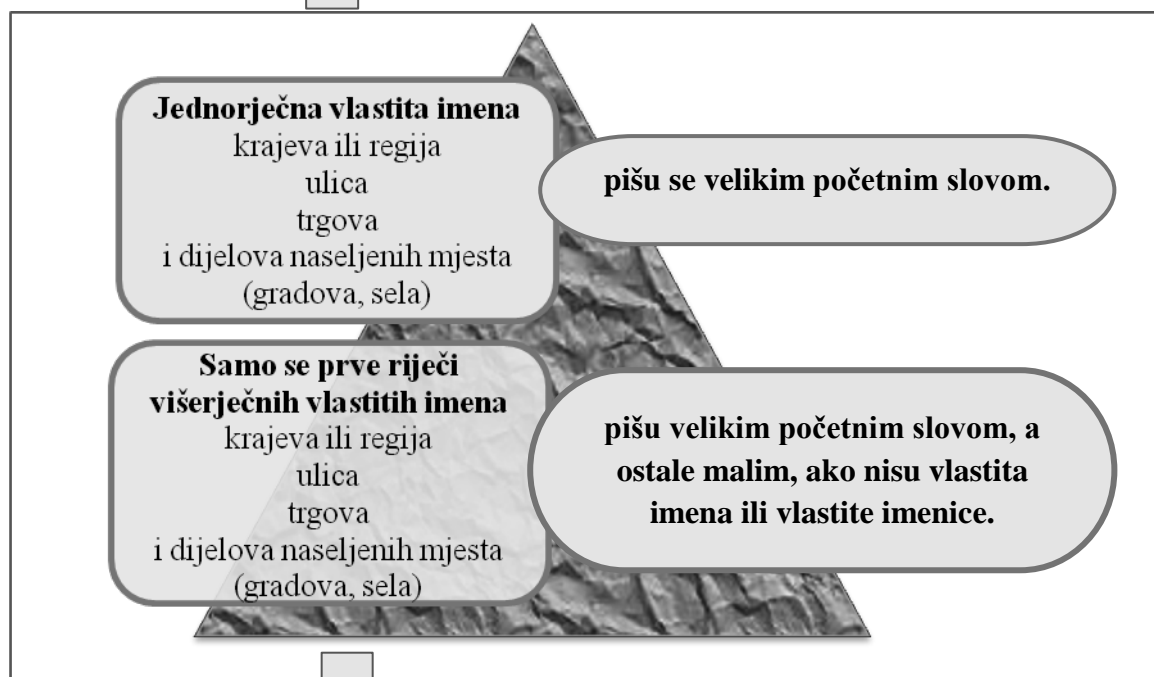
Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Veliko i malo početno slovo	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba (dvosat)	Nastavni oblici: čelni, u paru, individualni, u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • primjenjivati postojeća znanja o velikom i malom početnom slovu • proširiti znanja novim spoznajama o pisanju jednorječnih i višerječnih vlastitih imena ulica, trgova, prilaza, prolaza, avenija, gradskih četvrti i krajeva. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će sumirati prijašnja znanja o velikom i malom početnom slovu i staviti već stečeno znanje u odnos s novim znanjem o pisanju jednorječnih i višerječnih vlastitih imena.	
b) odgojne	Učenici će procijeniti kolika je uloga pravopisa i pravogovora u očuvanju hrvatskoga jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati svijest o čuvanju i primjenjivanju pravopisne i pravogovorne norme	
d) komunikacijske	Učenici će primjenjivati stečena znanja u pisanom izričaju.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis) • Povijest • Geografija • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Učitelj/učiteljica će na sat donijeti kartu Zagreba, pričvrstiti je na ploču s pomoću magneta, a onda će pitati učenike znaju li odrediti strane svijeta na karti. Kada se odrede strane svijeta, učitelj/učiteljica će od učenika zatražiti da sa svake strane svijeta odaberu jednu ulicu ili trg. Kada učenici odaberu, zapisuje se u tablicu na ploču koja će se postupno popunjavati. Motivacija (druga inačica) Ako pravopisa nema u učionici, učitelj/učiteljica će na sat donijeti pravopis i pitat će učenike što sve mogu pronaći u pravopisu. Kako bi učenici bili još motiviraniji, pokušat će zajednički doći do odgovora što je to pravopis. Sve učeničke odgovore treba obrazložiti kako bi učenici imali povratne spoznaje o svojim odgovorima. Učitelj/učiteljica će učenicima, nakon definiranja i nabiranja što sve možemo u pravopisu pronaći. postaviti sljedeće pitanje: Kakvu ulogu pravopis i pravogovor mogu imati u očuvanju hrvatskog jezika?.		
Najava teme	Veliko početno slovo učenici su učili i u nižim razredima gdje su naučili da se jednorječna i višerječna imena kontinenata, država, gradova, sela, božanstava, ljudi, životinja te naroda i stanovnika kontinenata, država, pokrajina, gradova i sela pišu velikim početnim slovom. Saznali su i da se u takvim višerječnim imenima velikim početnim slovom ne pišu samo veznici i prijedlozi. Nakon sumiranja postojećeg znanja piše se naslov na ploču.	

Uočavanje jezične pojave	Uočava se da postoje dva temeljna pravila o pisanju jednorječnih i višerječnih vlastitih imena.
Rad u parovima	Na temelju karte iz udžbenika učenici trebaju otkriti pravila pisanja imena ulica, prilaza, trgova i gradskih četvrti. Učit će to tako što će ulice, prilaze/prolaze/šetališta, trgove, gradske četvrti, regije/krajeve zasebno ispisati u tablicu, a onda će analizirati kako su napisane i na temelju toga proizvest će pravilo o pisanju jednorječnih vlastitih imena. Nakon toga proučit će i ispisati višerječna vlastita imena krajeva ili regija, ulica, trgova i dijelova naseljenih mjesta koja će paru analizirati i donijeti zaključke. U tome će im pomoći udžbenik i učitelj/učiteljica koji će pomoći savjetom/odgovorom u bilo kojem trenutku. Važno je da učenici sami istraživanjem, proučavanjem, povezivanjem i uspoređivanjem donesu zaključke. Učenici već imaju temeljno znanje iz nižih razreda i sada ga trebaju nadograđivati putem novih primjera.
Objava rezultata i istraživanja	Učenici će iznositi svoje zaključke, a učitelj/učiteljica će ih pisati na ploču.
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja bit će provedena usmenim putem.
Sinteza	Naučeno gradivo učenici će predstaviti u scenskoj izvedbi. Stalice će posložiti u krug i zamislit će da su znanstvenici koji su pozvani na kongres, kongres će biti prikazan na jednoj od TV emisija i zato moraju poštovati pravila scenskog izvođenja (okretati se publici, ne govoriti svi u isto vrijeme). Tema kongresa bit će <i>Veliko i malo početno slovo</i> . Učenici trebaju biti što kreativniji, zanimljivi i jasni u svom izričaju. Prijedlog je da učitelj/učiteljica održi uvodnu riječ na kongresu i naglasi problematiku koju uočava u navedenoj temi.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Učenike ćemo podijeliti u skupine. Svaka će skupina zamisliti da ima svoju turističku agenciju koja organizira obilazak grada. Skupina će smisliti ime svoje agencije i pripremit će ponudu obilazaka turističkih zanimljivosti u gradu. Smišljajući ponudu, moraju imati na umu da sve skupine imaju isti zadatak, ali će samo jedna skupina proći na natječaju sa svojom ponudom. Ponuda mora obuhvaćati vrijeme, sadržaje koji će se razgledavati, prijevoz, ulaznice, cijenu. Jako je važno paziti na pravopis jer će se u odabiru osim cijena, u obzir uzimati i pismenost.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Rješavanje nastavnog listića i/ili radne bilježnice.

Plan ploče:

Veliko i malo početno slovo

ULICE	PRILAZI/PROLAZI/ ŠETALIŠTA	TRGOVI	GRADSKE ČETVRTI	REGIJA/ KRAJ
Ulica Dubrava Vatikanska ulica	Prilaz baruna Filipovića Miškecov prolaz	Trg hrvatskih velikana Britanski trg	Črnomerec Žuti brijeg	Prigorje Moslavina

VIŠERJEČNA VLASTITA IMENA		
Novi Vinodolski	Novi Zagreb	Trg kneza Branimira
pridjev i vlastito ime	pridjev i vlastita imenica vlastito ime	vlastita imenica vlastito ime

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listići
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- upitnik o satu u prilogu.

Nastavni listić 1

1. Tvoj je zadatak sljedeći. Nacrtat ćeš školu i svoju kuću. Između škole i kuće imenovat ćeš sve ulice kojima prolaziš, kao i sve kulturne objekte, ukoliko ih ima. Nemoj zaboraviti upotrijebiti pravila o pisanju velikog i malog početnog slova.

Napomena: obrazac za crtanje isti je za oba listića.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Odgovori na sljedeća pitanja, ako ne znaš sam, učitelj/učiteljica će ti rado pomoći.
 - a) Kako se zove ulica u kojoj živiš?
 - b) Kako se zove ulica u kojoj je tvoja škola?
2. Sada kada znaš odgovore, nacrtaj svoju kuću ili školu i napiši pravilno kako se zove ulica u kojoj se nalazi.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Zaokruži točan odgovor. Zaokruživanjem odgovora pokazat ćeš kako si se osjećao danas na satu, ali i koliko si naučio/naučila.

1. Danas je na satu hrvatskog jezika bila ugodna atmosfera. **T N**
2. Puno sam naučio/naučila o velikom i malom početnom slovu. **T N**
3. Svidjeli su mi se zadatci koje smo imali na satu. **T N**
4. Današnji je sat ispunio sva moja očekivanja. Idem kući s novim spoznajama. **T N**

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Rečenični i pravopisni znakovi	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: čelni, individualni
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati pravopisne od rečeničnih znakova analizirajući razliku. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će analizirati razliku između pravopisnih i rečeničnih znakova, ali će i proizvesti zaključak kada će koristiti koji znak na primjerima rečenica.	
b) odgojne	Učenici će njegovati hrvatski jezik, poštujući pravopisnu i pravogovornu normu.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati sposobnosti razlikovanja, povezivanja, uočavanja, analiziranja i procjenjivanja u pisanom izražavanju.	
d) komunikacijske	Učenici će novim spoznajama stvoriti obogaćene jezične vještine.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis) • medijska kultura • Povijest • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija		
<p>Učitelj/učiteljica će otvaranjem imenika odabrati jednog učenika/učenicu koji će biti vlasnik/vlasnica dvorca. Svi ostali učenici bit će osoblje dvorca, svatko će biti nešto drugo: possluga, kuhar, sobar, krojačica, vrtlar, konjušar, dvorski zabavljač, čuvar lovačkih pasa, dadilja, stražar, guvernanta...</p> <p>Slijede upute za igru.</p> <p>Tvoj je zadatak zamisliti da si vlasnik dvorca i da organiziraš proslavu. Na tu će proslavu doći svi ugledni ljudi kraljevine. Pozorno moraš pripremiti dnevna zaduženja za sve stanovnike i osoblje dvorca kako bi bio/bila siguran/na da će sve biti besprijekorno. Svaki učenik, ovisno o dodijeljenom dvorskom zanimanju, sastavit će popis stvari koje treba kupiti ili naručiti da bi bila izvršena zaduženja i da bi proslava bila besprijekorna. Dnevna zaduženja i narudžbenice treba napisati bez pravopisnih pogrešaka.</p>		
Najava teme	Naslov nastavne jedinice piše se na ploču uz napomenu da će učenici sada otkriti koliko znanja o tome već imaju.	
Uočavanje jezične pojave	Pogledavši svoje popise za proslavu ili narudžbenice koje su ispisivali, uočeno je koliko je pravopisnih i rečeničnih znakova već upotrijebljeno na temelju već stečenog znanja. Danas će dobiti nove spoznaje koje će obogatiti njihova postojeća znanja.	

<p>Obradba</p>	<p>Učenici će izgovarati koje sve rečenične i pravopisne znakove koriste u govoru, učitelj/učiteljica će ih ispisivati, ali na jednu stranu pisat će rečenične, a na drugu pravopisne znakove. Prvi od rečeničnih znakova bit će zarez kod kojeg će se poseban naglasak staviti na to da on može mijenjati značenje rečenice, ali da osim toga njime odvajamo samostalne rečenične cjeline. Na ploču će se zapisati primjer u kojem se mijenja značenje rečenice.</p> <p>a) Hvala ne, volim sladoled. b) Hvala, ne volim sladoled.</p> <p>Sljedeći znak je crtica koja može biti i rečenični i pravopisni znak, ovisno o ulozi koju ima. Učitelj/učiteljica će napomenuti da se crtica piše s bjelinama, a spojnica bez bjelina, objasniti će na primjeru Ivana Brlić-Mažuranić.</p> <p>Trotočka se objašnjava na primjerima i dolazi se do novih preciznih saznanja kada ga upotrebljavamo. Piše se na ploču.</p> <p>Trotočka se piše:</p> <p>a) kada je tekst izostavljen ili nije naveden b) kada označavamo dulje stanke ili isprekidan govor c) kada prekidamo nabranje jer ima mnogo takvih primjera.</p> <p>Zagrade su rečenični znak koji jače odjeljuje dio teksta kao manje važan dio ili kao dio koji služi za dopunu i objašnjenje. One mogu služiti i kao pravopisni znak, ali u slučajevima kada služe za skraćeno označavanje dvostrukog oblika istoznačnih riječi k(a).</p> <p>Posljednji je izostavnik koji se piše umjesto izostavljenog slova u riječi, ali većinom u pjesništvu ili u ustaljenim izrekama.</p> <p>Nakon niza primjera koji su usmeno navodili, učenici zajednički s učiteljem/učiteljicom definiraju pravopisne znakove kao znakove koji kazuju kako se nešto čita i razumije, a rečenične znakove kao znakove koji rastavljaju tekst na rečenice i rečenične dijelove. Neki znakovi mogu biti i pravopisni i rečenični.</p>
<p>Individualni rad</p>	<p>Vraćanje na polazni tekst <i>Glagoljica i glagoljaši</i> iz kojega će svaki učenik, na temelju znanja koje je dobio u obradi, izdvojiti pravopisne i rečenične znakove i znati ih pojasniti.</p>
<p>Objava rezultata uz korekciju i vrednovanje</p>	<p>Objava rezultata izvršit će se tako što će se čitati rečenica po rečenica. Učenik koji bude čitao rečenicu izdvajat će znakove koje će učitelj/učiteljica vrednovati.</p>
<p>Sinteza (rad u paru)</p>	<p>Učenici će još jednom pogledati ilustraciju u udžbeniku na kojoj ista rečenica radi upotrebe zareza ima drugačije značenje. Osmislit će svoje primjere istih rečenica, ali različitoga značenja. Nakon iznesenih primjera učitelj/učiteljica će ih vrednovati.</p>
<p>Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti</p>	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>
<p>Objava rezultata</p>	<p>Čelno.</p>
<p>Zadavanje zadataka za zadaću</p>	<p>Zadatci u radnoj bilježnici.</p>

Plan ploče:

Rečenični i pravopisni znakovi

Pravopisni znakovi kazuju kako se nešto čita i razumije.

Rečenični znakovi (razgodci) rastavljaju tekst na rečenice i rečenične dijelove.

Neki su znakovi i pravopisni i rečenični.

Zarez

- rečenični znak
- određuje značenje rečenice
- odvaja samostalne rečenične cjeline

Crtica

- rečenični i pravopisni znak
- jače ističe smisao rečenice
- označava umetnuti dio
- zamjenjuje prijedlog *od*
- označava udaljenost
- veže dva imena združena u međusobni odnos

CRTICA ≠ SPOJNICA

piše se s bjelinama

piše se bez bjelina
Ivana Brlić-Mažuranić

Trotočka se piše:

kad je tekst izostavljen ili nije naveden

kada označavamo dulje stanke ili isprekidan govor

kad prekidamo nabranje jer ima mnogo takvih primjera

Zagrade

- kao rečenični znak odjeljuju dio teksta kao manje važan ili dopunu
- kao pravopisni znak služi za skraćeno označavanje dvostrukih oblika istoznačnih riječi (k/ka)

Izostavnik

- piše se umjesto izostavljenog slova u riječi

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listići
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica vlastitog doprinosa na satu u prilogu.

Nastavni listić 1

- Odgovori na sljedeća pitanja. Upotrijebi sve pravopisne i rečenične znakove koje si danas naučio/naučila, pripazi na pravopis.
 - Od koje do koje godine ideš u osnovnu školu?

 - S kim živiš u kući ili stanu? Nabroji.

 - Kada najviše voliš gledati utakmice? Kada igra tko?

 - Nabroji što sve ima u tvojoj sobi.

- Napiši jednu rečenicu u kojoj ćeš pravilno upotrijebiti:
 - zgradu _____
 - izostavnik. _____
- Koje još pravopisne znakove poznaješ? Napiši primjer za svaki.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

- Nabroji sve pravopisne i rečenične znakove koje poznaješ.

- Koje sve znakove prepoznaješ u navedenom primjeru?
Ivana Brlić-Mažuranić (1874.-1938.)

- Nabroji koji su tvoji najbolji prijatelji, upotrijebi pritom jedan rečenični znak.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će u skupini opisati kako su se osjećali tijekom rada. Svaki će učenik reći koliko je zadovoljan svojim doprinosom na satu.

Moj doprinos	Nisam zadovoljan/zadovoljna	Mogao/mogla sam i bolje obaviti zadatke	Zadovoljan/zadovoljna sam	Potrudio sam se i jako sam zadovoljan/zadovoljna

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Osobne zamjenice	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni (čelni), individualni, rad u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • ponoviti promjenjive vrste riječi • definirati osobne zamjenice • razlikovati naglašene i nenaglašene oblike • usvojiti sklonidbu zamjenica. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, jezično izražavanje) • Sat razrednog odjela • Vjeronauk. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će prepoznati osobne zamjenice, primjenjivat će ih govoru i u pismu, razlikovat će naglašeni od nenaglašenog oblika.	
b) odgojne	Učenik će proširivati spoznaje o bogatstvu hrvatskoga jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će nabrojati, povezati, razlikovati, objasniti i zaključiti znanja o zamjenicama.	
d) komunikacijske	Učenik će pravilno upotrebljavati zamjenice u usmenom i pisanom izražavanju.	

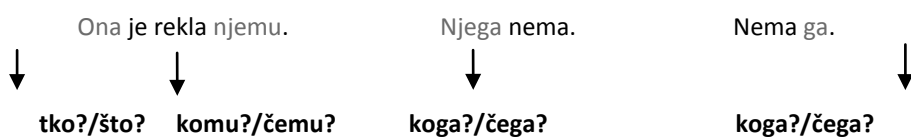
Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
<p>Učenike dijelimo u parove, u paru će sastaviti optužnicu protiv lijenosti, laži, nepravde, drskosti ili mržnje. Učenici će se sami dogovoriti tko će biti učenik A, a tko će biti učenik B. Učenik A s rukama na leđima, stoji pred ostalim učenicima. Učenik B će stajati tik iza njega, u jednakom položaju, ali publika će vidjeti samo prvoga. U tom će položaju učenik B provući ruke ispod pazuha učenika A. Dobit će se dojam da ruke učenika B pripadaju učeniku A. Dok učenik A bude izgovarao optužnicu, učenik B će gestikulirati rukama.</p>	
Motivacija (druga inačica)	
<p>Učenici će scenski improvizirati dolazak jednog učenika pred tajništvo. Tajništvo će biti vrata učionice u kojoj se nalaze. Kada učenik uhvati kvaku, shvatit će da je zaključano i da nema nikoga. On hitno treba u tajništvo po potvrdu za stipendiju i sada je u problemu. U tom će trenutku naići drugi učenik koji će mu pokušati pomoći. Kako? Prikažite na zamišljenoj improvizaciji.</p>	
Najava teme	Kako su promjenjive vrste riječi već naučene, učitelj/učiteljica će otkriti da će danas usvojiti osobne zamjenice kao prve u nizu zamjenica koje će naučiti. Zapisuje se naslov na ploču.
Uočavanje jezične pojave	Zamjenice kao promjenjiva vrsta riječi poznate su učenicima od prije, danas su tijekom motivacije primijetili da se pojavljuju u različitim oblicima. Često su ih koristili u govoru i pismu, samo nisu bili svjesni njihove važnosti i značenja.

Rad u parovima	U parovima će učenici ispisati zamjenice iz ilustriranog teksta iz udžbenika. Ispisanim zamjenicama, pokušat će odrediti padež. Nakon određivanja padeža, pokušat će napraviti cijelu sklonidbu. Cilj je zadataka da učenici otkriju kako zamjenica glasi u nominativu.												
Korekcija i vrednovanje	Učitelj/učiteljica će vrednovati učeničke odgovore. Pri vrednovanju postavljat će dodatna pitanja kako bi dobio/dobila povratnu informaciju razumiju li učenici ono što rade. Tko je u stripu govornik, a tko sugovornik? Na koga učenik iz stripa misli kad kaže on? Čemu služe riječi ona i on?												
Obradba	<p>Kako je već u prethodnom dijelu zaključeno da zamjenice mogu značiti govornika ili sugovornika, učitelj/učiteljica će napisati na ploču i pobliže objasniti učenicima na primjerima. Osobne su zamjenice riječi koje zamjenjuju imenice i znače govornika, sugovornika i negovornika.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>OSOBA</th> <th>JEDNINA</th> <th>MNOŽINA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>govornik</td> <td>ja</td> <td>mi</td> </tr> <tr> <td>sugovornik</td> <td>ti</td> <td>vi</td> </tr> <tr> <td>negovornik</td> <td>on, ona, ono</td> <td>oni, one, ona</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ona je rekla njemu. Njega nema. Nema ga. tko?/što? komu?/čemu? koga?/čega? koga?/čega?</p> <p>Učenici zaključuju da su osobne zamjenice sklonjive riječi jer se mijenjaju po padežima. Učiteljica postavlja pitanje. Zamjenica njega i ga odgovaraju na isto, genitivno padežno pitanje. Na što te upućuje ta jezična pojava? Učenici dolaze do novih spoznaja o osobnim zamjenicama, povezivanjem su došli do zaključka da je nominativ od oba oblika zamjenice <i>on</i> te da je postoje dva oblika za genitiv zamjenice <i>on</i>, jedan je kraći, a drugi je dulji. Učiteljica će objasniti da je dulji oblik naglašen, a kraći oblik je nenaglašen. Nakon toga prijeći će se na sklonidbu zamjenica, učenici će usmenim putem sklanjati zamjenice, ponovno će posvetiti pozornost kraćim i duljim oblicima. Učitelj/učiteljica će im napomenuti da nenaglašeni oblik ne može stajati na početku rečenice. Na početku može stajati samo naglašeni oblik zamjenica. Ukazat će se i na razliku između pridjevnih i imeničnih zamjenica, a učitelj/učiteljica će to napisati na ploču.</p>	OSOBA	JEDNINA	MNOŽINA	govornik	ja	mi	sugovornik	ti	vi	negovornik	on, ona, ono	oni, one, ona
OSOBA	JEDNINA	MNOŽINA											
govornik	ja	mi											
sugovornik	ti	vi											
negovornik	on, ona, ono	oni, one, ona											
Sinteza	Gledajući ilustrirani strip <i>Tarzan i Jane</i> , učenici će individualno proširiti strip. Komunikacija među likovima s ilustracije bit će sa što više osobnih zamjenica, kraćih i duljih oblika.												
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.												
Objava rezultata	Čelno.												
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.												

Plan ploče:
Osobne zamjenice

OSOBNNE ZAMJENICE
zamjenjuju imenice i znače govornika,
sugovornika i negovornika u jednini i
množini

OSOBA	JEDNINA	MNOŽINA
govornik	ja	mi
sugovornik	ti	vi
negovornik	on, ona, ono	oni, one, ona

Neke osobne zamjenice u **genitivu, dativu i akuzativu** imaju dva oblika: naglašeni i nenaglašeni.

Prouči sklonidbu zamjenica.

N	ja	ti	on/ono	ona	mi	vi	oni
G	mene, me	tebe, te	njega, ga	nje, je	nas	vas	njih, ih
D	meni, mi	tebi, ti	njemu, mu	njoj, joj	nama, nam	vama, vam	njima, im
A	mene, me	tebe, te	njega, ga, nj	nju, ju, je	nas	vas	njih, ih
V	∅	ti	∅	∅	∅	vi	∅
L	meni	tebi	njemu	njoj	nama	vama	njima
I	mnom(e)	tobom	njim(e)	njom(e)	nama	vama	njima

Promjena po rodu obilježje je pridjeva, stoga njih i ostale vrste zamjenica koje se mijenjaju po rodovima nazivaju se **pridjevne** zamjenice. Zamjenice (ja, ti, mi, vi) koje nemaju različite oblike za sva tri roda nazivaju se **imenične** zamjenice.

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- iznošenje doživljaja/spoznaja, prikaz u prilogu.

Nastavni listić 1

- Podcrtaj i napiši u kojem je padežu osobna zamjenica u rečenici.
 - Petar i ja izmislili smo razrednu igru.
 - On će sastaviti optužnicu protiv lijenosti, a mi ćemo sastaviti protiv laži.
 - Njemu nikada nije dosadno pa s njom uvijek smišlja takve zadatke.
 - Njima se ideja o optužnici protiv nepravde najviše svidjela.
 - Sa mnom nije bilo tih problema, ja volim njega i njegove igre.
- Odgovori na pitanja.
 - Koje osobne zamjenice i u kojim padežima mogu imati naglašeni i nenaglašeni oblik?

 - Koja vrsta riječi ima za obilježje promjenu po rodovima?

 - Zašto kažemo da su osobne zamjenice sklonjive riječi?

- Nadopuni rečenice osobnom zamjenicom u odgovarajućem padežu.
 - _____ (ona) nikada nije bilo teško pomoći drugima.
 - Kada smo kod _____ (oni), uvijek dobro jedemo.
 - Da nije bilo _____ (mi), sve bi propalo.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

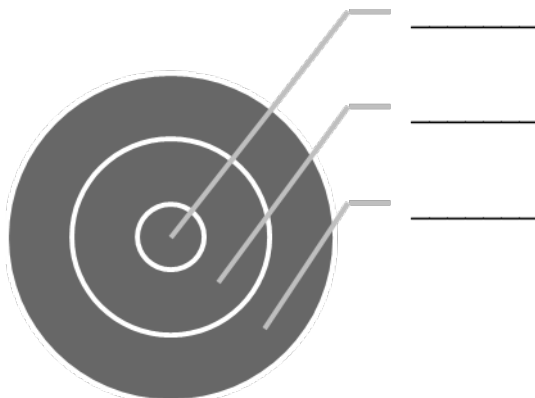
- Što su osobne zamjenice?

- Izbaci uljeza tako da zaokružiš slovo ispred odgovora.
 - ja
 - mi
 - ona
 - taj
- Nabroji osobne zamjenice.

- Napiši jednu rečenicu u kojoj ćeš upotrijebiti osobnu zamjenicu *ja*.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će napisati tri stvari koje će ponijeti s današnjeg sata.

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Povratna zamjenica	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni, individualni
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati povratnu zamjenicu od ostalih zamjenica, pravilno je primjenjivati u usmenom i pisanom izražavanju. 		
Zadace sata		
a) obrazovne	Učenik će identificirati povratnu zamjenicu od ostalih zamjenica i pravilno će je koristiti u usmenom i pisanom izražavanju.	
b) odgojne	Učenik će razviti osjećaj za pravilnu upotrebu povratne zamjenice te time obogatiti svoje govorne navike.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati svijest o jezičnoj povezanosti.	
d) komunikacijske	Učenik će predvidjeti, povezati, sumirati i zaključiti kada će upotrebljavati povratnu zamjenicu.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (jezično izražavanje) • Sat razrednog odjela • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Imaš li nekakvu predodžbu što bi volio/voljela biti kada odrasteš? Kako se vidiš za deset godina? Što tvoji roditelji žele da budeš? Daju li ti savjete? Jesu li ti savjeti drugačiji od tvojih želja?		
Motivacija (druga inačica) Pročitaj motivacijski tekst iz udžbenika, a zatim pronađi rečenice u kojima se očituju zablude mladića i djevojaka. Razmisli o pojmovima malograđanski i svjetonazor. Pokušaj svojim riječima objasniti što ta dva pojma znače. Kada se dođe do odgovora, može se dati sličan primjer koji stariji narod često upotrebljava, a glasi: Bolje biti seljak, nego malograđanin. Kratko se razmjenjuju mišljenja.		
Najava teme	Nakon motivacijskog razgovora učenicima se najavljuje tema: Povratna zamjenica. Naslov zapisuju u bilježnice i otvaraju udžbenike.	

<p>Uočavanje jezične pojave</p>	<p>Kako bi uočili jezičnu pojavu učenici pisano odgovaraju na zadano pitanje. Može li u prvom primjeru zamjenica <i>nju</i> zamjenjivati imenicu <i>Ana</i> ako je ona vršiteljica radnje?</p> <p><i>Ana nju dobro poznaje.</i></p> <p><i>Ana dobro poznaje sebe.</i></p>
<p>Frontalni rad / individualni rad</p>	<p>Učitelj/učiteljica će podsjetiti učenike da su dosad naučili da su neke riječi promjenjive jer mijenjaju oblik, ali ne i značenje. Podsjetit će ih na zamjenice koje su već naučili. Poziva ih da još jednom promotre rečenice:</p> <p><i>Ana nju dobro poznaje.</i></p> <p><i>Ana dobro poznaje sebe.</i></p> <p>Nakon heurističkog razgovora učenici zaključuju da se u prvom primjeru zamjenica <i>nju</i> odnosi na nekog drugog negovornika ženskog roda. Ne odnosi se na vršiteljicu radnje <i>Anu</i>. U drugom se primjeru radnja odnosi na subjekt, osobna je zamjenica zamijenjena zamjenicom <i>sebe</i>.</p> <p>Učitelj/učiteljica navodi učenike da sami definiraju povratnu zamjenicu.</p> <p>Zamjenica <i>sebe, se</i> zamjenjuje imenice i sve osobne zamjenice kada je vršitelj radnje ujedno i predmet radnje. Budući da označava povratak radnje na subjekt, naziva se povratna zamjenica. Jedna je povratna zamjenica za sve oblike u jednini i množini. Učenici će na primjerima uvježbati sklonidbu zamjenice, a učitelj/učiteljica će sklonidbu napisati na ploču. Učenici trebaju zaključiti zašto povratna zamjenica nema svoj oblik u nominativu i vokativu.</p>
<p>Objava rezultata istraživanja / korekcija</p>	<p>Nekoliko učenika će doći na ploču i napisati vlastite primjere rečenica u kojima će upotrijebiti povratnu zamjenicu. Učitelj/učiteljica ih ispravlja ako ima pogrešaka. Učenici shvaćaju da zamjenica <i>sebe, se</i> zamjenjuje sve imenice i osobne zamjenice kada je vršitelj radnje ujedno i predmet radnje.</p>
<p>Sinteza</p>	<p>Napiši sastavak u kojem ćeš iznijeti čime bi sebe nagradio/nagradila za odličan uspjeh u školi. Pokušaj upotrijebiti što više zamjenica koje smo naučili, a ponajviše povratnu zamjenicu u različitim oblicima.</p>
<p>Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti</p>	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>
<p>Zadavanje zadataka za zadaću</p>	<p>Zadatci iz radne bilježnice.</p>

Plan ploče:

Povratna zamjenica

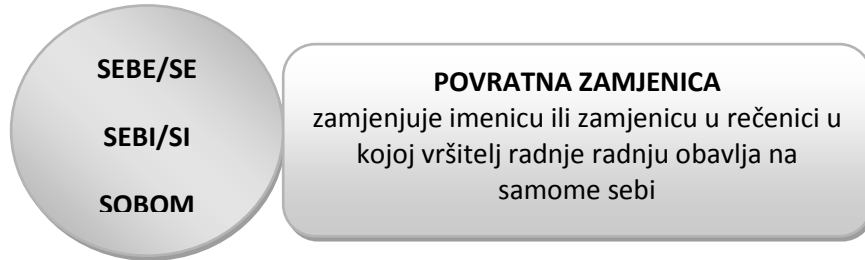
Zaprljao sam se.

Sebe sam zaprljao.

nenaglašeni oblik

naglašeni oblik

Sklonidba povratne zamjenice

PADEŽ	sebe, se
NOMINATIV	-----
GENITIV	sebe, se
DATIV	sebi, si
AKUZATIV	sebe, se
VOKATIV	-----
LOKATIV	(o) sebi
INSTRUMENTAL	(sa) sobom

Predmet radnje ne može biti u nominativu ni u vokativu, stoga ne postoji oblik povratne zamjenice u tim padežima.

Prijedlog prilagodbe:

Učenici rješavaju zadatke u skladu sa svojim sposobnostima. Nastavni listić služi za dodatno utvrđivanje nastavnog gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- metoda: znam, želim znati, naučio sam.

Nastavni listić 1

- Nadopuni rečenice odgovarajućim oblikom povratne zamjenice.
 - Luka je _____ kupio majicu.
 - Ona sanja _____ kao bogatu, udanu ženu.
 - Sa _____ ću na more ponijeti prijenosno računalo.
 - O njoj i o _____ uvijek lijepo govorim.
- Objasni zašto sljedeće rečenice nisu točno napisane.
 - Pozivaju ju na proslavu rođendana.

 - Gledao je pred se.

 - Izvoli, sjedni se.

- U tekstu podcrtaj povratne zamjenice i odredi u kojem su padežu.
Dakle, i sebe si uključio u maštu o boljem svijetu. Svi mi živimo od maštanja da sebi omogućimo bolje sutra, ali teško da sami sa sobom sklopimo dogovor i promijenimo način razmišljanja. Ako se jednog dana probudim na nekom drugom mjestu, možda si olakšam ove muke, ali možda i shvatim da je to bila najveća pogreška koju sam si učinio.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

- Kako glasi povratna zamjenica?

- Nadopuni sklonidbu povratne zamjenice.

Nominativ tko? što?	-----
Genitiv koga? čega? (volim)	
Dativ komu? čemu? (prilazim)	
Akuzativ koga? što? (vidim)	
Vokativ oj, ej! (doziv)	-----
Lokativ (o) komu? čemu? (govorim)	
Instrumental (s) kime? čime? putujem	

- Zaokruži riječ koja je uljez.
oni, ja, mi, vi, se, ti

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Metoda znam, želim znati, naučio sam

SKLONIDBA IMENICA		
ZNAM	ŽELIM ZNATI	NAUČIO SAM

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Posvojne zamjenice i povratno-posvojna zamjenica	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni (čelni), individualni, rad u paru, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati posvojne i povratno-posvojne zamjenice u usmenom i pisanom izražavanju • uočiti da posvojne zamjenice zamjenjuju posvojne pridjeve, a povratno-posvojne zamjenice – posvojne zamjenice • pravilno ih upotrebljavati. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis) • Likovna kultura • Priroda • Sat razrednog odjela. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će razlikovati posvojnu od povratno-posvojne zamjenice.	
b) odgojne	Učenik će prikupljanjem novih znanja razvijati spoznaje o bogatstvu hrvatskoga jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će primjenjivati naučeno u proširivanju pravopisnih i pravogovornih normi.	
d) komunikacijske	Učenik će upotrebljavati, definirati, prepoznavati, odabrati posvojnu i povratno-posvojnu zamjenicu u svakodnevnoj usmenoj komunikaciji.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Učenici te dobi obično u školu nose spomenare. Prethodni su sat učenici pitani imaju li spomenar i kakva se pitanja kriju u njemu. Ukoliko su odgovori bili potvrdni, učitelj/učiteljica im je rekla da donesu na idući sat spomenar kako bi se i on/ona mogao/mogla u njega upisati, ali taj će spomenar biti koristan ako ga učenici donesu. Takav pristup učenicima će biti dodatna motivacija da donesu svoj spomenar na idući sat i vide kako njime mogu pomoći na satu.	
Motivacija (druga inačica)	
Svađaš li se s bratom/sestrom/prijateljem oko stvari ili slatkiša? Kako obično izgleda ta svađa? Možeš li nam s prijateljem u klupi pokušati to odglumiti? Nakon kratke scenske improvizacije učenici će pogledati na stranicama udžbenika ilustraciju na kojoj je naveden sličan problem između brata i sestre. Zajednički će usporediti sličnosti i razlike.	
Najava teme	Metodom heurističkog razgovora otkriva se naslov nastavne jedinice, naslov se piše na ploču.
Uočavanje jezične pojave	Učenici povezivanjem već naučenih zamjenica i novih s kojima se susreću uočavaju da se radi o dvije nove vrste zamjenica koje su vrlo slične. Učitelj/učiteljica će objasniti kako će cilj današnjega sata biti prepoznavanje i razlikovanje posvojne od povratno-posvojne zamjenice.
Individualno	Iz ilustriranog stripa u udžbeniku učenici će izdvojiti otisnute zamjenice i probati im odrediti padež. Ujedno, pokušat će zaključiti

	<p>još nešto o tim zamjenicama. Učitelj/učiteljica će pomoći u tome na sljedeći način.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokušaj izdvojene zamjenice sada zamijeniti nekim drugim riječima tako da rečenice ne promijene smisao. • Kojim si ih riječima zamijenio/zamijenila? • Pripadaju li bomboni govorniku, sugovorniku ili negovorniku?
<p>Obradba</p>	<p>Heurističkim razgovorom učenici zaključuju da je riječ o zamjenicama koje zamjenjuju posvojne pridjeve i označavaju pripada li nešto govorniku (ja, mi), sugovorniku (ti, vi) ili negovorniku (on/ona/ono; oni/one/ona) Zajednički će se analizirati tablica s posvojnim zamjenicama iz udžbenika, a učitelj/učiteljica će bilježiti najvažnije na ploču.</p> <p>Nakon obrade posvojnih zamjenica i navođenja mnoštva učeničkih primjera i primjene istih u rečenicama, prelazi se na povratno-posvojne zamjenice. Na ploču se zapisuju sljedeći primjeri i postavljaju se pitanja koja će biti smjernice učenicima za donošenje zaključaka.</p> <p style="text-align: center;">Matej je izgubio svoju pernicu. Matej je izgubio njegovu pernicu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odredi subjekte u rečenicama. • Komu pripada pernica iz prve, a komu pernica iz druge rečenice? <p>Zaključuje se da pernica iz prve rečenice pripada Mateju koji je ujedno i subjekt u rečenici, a pernica iz druge rečenice pripada nekome drugom, tj. negovorniku muškoga roda. Zaključak je da povratno-posvojna zamjenica svoj zamjenjuje sve posvojne zamjenice i označava da nešto pripada subjektu. Usmenim putem prelazi se na sklonidbu zamjenica (posvojnih i povratno-posvojne) nakon čega se iznose zaključci do kojih učenici dolaze, a to su: sve posvojne zamjenice i povratno-posvojna zamjenica sklanjaju se kao posvojni pridjevi. S imenicom uz koju stoje slažu se u rodu, broju i padežu. Također, kao i osobne, mogu u nekim padežima imati duge i kraće oblike.</p>
<p>Sinteza</p>	<p>Dvije inačice: Prva inačica (zahtjeva dodatnu pripremu od učitelja/učiteljice) Svaki par u klupi dobit će 2 različita predmeta izrađena od prirodnih materijala, tematski vezana za jesen. Ovisno o kreativnosti mogu smisliti dijalog između dva predmeta ili kratki opis tih predmeta koji će u sebi sadržavati što više posvojnih i povratno-posvojnih zamjenica <i>svoj</i> kako bi učenici naučili na konkretnom primjeru pravilnu upotrebu povratno-posvojne zamjenice. (Predmeti koje će učenici dobiti su: <i>ždralovi, lutke od kukuruzovine, suncokreti od narančine kore, kišobrane od kestena i konca, vrganji od ispuhane jaja, miševi od oraha.</i>) Druga inačica Učitelj/učiteljica će u šešir staviti sve zamjenice koje su do sada radili, najviše će zamjenica biti s današnjeg sata. Zamjenice će biti u različitim padežima. Svaki učenik mora za zamjenicu koju izvuče reći kakva je, u</p>

	kojem je padežu i osmisлити rečenicu u kojoj će se ista zamjenica nalaziti. Učenik koji ne zna odgovor, ispada iz igre i ostata vremena provodi zapisivajući izvučene zamjenice kojima određuje padež.
Korekcija i vrednovanje	Usmenim putem, odmah nakon učeničkog odgovora.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

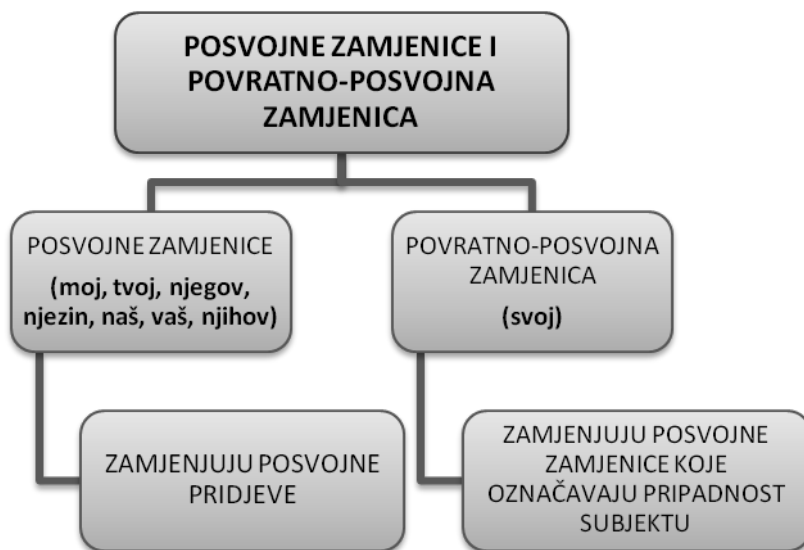
Plan ploče:

Posvojne zamjenice i povratno-posvojna zamjenica

Posvojne zamjenice

Ivanini su slatkiši nestali. → **posvojni pridjev**

Njezini su slatkiši nestali. → **posvojna zamjenica**

POSVOJNE ZAMJENICE	
jednina	množina
moj, moja, moje	moji, moje, moja
tvoj, tvoja, tvoje	tvoji, tvoje, tvoja
njegov, njegova, njegovo...	njegovi, njegove, njegova...
naš, naša, naše	naši, naše, naša
vaš, vaša, vaše	vaši, vaše, vaša
njihov, njihova, njihovo	njihovi, njihove, njihova

Povratno-posvojne zamjenice

Matej je izgubio **svoju** pernicu. → **pravilno**

Matej je izgubio **njegovu** pernicu. → **nepravilno**

Jednina

	muški rod	ženski rod	srednji rod
N	svoj	svoja	svoje
G	svojeg(a) svog(a)	svoje	svojeg(a) svog(a)
D	svojem(u) svom(u)	svojoj	svojem(u) svom(u)
A	svojeg(a) svog(a) – za živo svoj – za neživo	svoju	svoje
V	svoj	svoja	svoje
L	svojem svom(e) svom(u)	svojoj	svojem svom(e) svom(u)
I	svojim	svojom	svojim

A = G za živo

A = N za neživo

Množina

	muški rod	ženski rod	srednji rod
N	svoji	svoje	svoja
G	svojih	svojih	svojih
D	svojim(a)	svojim(a)	svojima(a)
A	svoje	svoje	svoja
V	svoji	svoje	svoja
L	(o)svojim(a)	(o)svojim(a)	(o)svojim(a)
I	svojim(a)	svojima	svojim

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- piramida vrednovanja i samovrednovanja u prilogu.

Nastavni listić 1

1. Odredi padež istaknutim povratno-posvojnim zamjenicama.

- a) Odajem ti svoju tajnu.
- b) Zagrnulo ju je svojim šalom.
- c) Učenici su knjige ponijeli u svojim torbama.

2. Ispravi pogreške u rečenicama.

- a) Najviše volim moj bicikl.
-

- b) Svatko ima njegove bombone.
-

3. Objasni razliku između posvojnih i povratno-posvojnih zamjenica.

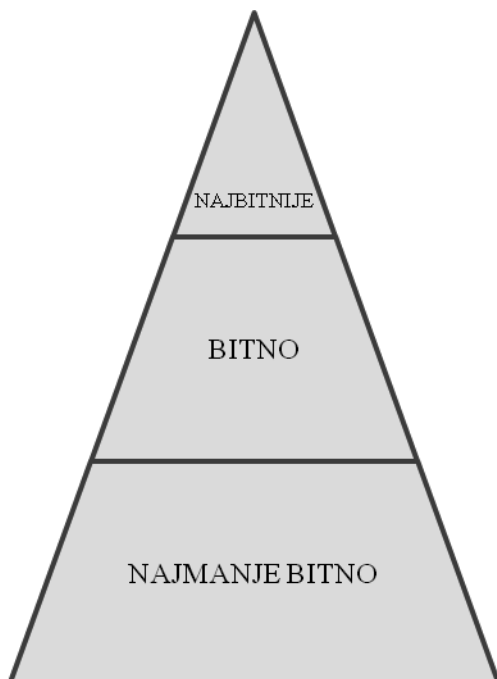
4. U kojem padežu posvojna i povratno-posvojna zamjenica m. r. jd. imaju različite oblike za živo i neživo?

Nastavni listić 2 (za učenike s posebnim potrebama)

1. D
- opuni rečenice odgovarajućim oblikom povratno-posvojne zamjenice.
Pomoći će ti navedeni primjer.
Neven ima svoj auto.
- a) A
na ima _____ računalo.
- b) P
rilazim _____ psu.
- c) P
risjećam se _____ pustolovina.
- d) Č
esto idem na sladoled sa _____ prijateljima.
2. P
- odcrtaj posvojne zamjenice u sljedećoj rečenici.
- a) V
iše volim tvoju kuću.
- b) O
no su njihovi bomboni.
- c) M
oja zadaća je bila najbolja.

Piramida vrednovanja i samovrednovanja

U piramidu ćeš posložiti od najmanje bitnog do najviše bitnog od svega što si danas naučio/naučila. Pri upisivanju pokušaj vrednovati ono što smatraš da ćeš najviše upotrebljavati od današnjih spoznaja sa sata.

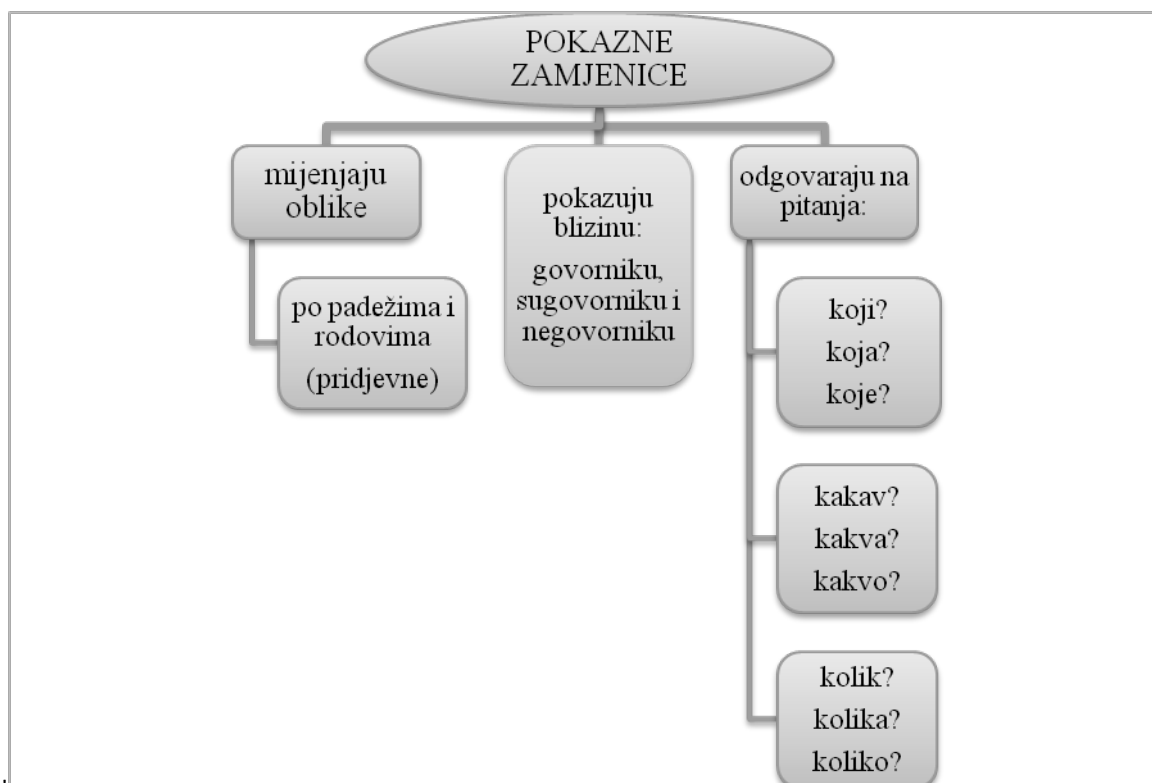
Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Pokazne zamjenice	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, frontalni (čelni) rad, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • identificirati pokazne zamjenice od ostalih naučenih zamjenica • pravilno ih upotrebljavati u usmenom i pisanom izražavanju. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, medijska kultura) • Priroda • Povijest • Sat razredne zajednice. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će objasniti razliku između do sada naučenih zamjenica i pokaznih zamjenica. Upotrebljavat će pravilno pokazne zamjenice u usmenom i pisanom izričaju.	
b) odgojne	Učenik će prosuditi kolika je važnost i ljepota hrvatskoga jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će definirati, razlikovati, usporediti, navesti, zaključiti naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će tek naučeno gradivo staviti u odnos s dosadašnjim spoznajama o jeziku.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica) Učenici će dobiti zadatak napisati popis mjesečnih troškova svoje obitelji. Taj će popis napisati prema sjećanju onoga na što izdvajaju najviše novca. Uslijedit će razgovor o tome.	
Motivacija (druga inačica) Voliš li mandarine? Koje vrste mandarina znaš? Po čemu se mandarine razlikuju? Gdje ih kupuješ? Nakon učeničkih odgovora slijedi otvaranje udžbenika, čitanje motivacijskog teksta i razgovor o njemu.	
Motivacija (treća inačica) Učitelj/učiteljica će pripremiti slikokaz o području uz rijeku Neretvu i neretvanskim mandarinama koju će projicirati na platnu. Uslijedit će razgovor o prikazanom.	
Najava teme	Učenicima se najavljuje nastavna jedinica i piše se naslov na ploču, pri tome ih se upućuje da pogledaju motivacijski tekst iz udžbenika.
Uočavanje jezične pojave	Odgovarajući na pitanja ispod teksta, heurističkim se razgovorom zaključuje da je riječ o još jednoj vrsti zamjenica koje rabimo kada nešto pokazujemo.
Frontalni rad / individualni rad	Učenici će se pokušati sjetiti imaju li slična iskustva s tržnice ili trgovine u kojima su bili kupac kojega je prodavač uvjeravao u nešto suprotno od onoga što su željeli. Podijelit će iskustvo s razredom.
Obradba	Nakon ponovljenog znanja o zamjenicama učitelj/učiteljica će na primjerima objasniti pokazne zamjenice kao riječi koje upotrebljavamo kada nešto pokazujemo, a upućuju na udaljenost onoga o čemu se govori i govornika. Odgovaraju na pitanja koji? kakav? koliki?.

	<p><i>ova mandarina /ovakvo voće / ovolika košara</i> <i>ta mandarina /takvo voće / tolika košara</i> <i>ona mandarina / onakvo voće / onolika košara</i></p> <p>S pomoću padežnih pitanja heurističkim se razgovorom otkrivaju padeži pokaznih zamjenica, a sve će to učenici zajedno s učiteljem/učiteljicom iščitati i iz tablice u udžbeniku. Zaključuje se da se zamjenice sklanjaju i imaju oblike za sva tri roda. Kako je promjena roda pridjevno obilježje, učenici uočavaju da i pokazne zamjenice pripadaju vrsti pridjevnih zamjenica. Nakon toga navode svoje primjere koje će upotrijebiti u rečenicama.</p>
Korekcija i vrednovanje	Usmenim putem, čelno.
Sinteza	<p>Prva inačica Podijeljeni u skupine učenici će preuzeti ulogu obiteljskog nabavljača dnevnih potrepština. Za četveročlanu će obitelj popisati sadržaj i cijene:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) štedljive dnevne potrošačke košarice b) rastrošne dnevne potrošačke košarice c) izračunajte razlike u cijenama i svotu moguće novčane uštede za mjesec dana. <p>Druga inačica Znanje o zamjenicama Učenici će u skupinama raditi umne mape u kojima će znanje o zamjenicama predložiti stripom, tablicama, kao izvještaj s nogometne utakmice. Svaka će skupina svoju umnu mapu izložiti, a onda će sve umne mape biti izložene na panou u učionici ili na jednom velikom tvrdom papiru koji će pripremiti učitelj/učiteljica.</p>
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci iz radne bilježnice.

Plan ploče:

Pokazne zamjenice

KOJI? KOJA? KOJE?

ova, ove
ta, te
ona, one

mandarina, mandarine

najbliže govorniku
najbliže sugovorniku
najbliže negovorniku

KAKAV? KAKVA? KAKVO?

ovakvo, ovakve
takvo, takva
onakvo, onakva

voće, polja

najbliže govorniku
najbliže sugovorniku
najbliže negovorniku

KOLIK? KOLIKA? KOLIKO?

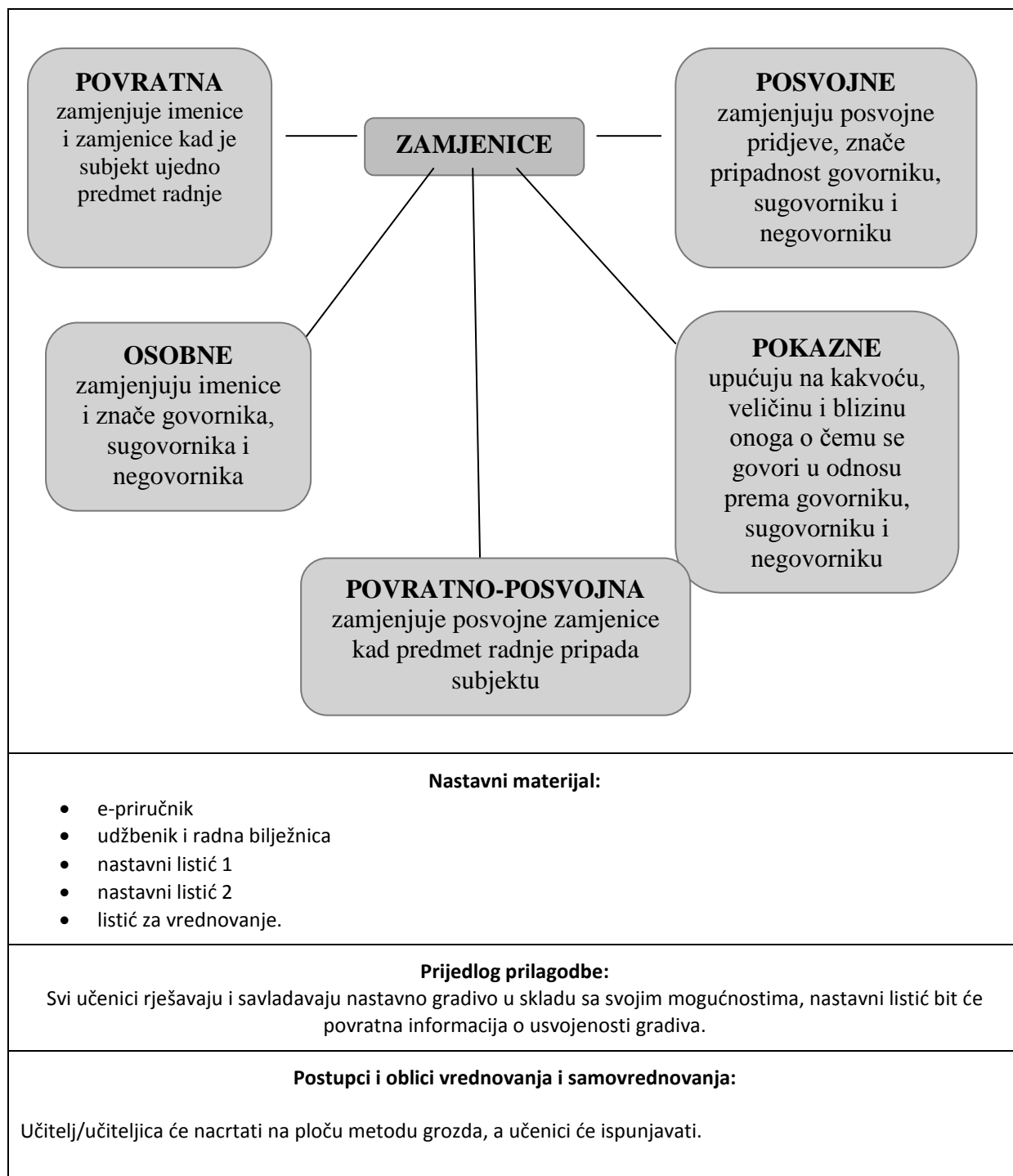
ovolika, ovolike
tolika, tolike
onolika, onolike

košara, košare

najbliže govorniku
najbliže sugovorniku
najbliže negovorniku

II. dio plana ploče

- može biti prikazan nakon sinteze kada se ponove sva znanja o zamjenicama, ali i utvrdi tek stečeno znanje o pokaznim zamjenicama.

Nastavni listić 1

1. Izbaci uljeza tako da zaokružiš odgovor.
 - a) ovolika
 - b) oni
 - c) tolik
 - d) ove
2. Na što upućuju pokazne zamjenice?

3. S pomoću padežnih pitanja odredi padeže istaknutim zamjenicama.
 - a) Prodavač mu je ponudio **onolike** mandarine.
 - b) Kupac je kupio dva kilograma **onih** mandarina.
 - c) **Takvo** voće raste samo u rajju.
4. Zašto pokazne zamjenice pripadaju pridjevnoj vrsti zamjenica?

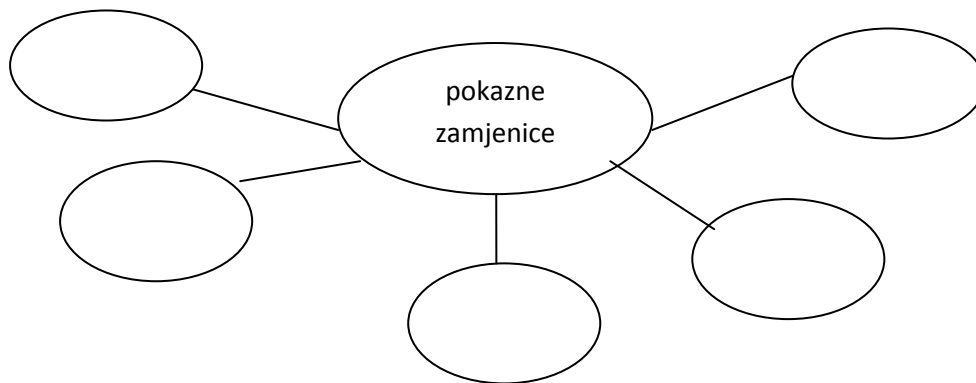
Nastavni listić 2 (za učenike s posebnim potrebama)

1. Nabroji tri pokazne zamjenice.

2. Ako je jednina **ova mandarina**, kako glasi množina?
_____ mandarine
3. Na koja pitanja odgovaraju pokazne zamjenice?

Postupak vrednovanja i samovrednovanja

Metoda grozda kojom će učenici slobodno i otvoreno razgovarati o novoj, ali i o prethodno naučenim jedinicama. Učitelj će skicirati na ploču.

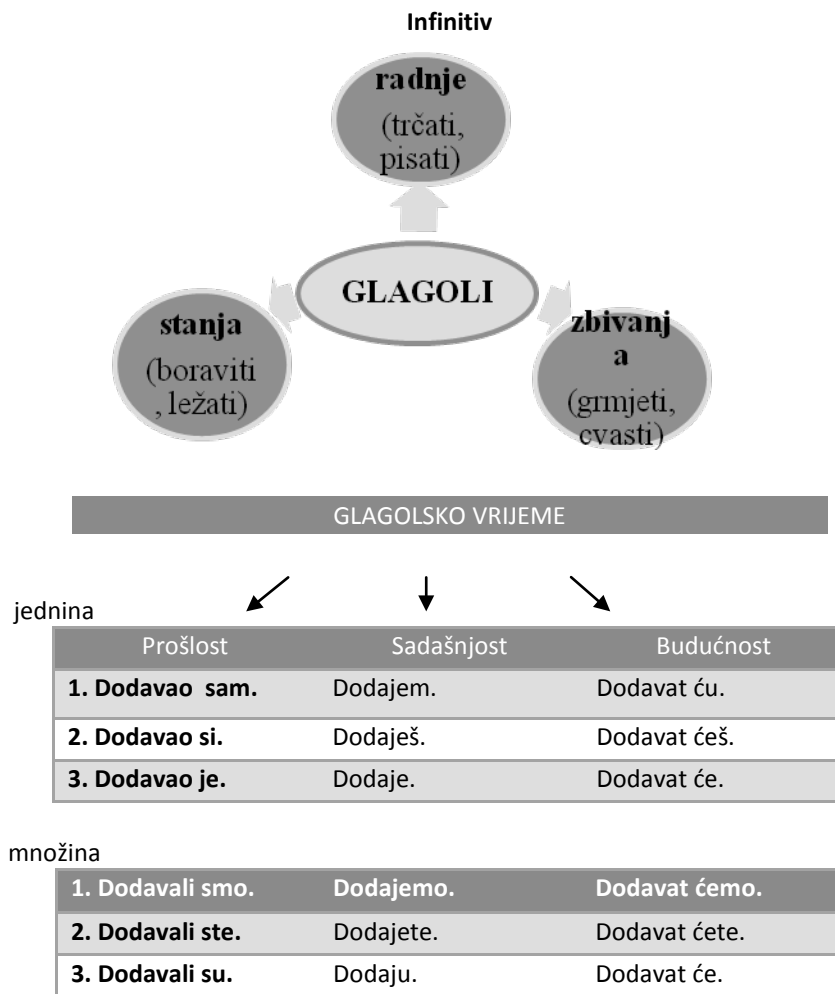

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Infinitiv	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, rad u paru, frontalni rad, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • definirati infinitiv kao neodređeni glagolski oblik • razlikovati osnovu od nastavka. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati infinitiv i razlikovati osnovu od nastavka.	
b) odgojne	Učenik će razvijati osjećaj za jezik i njegovo bogatstvo	
c) funkcionalne	Učenik će razlikovati, usporediti, nabrojati, povezati i primjenjivati naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će pravilno upotrebljavati infinitiv u rečenicama.	
Suodnosi: Hrvatski jezik (jezično izražavanje, pravopis) Sat razrednog odjela opća kultura.		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Učenici trebaju zamisliti da će u školi biti održani izbori za novog voditelja školske kuhinje. Zadatak im je dobro pripremiti kandidata koji će predstaviti svoj program. Svaka će skupina smisliti i slogan za kandidata koji će ih predstavljati.		
Motivacija (druga inačica) Učitelj/učiteljica će učenike tražiti pomoć u pripremi smjese za palačinke. Zamolit će ih da podijele svoja iskustva u pečenju palačinki s njim/njom. Ako imaju neki dobar recept, zapisat će ga pa će zajednički istraživati kako ide daljnji postupak pečenja.		
Najava teme	Nakon motivacije najavljuje se naslov nastavne jedinice, naslov se piše na ploču.	
Uočavanje jezične pojave	Nakon čitanja motivacijskog teksta iz udžbenika heurističkim se razgovorom navodi učenike da se prisjete vrsta riječi koje su naučili, posebno usmjeravajući pozornost na glagole, samim time učenici uočavaju novi glagolski oblik.	
Rad u parovima	Učitelj/učiteljica će postaviti pitanja učenicima na koja će oni pokušati zajedničkim radom u paru odgovoriti. <ul style="list-style-type: none"> • Koje obiteljske poslove znaš samostalno obavljati? • Navedi ih. • Što su to glagoli? • Navedi po jedan primjer glagola koji izriče radnju, stanje i zbivanje. 	

Objava rezultata istraživanja	Učenici će pročitati svoja pitanja i odgovore i usmeno iznijeti zaključke do kojih su došli, a učitelj/učiteljica će ih vrednovati.																													
Obradba	<p>Nakon ponovljenog osnovnog znanja o glagolima koje su učenici u nižim razredima usvojili, učitelj/učiteljica će učenicima pojasniti da je jedno od temeljnih gramatičkih obilježja glagola glagolsko vrijeme. Na primjerima koje će ispisivati na ploču, odmah će objasniti i glagolsku osobu kao još jedno glagolsko obilježje.</p> <div style="text-align: center; border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> GLAGOLSKO VRIJEME </div> <p>jednina</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Prošlost</th> <th style="width: 33%;">Sadašnjost</th> <th style="width: 33%;">Budućnost</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Dodavao sam.</td> <td>Dodajem.</td> <td>Dodavat ću.</td> </tr> <tr> <td>2. Dodavao si.</td> <td>Dodaješ.</td> <td>Dodavat ćeš.</td> </tr> <tr> <td>3. Dodavao je.</td> <td>Dodaje.</td> <td>Dodavat će.</td> </tr> </tbody> </table> <p>množina</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>1. Dodavali smo.</td> <td>Dodajemo.</td> <td>Dodavat ćemo.</td> </tr> <tr> <td>2. Dodavali ste.</td> <td>Dodajete.</td> <td>Dodavat ćete.</td> </tr> <tr> <td>3. Dodavali su.</td> <td>Dodaju.</td> <td>Dodavat će.</td> </tr> </tbody> </table> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> GLAGOLSKA OSOBA </div> <table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">jednina</th> <th style="width: 50%;">množina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>govornik</td> <td>govornik</td> </tr> <tr> <td>sugovornik</td> <td>sugovornik</td> </tr> <tr> <td>negovornik</td> <td>negovornik</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>Promjena po osobama naziva se sprezanje ili konjugacija. Učitelj/učiteljica navodi nekoliko primjera na ploču, a učenici imaju zadatak zaključiti u kojem su glagolskom vremenu i u kojoj glagolskoj osobi navedeni glagolski oblici. Glagoli su sljedeći: miješati, dodavati, peći, složiti. Heurističkim se razgovorom zaključuje da se navedenim glagolima ne može točno odrediti ni vrijeme, ni glagolska osoba, ni broj. Takav se neodređeni glagolski oblik naziva infinitiv. Učitelj/učiteljica na primjeru objašnjava tvorbu infinitiva, a učenici navode vlastite primjere.</p>	Prošlost	Sadašnjost	Budućnost	1. Dodavao sam.	Dodajem.	Dodavat ću.	2. Dodavao si.	Dodaješ.	Dodavat ćeš.	3. Dodavao je.	Dodaje.	Dodavat će.	1. Dodavali smo.	Dodajemo.	Dodavat ćemo.	2. Dodavali ste.	Dodajete.	Dodavat ćete.	3. Dodavali su.	Dodaju.	Dodavat će.	jednina	množina	govornik	govornik	sugovornik	sugovornik	negovornik	negovornik
Prošlost	Sadašnjost	Budućnost																												
1. Dodavao sam.	Dodajem.	Dodavat ću.																												
2. Dodavao si.	Dodaješ.	Dodavat ćeš.																												
3. Dodavao je.	Dodaje.	Dodavat će.																												
1. Dodavali smo.	Dodajemo.	Dodavat ćemo.																												
2. Dodavali ste.	Dodajete.	Dodavat ćete.																												
3. Dodavali su.	Dodaju.	Dodavat će.																												
jednina	množina																													
govornik	govornik																													
sugovornik	sugovornik																													
negovornik	negovornik																													
Individualni rad	Gledajući pravopisni kutak u udžbeniku, učenici trebaju donijeti zaključak zašto su pojedine rečenice nepravilno napisane.																													
Korekcija i vrednovanje	Usmenim putem učitelj/učiteljica će pojasniti sve što bude nejasno, a točne će odgovore pohvaliti.																													
Sinteza	<p>Prva inačica</p> <p>Sinteza će se provesti kroz rad u skupinama, tema će biti <i>Kako se kuha jezikova juha</i>. Učenici će zamisliti da moraju organizirati izbor za voditelja školske kuhinje.</p> <p>Razvrstat će se u tri skupine, a svaki će učenik pripremiti vlastiti program koji će prirediti svojoj skupini. Nakon pojedinačnih</p>																													

	<p>predstavljanja, svaka će skupina izabrati svojega predstavnika. Kada skupine izaberu svoje predstavnike, postat će stranke koje će dogovoriti imena i predstaviti svog kandidata za konačni izborni nastup koji će izvesti pred svim učenicima. Prije konačnih izbora natjecateljske skupine imenuju po jednog predstavnika za izbornu povjerenstvo. Nakon što se svi kandidati, odnosno predstavnici stranaka predstave, slijedi glasovanje. Izbornu će povjerenstvo izbrojati glasove i proglašiti novog pobjednika, novog voditelja školske kuhinje.</p> <p>Druga inačica</p> <p>Igra smišljanja novih recepata. Učenici su podijeljeni u tri skupine, a zadani glagoli su sljedeći: pomiješati, zakuhati, istući, mutiti, pojesti, progutati, dodavati, nadijevati, uliti, preliti. Pomoću zadanih glagola smislit će svoj recept. Taj recept može biti recept za bilo što. Mašta, kreativnost i iskustvo bit će dodatne stavke koje će povjerenstvo bodovati. Prije nego što učenici počnu pisati, učitelj/učiteljica će otvaranjem imenika izabrati dva učenika/ice koji će zajedno s njim/njom činiti povjerenstvo za proglašavanjem pobjednika. Nakon isteka zadanog vremena svaka će skupina predstaviti svoj recept.</p>
<p>Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti</p>	<p>Zadatci s nastavnog listića.</p>
<p>Zadavanje zadataka za zadaću</p>	<p>Zadatci iz radne bilježnice.</p>

Plan ploče:

GLAGOLSKA OSOBA

jednina	Množina
govornik	govornik
sugovornik	sugovornik
negovornik	negovornik

Promjena glagola po osobama naziva se sprezanje ili konjugacija.

Infinitiv je neodređeni glagolski oblik. **Sastoji se od infinitivne osnove i nastavka -ti ili -ći.**
(miješati, peći, saviti, dodavati)

Na gozbu **ću** pozvati prijatelje.

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Učenici rješavaju zadatke u skladu sa svojim sposobnostima. Nastavni listić služi za dodatno utvrđivanje nastavnog gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- lijevak dobivenog znanja o glagolima.

Nastavni listić 1

1. Navedenim glagolima okomitom crtom odvoji nastavke.

a) pjevati

b) ići

c) smjeti

d) peći

2. Navedi rečenice u kojima ćeš upotrijebiti:

a) glagol zbivanja

b) glagol stanja

c) glagol radnje.

3. Napiši je li infinitiv u rečenici dio predikata ili subjekt.

a) Gosti će doći u sedam.

b) Pjevati je dobro.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Nadopuni definiciju.

Infinitiv je _____ glagolski oblik.

2. Zaokruži točan odgovor. Nastavci za infinitiv su:

a) -am, -em

b) -ti, -ći

c) -ći, -em.

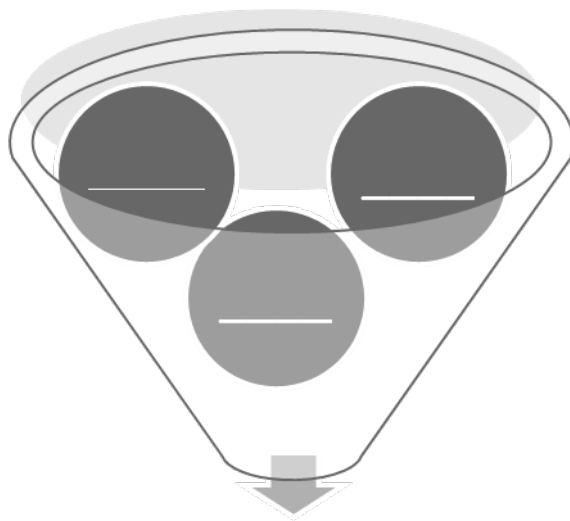
3. Napiši dvije rečenice u kojima ćeš upotrijebiti sljedeće glagole:

a) kuhati _____

b) stići. _____

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će pomoću lijevka napisati što im je sve danas od znanja *uliveno* i na temelju toga, dat će učitelju/učiteljici, ali i sebi povratnu informaciju o naučenom gradivu.

INFINITIV

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Glagoli po vidu	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni (čelni), individualni, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • definirati glagolski vid • razlikovati svršene od nesvršenih glagola • pravilno primjenjivati glagole po vidu u rečenicama. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis) • Sat razredne zajednice • opća kultura. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će razlikovati svršene od nesvršenih glagola, definirat će što je glagolski vid.	
b) odgojne	Učenik će razvijati spoznaje o važnosti izražajnih mogućnosti hrvatskog jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će razlikovati, usporediti, povezati i upotrebljavati naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će primjenjivati naučeno u pisanom i usmenom izražavanju.	

Artikulacija sata:	
Motivacija Motivacijski razgovor započinjemo u učenicima prepoznatljivoj i omiljenoj temi, a to je Facebook. Učitelj/učiteljica će postaviti nekoliko pitanja: <ul style="list-style-type: none"> • Što je to Facebook? • Koristiš li se Facebookom? Zašto? • Koliko imaš prijatelja na svom profilu? • Susrećeš li te prijatelje u svojoj svakodnevnici? • Koji su pozitivni, a koji negativni učinci korištenja Facebooka?. Pristupa se čitanju teksta o Facebooku iz udžbenika.	
Najava teme	Proučavajući polazni tekst o Facebooku iz udžbenika, najavljuju se glagoli po vidu kao jedna važna nastavna jedinica koja se iz sata u sat nadograđuje.
Uočavanje jezične pojave	Nakon motivacijskog razgovora o pozitivnim i negativnim utjecajima Facebooka heurističkim se razgovorom učenike navodi na uočavanje važnosti prepoznavanja i razlikovanja trajanja glagolske radnje na primjerima: <i>S pojavom novih tehnologija pojavi se novi problemi.</i> <i>S pojavom novih tehnologija pojave se i problemi.</i> Postavlja se pitanje koja od ovih radnji dulje traje, ali i koji glagol izriče da je radnja završena. Nakon donošenja zaključaka učenici će naslov napisati u bilježnicu.

<p>Obradba (rad u skupinama)</p>	<p>Prije nego što učitelj/učiteljica podijeli učenike u skupine, objasniti će što je to glagolski vid i kakvi mogu biti glagoli po vidu. Sve to objasniti će na primjerima koje će zapisivati na ploču. Nakon toga učenici će biti podijeljeni u tri skupine. Jedna će skupina imati zadatak istražiti i objasniti nesvršene glagole ili glagole nesvršenog vida, druga će skupina imati isti zadatak za svršene glagole ili glagole svršenog vida, a treća će skupina imati za zadatak objasniti dvovidne glagole. Skupine će raditi prema sljedećim pitanjima.</p> <p>1. skupina (nesvršeni glagoli)</p> <p>Na primjerima: <i>Jučer sam pisao zadaću. Danas pišem zadaću. Sutra ću pisati zadaću.</i> skupina će objasniti nesvršene glagole.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Može li radnja glagola pisati trajati neograničeno dugo? • Kakvi su to nesvršeni glagoli? • Po čemu ih prepoznaješ? • Navedite nekoliko svojih primjera. • Osmislite umnu mapu koju ćete izložiti razredu. <p>2. skupina (svršeni glagoli)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakvi su to svršeni glagoli? • Izriču li oni uvijek početak i završetak neke radnje? • Objasni kako od nesvršenih glagola nastaju svršeni i obratno. Navedite primjer. • Osmislite umnu mapu koju ćete izložiti razredu. <p>3. skupina (dvovidni glagoli)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokušaj otkriti vid sljedećih glagola: večerati, telefonirati, čuti. • Jesu li oni svršeni ili nesvršeni? • Po čemu to zaključuješ? • Osim primjera iz udžbenika navedite još neke primjere takvih glagola. • Osmislite umnu mapu koju ćete izložiti razredu.
<p>Korekcija i vrednovanje</p>	<p>Učenici će usmeno iznositi zaključke do kojih su došli, ostale skupine postavljat će pitanja, a učitelj/učiteljica vrednovat će spoznaje do kojih su došli.</p>
<p>Sinteza</p>	<p>Preporuka je da bude šest manjih skupina kako bi se dobilo što više različitih mišljenja na primjerima različitih situacija. Zadatak koji će imati skupine je sljedeći:</p> <p>Svaka će skupina raspraviti i napisati kako bi reagirali u situaciji u kojoj bi bili zlostavljani. Učitelj/učiteljica će napisati na ploču nekoliko situacija zlostavljanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazivanje pogrdnim imenima • isključivanje iz društva • podcjenjivanje • širenje lažnih glasina o vama • izazivanje osjećaja krivnje • fizičko napastovanje <p>Uz svaki navedeni postupak zlostavljanja, skupine imaju zadatak napisati i posljedice tog postupka: pobuniti se, suprotstaviti se ili?</p>
<p>Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti</p>	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>

Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Učenici će napraviti računalnu prezentaciju s temom prijateljstva ili riješiti zadatke iz radne bilježnice.
<p>Plan ploče: Glagoli po vidu</p> <p>Glagolski je vid obilježje glagola koje omogućuje izricanje trajanja radnje, tj. njezinu svršenost ili nesvršenost.</p> <p>NESVRŠENI GLAGOLI SVRŠENI GLAGOLI</p> <p>Jučer sam pisao zadaću. → radnja traje Jučer sam napisao zadaću. → radnja je završena</p> <p>Nesvršeni glagoli izriču radnju koja još traje. (pisati)</p> <p>Svršeni glagoli izriču radnju koja je djelomično ili u cijelosti završila. (napisati)</p> <p>Vidski su parnjaci glagoli koji se razlikuju samo po vidu. (zapisati – zapisivati)</p> <p>Dvovidni su glagoli oni koji mogu biti i svršenog i nesvršenog vida. (objedovati, telefonirati)</p>	
<p style="text-align: center;">Nastavni materijal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • e-priručnik • udžbenik i radna bilježnica • nastavni listić 1 • nastavni listić 2 • tablica za vrednovanje. 	
<p style="text-align: center;">Prijedlog prilagodbe:</p> <p>Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva</p>	
<p style="text-align: center;">Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:</p> <p>Učenici će kroz igru asocijacija procijeniti koliko su dobro naučili nove spoznaje iz ove nastavne jedinice (rad u paru).</p>	

Nastavni listić 1

1. Tvoj je zadatak uvjeriti roditelje koji ti žele zabraniti Facebook da Facebook ne ugrožava ljudska prava. Zadatak će se sastojati od dva dijela. Prvi ćeš dio napisati upotrebljavajući nesvršene glagole, a drugi ćeš dio napisati tako da preoblikuješ nesvršene glagole u svršene. Ukoliko trebaš mijenjati smisao rečenice, to ti je dopušteno. Ne zaboravi da tvoj Facebook profil ovisi o ovom pismu uvjeravanja, sretno!

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Napiši kako bi glasio tvoj recept za prijateljstvo. Što misliš da je najpotrebnije da se prijateljstvo sačuva?

(predložak za pisanje isti je za oba listića)

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Igra asocijacija

Igra asocijacija odnosi se na sažimanje novih spoznaja na temelju ključnih pojmova. Učenik može navoditi i primjere i definicije ne bi li doveo ostale učenike do rješenja pojedinog stupca i do konačnog rješenja. Igra se sastoji od tri stupca i tri retka. Svaki stupac ima svoje rješenje, a rješenja svih stupaca dovode do konačnog rješenja. Učenici igru asocijacija smišljaju u paru, a kasnije ju crtaju na ploči. Učenici otkrivaju rješenja jednog po jednog polja, a imaju pravo pogađati konačno rješenje u željenom trenutku.

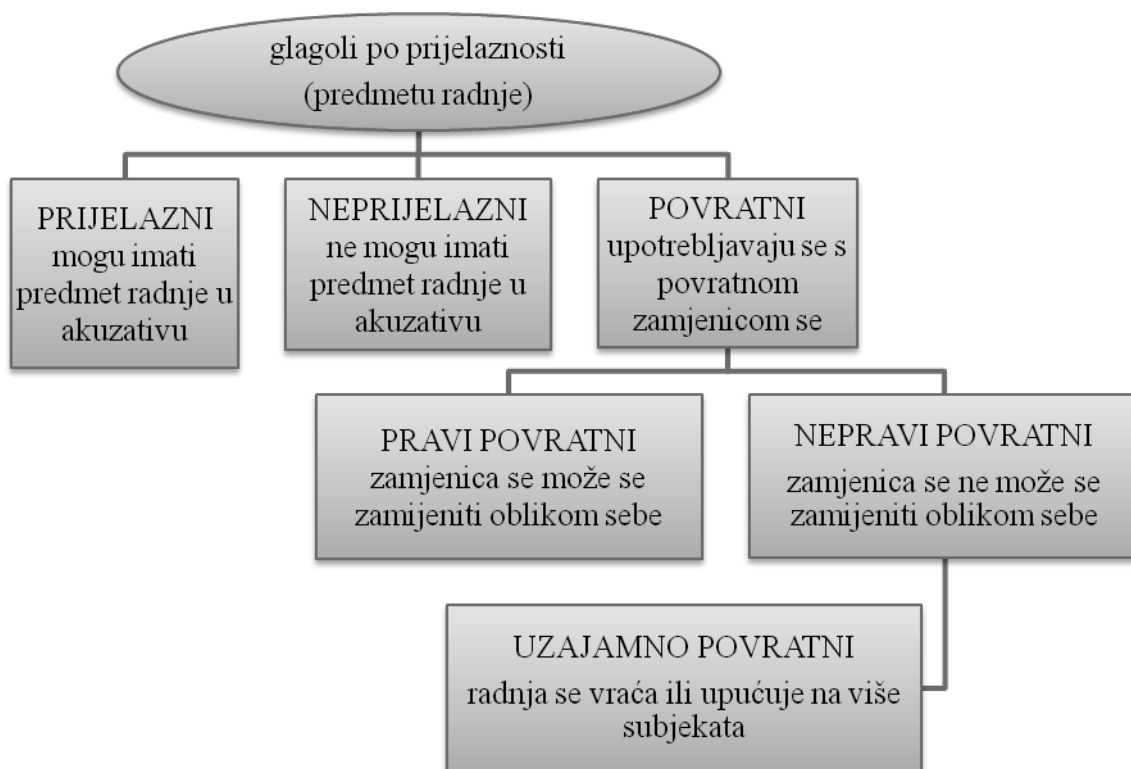
	A	B	C
1			
2			
3			
RJEŠENJE STUPCA			
KONAČNO RJEŠENJE			

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Glagoli po predmetu radnje	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: čelni rad, u paru, individualni, u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • definirati prijelazne, neprijelazne i povratne glagole • razlikovati navedene glagole u pisanom i usmenom izražavanju • objasniti razliku među pravim, nepravim i uzajamno povratnim glagolima. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će kategorizirati glagole na prijelazne, neprijelazne i povratne. Sumirat će znanja o njima i pravilno će ih primjenjivati u praksi.	
b) odgojne	Učenici će prihvatiti pozitivan odnos prema lepezi glagola koje navode i proširuju spoznaje o njihovom bogatstvu.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati sposobnost prepoznavanja i uspoređivanja glagola po predmetu radnje u pisanom i usmenom izražavanju.	
d) komunikacijske	Učenici će razgovarati, kreirati, vrednovati, slušati, objašnjavati, samostalno pisati, analizirati razlike među glagolima.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, povijest jezika) • Povijest • Priroda • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija (prva inačica) Učenici će u bilježnice nacrtati piramidu zdrave prehrane (to im već treba biti poznato iz prirode). Ispod toga trebaju napisati što bi se trebalo jesti za doručak, što za ručak, a što za večeru, ne zaboravivši pritom spomenuti i međuobroke. Tako ispisane rečenice analizirat će odmah nakon pisanja.		
Motivacija (druga inačica) Znaš li tko je Juraj Habdelić? Ako ne znaš ili se ne možeš sjetiti, pomoći će ti tekst iz udžbenika. Otvara se udžbenik i čita se uvodni tekst. Učenici odgovaraju na pitanja koja im postavlja učitelj/učiteljica: <ul style="list-style-type: none"> • Što je napisao Juraj Habdelić? • Zašto lakomci rasipaju svoj imetak? • Kakvu ulogu ima njihova posluga? • Za koga kuhari pripremaju đakoniju? • Nabroji što se priprema za takve situacije?. 		
Najava teme	Učenicima se najavljuje nastavna jedinica Glagoli po predmetu radnje te ih se poziva da zajednički još jednom pogledaju što će pronaći u udžbeniku.	

Uočavanje jezične pojave	Tijekom čitanja uvodnog teksta učenici obraćaju pozornost na otisnute glagole te trebaju zaključiti na što prelazi radnja. Važno je napomenuti da predmet radnje može biti imenica ili zamjenica na koju radnja prelazi ili koja trpi radnju.
Istraživački rad u skupinama Objava rezultata	<p>Učenici će biti podijeljeni u tri skupine. Svaka će skupina imati svoj zadatak. Prije nego što skupine počnu s radom učitelj/učiteljica će dati precizne upute koji je njihov zadatak i kako će ga izložiti razredu. U svakom trenutku, mogu tražiti pomoć ako im je potrebna.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skupina za zadatak ima obraditi prijelazne glagole <ul style="list-style-type: none"> • U rečenici <i>Habdelić nalazi razloge za kritiku</i>. podcrtaj predmet radnje. • Kazuje li glagol potpunu obavijest i bez imenice u akuzativu? • Mogu li svi glagoli imati imenicu ili zamjenicu u akuzativu? • Objasni kakvi su to prijelazni glagoli. • Osmisli umnu mapu na kojoj ćeš zadano izložiti razredu. 2. skupina za zadatak ima obraditi neprijelazne glagole <ul style="list-style-type: none"> • Mogu li glagoli: postoje, pripadaju, sjede imati predmet radnje, imenicu ili zamjenicu u akuzativu? Pokaži na primjeru. • U kojem je padežu predmet radnje u navedenim rečenicama? <i>Postoje lakomci.</i> <i>Sjede za stolom.</i> • Objasni kakvi su to neprijelazni glagoli. • Osmisli umnu mapu na kojoj ćeš izložiti zadano razredu. 3. skupina za zadatak ima obraditi povratne glagole. <ul style="list-style-type: none"> • Navedi primjer rečenica u kojima ćeš upotrijebiti sljedeće glagole: oznojiti se, spremati se. • Tko/što vrši radnju, a tko/što je predmet radnje u tvojim rečenicama? • Kojom se riječju označuje vraćanje radnje na vršitelja? • Objasni kakvi su to povratni glagoli? • Nabroji vrste povratnih glagola. • Osmisli umnu mapu na kojoj ćeš izložiti zadano razredu. •
Korekcija i vrednovanje	Ako je nešto nejasno, učitelj/učiteljica pojašnjava taj dio gradiva i ispravlja eventualne pogreške.
Sinteza	<p>Učenike dijelimo na četiri skupine u kojima će svaka skupina imati svoje zadatke koje će predstaviti reportažom, emisijom, brošuram, predavanjem, letkom ili plakatom.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liječnici koji provode istraživanje o zdravoj prehrani. 2. Roditelji koji pripremaju tjedni jelovnik za svoju obitelj. 3. Psiholozi koji provode istraživanje o poremećajima u prehrani. 4. Novinari koji u časopisu objavljuju prilog <i>Kuharica našeg kraja</i>, koja sadrži mnoge recepte zavičajnih jela. 5.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

Plan ploče:

Glagoli po predmetu radnje

Prijelazni glagoli

Habdelić **nalazi** KOGA?/ŠTO? razloge za kritiku. → predmet radnje je u akuzativu

Neprijelazni glagoli

Sjede za stolom → ne mogu imati predmet radnje u akuzativu

Povratni glagoli

Posluga će se **oznojiti**.
↓ ↓ ↓
vršitelj radnje povratna radnja
 zamjenica

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listići
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- izražavanje osjećaja bojama.

Nastavni listić 1

1. Glagole prodati, dodati, imati, prati, slijegati, zahvaljivati, mirovati, ići, putovati, češljati se, obazirati se, rugati se, smijati se, razvrstajte prema predmetu radnje:
 - a) na prijelazne glagole koji mogu imati objekt u akuzativu
 - b) na neprijelazne glagole koji ne mogu imati predmet radnje u akuzativu, ali mogu imati predmet radnje u drugim padežima
 - c) na neprijelazne glagole koji ne mogu imati imenicu ni zamjenicu kao predmet radnje ni u kojem padežu
 - d) na povratne glagole.
-
-

2. Objasni razliku na primjerima između pravog i nepravog povratnog glagola.
-

3. Usporedi današnji odnos ljudi prema jelu s Habdelićevim zapažanjima iz 17. st.
-

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Nadopuni definicije služeći se udžbenikom.
 - a) Glagoli koji mogu imati predmet radnje u akuzativu nazivaju se _____.
 - b) Glagoli koji ne mogu imati predmet radnje u akuzativu nazivaju se _____.
2. Kako se nazivaju glagoli koji uza se imaju povratnu zamjenicu?

3. Dovrši započete rečenice.
 - a) Kada pišem zadaću, sjedim na _____.
 - b) Svako jutro prije škole se _____.
 - c) Možda ti se ostvare sve _____.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Bojama označi kako si se osjećao/osjećala na današnjem satu.

korisno

nekorisno

tačno onako kako treba

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Glagolski pridjevi i glagolska imenica	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • klasificirati glagolske pridjeve od glagolskih načina • pravilno koristiti glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni i glagolsku imenicu u usmenom i pisanom izražavanju • objasniti i razumjeti tvorbu. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, jezično izražavanje) • opća kultura • Sat razredne zajednice. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati glagolski pridjev, prikazati razliku između glagolskog pridjeva radnog i glagolskog pridjeva trpnog, navesti tvorbu i reproducirati je. Staviti će u odnos glagolski pridjev i glagolsku imenicu i definirati će je.	
b) odgojne	Učenik će steći osjećaj o važnosti hrvatskoga jezika i vrednovati će njegove izražajne mogućnosti.	
c) funkcionalne	Učenik će klasificirati, predvidjeti te reproducirati naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će generalizirati i opisati te pravilno upotrijebiti glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni i glagolsku imenicu u svakodnevnom izražavanju.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Učenici će pokušati zamisliti da su kuhari. Njihov će zadatak biti skuhati jelo kojim će dobiti znanje za peticu. Što bi sve ubacili u svoj čarobni lonac i kako bi se ti sastojci odrazili na znanje, trebaju izreći u kratkom usmenom izlaganju.	
Motivacija (druga inačica)	
Zadatak je pripremiti televizijsku promidžbenu poruku s temom <i>Učenje bez muke</i> . Ovaj će zadatak učenici odraditi u paru s učenikom s kojim sjede u klupi. Kako bi što bolje shvatili značenje promidžbene poruke, učitelj/učiteljica će dati primjer jedne od poznatijih, aktualnih promidžbenih poruka kojih se prisjeti.	
Najava teme	Učenici su do sada naučili glagole, pridjeve, imenice, a sada će naučiti jednu novu vrstu riječi. Učenici otvaraju udžbenike i zapisuju naslov u bilježnicu, a učitelj/učiteljica na ploču.
Uočavanje jezične pojave	Učenici će otvarajući i pregledavajući udžbenik uočiti <i>Prijedlog za kuhanje</i> koji će pročitati i najprije usmenim putem komentirati, a nakon toga će odgovoriti na pitanja ispod pjesme. Posebna pozornost bit će usmjerena na posljednju strofu: <i>Na kraju kad si još sto muka dodala Dobro izmiješala i lijepo servirala Za jednu peticu sve si prodala.</i>

	<p>Uspoređujući ovu strofu i posljednju strofu u pjesmi, učenici će uočavati da su neke riječi promijenile oblik. Podsjetit će se da je promjena roda gramatičko obilježje koje se pripisuje pridjevima pa su samim time i istaknute riječi pridjevi. Pokušat će doći do zaključka po čemu se ovi pridjevi razlikuju od ostalih.</p>
<p>Obrada frontalni rad / individualni rad / rad u paru</p>	<p>Učitelj na dva primjera iz udžbenika objašnjava glagolske pridjeve: <i>Knjigu je spremila u torbu.</i> <i>Knjiga je spremljena u torbu.</i></p> <p>Pred učenike se stavlja zadatak da objasne koji od pridjeva znači vršenje, a koji trpljenje glagolske radnje. Nakon razmišljanja i učeničkih odgovora zaključuju da se glagolski pridjev koji znači vršenje radnje naziva glagolski pridjev radni, a onaj koji znači trpljenje radnje, naziva se glagolski pridjev trpni.</p> <p>Na primjerima će učitelj/učiteljica objasniti nastavke za glagolski pridjev radni i trpni, nakon čega se najvažnije zapisuje na ploču, a učenici će navoditi još svojih primjera kako bi se prosudilo razlikuju li oblike za rodove u jednini i množini.</p> <p>Učitelj/učiteljica će zatim na ploču napisati: <i>Zamislite jelo koje umjesto pirjanja treba uključiti malo mozganja.</i></p> <p>Učenici će u paru razmisliti kojoj vrsti riječi pripadaju istaknute riječi. Kada povežu dosadašnje spoznaje o glagolima i imenicama, zaključuju da je riječ o glagolskoj imenici. Učitelj/učiteljica ih usmjerava da promotre kako su glagolske imenice nastale.</p> <p>To će obaviti usmeno, nakon čega će učitelj/učiteljica korigirati netočne i izreći točne odgovore. Zaključuju da glagolske imenice nastaju od glagola i to najčešće dodavanjem nastavka -je glagolskim pridjevima trpnim.</p> <p>Na primjeru: <i>Cvijeće je procvalo.</i> <i>Cvjetne su latice osušene.</i></p> <p>Učitelj/učiteljica će objasniti da se glagolski pridjev može pridijevati imenici, a može biti i dio predikata. Kada se pojavljuje uz imenicu, sklanja se, tj. slaže se s imenicom u rodu, broju i padežu. Pozornost će se usmjeriti i na pisanje glagolskog pridjeva radnog u muškom rodu jednine čija osnova završava na -je, kao i na glasovnu promjenu jotaciju do koje dolazi u nekim oblicima.</p>
<p>Korekcija i vrednovanje</p>	<p>Mjerila vrednovanja rada usmenim izričajem.</p>
<p>Sinteza (rad u skupinama)</p>	<p>Skupine će dobiti tri vrste različitih zadataka s temom <i>Učenje bez muke</i> u kojima će pokazati stečena znanja.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skupina Napisat ćete deset zlatnih pravila učinkovitog učenja. 2. skupina Istražit ćete otežavajuće uvjete koji bi se uz malo truda mogli otkloniti, a ometaju kvalitetno usvajanje gradiva u vašem razredu ili u vašoj školi. 3. skupina Preselit ćete se u zamišljenu budućnost i napraviti ćete tlocrt školske zgrade i školskog dvorišta. Trebate dobro osmisliti prostorije i organizaciju života u školi te opisati sva školska pomagala kojima se koriste učenici i njihovi učitelji.
<p>Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti</p>	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>
<p>Objava rezultata</p>	<p>Čelno.</p>
<p>Zadavanje zadataka za zadaću</p>	<p>Zadatci u radnoj bilježnici.</p>

Plan ploče:
Glagolski pridjevi i glagolska imenica

Knjigu je **spremila** u torbu. → glagolski pridjev radni
Knjiga je **spremljena** u torbu. → glagolski pridjev trpni

Glagolski pridjev koji znači vršenje radnje naziva se **glagolski pridjev radni**, a onaj koji znači trpljenje radnje naziva se **glagolski pridjev trpni**.

GLAGOLSKI PRIDJEV RADNI

osnova + -o, -la, lo, -li, -le, -la
(vidio, vidjela, vidjelo, vidjeli, vidjele, vidjela)

GLAGOLSKI PRIDJEV TRPNI

osnova + -n, -na, -no, -ni, -ne, -na
-t, -ta, -to, -ti, -te, -ta
(viđen, viđena, viđeno, viđeni, viđene, viđena)

GLAGOLSKA IMENICA

glagolski pridjev trpni + -je
(viđenje, uskrsnuće, krunjenje)

Cvijeće je **procvalo**.
Cvjetne su latice **osušene**.

➔ **Glagolski se pridjev može pridijevati imenici, a može biti i dio predikata.**

UPAMTI!

htjeti → htio, htjela
smjeti → smio, smjela
živjeti → živio, živjela
umrijeti → umro, umrla
vidjeti → vidio, vidjela
voljeti → volio, voljela
željeti → živio, živjela

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica sjećanja o naučenom u privitku.

Nastavni listić 1

1. Što bi savjetovao/savjetovala učenicima koji ne uče? Napiši najmanje tri savjeta.

2. Od sljedećih glagola načini glagolske imenica.

- a) pjevati –
- b) misliti –
- c) ljubiti –
- d) zagrliti –

3. Od sljedećih glagolskih imenica načini glagole u infinitivu.

- a) pirjanje –
- b) mozganje –
- c) mućkanje –
- d) zaključivanje –

4. Kako razlikuješ glagolski pridjev radni od glagolskog pridjeva trpnog? Objasni.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Na temelju navedenog primjera pokušaj načiniti glagolske imenice.
pjevati → pjevanje

- a) svirati –
- b) ljubiti –
- c) zagrliti –

2. Zaokruži točan odgovor.

- a) glagolski pridjev radni i glagolski pridjev trpni
- b) glagolski pridjev posvojni i glagolski pridjev trpni
- c) glagolski pridjev radni i glagolski pridjev pridjevni

3. Što bi savjetovao/savjetovala učenicima koji ne uče? Napiši jedan savjet.

Tablica vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će zatvoriti svoje udžbenike i bilježnice i na temelju sjećanja ispuniti predložak.

Napiši ono što si upamtio/upamtila o glagolskom pridjevu radnom.

Navedi dva primjera glagolskog pridjeva trpnog.

Kako nastaju glagolske imenice?

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Prezent	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, frontalni (čelni) rad, rad u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • identificirati prezent kao sadašnje vrijeme • opisati njegovu tvorbu • povezati njegovu značenje s pravilnim jezičnim izričajem. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, jezično izražavanje) • Likovna kultura • Sat razredne zajednice. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati prezent kao sadašnje glagolsko vrijeme, objasniti njegovu tvorbu i ulogu u rečenici.	
b) odgojne	Učenik će uvidjeti ljepotu kulturnog izražavanja te njegovati hrvatski književni jezik.	
c) funkcionalne	Učenik će analizirati, razlikovati, prilagoditi, povezati i upotrijebiti naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će prakticirati naučeno u usmenom i pisanom izričaju.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Opiši početak svoga radnoga dana od onog trenutka kada ustaješ iz kreveta do trenutka kada sjedaš u školsku klupu. Pokušaj biti što detaljniji u navođenju radnji koje obavljaš prije nego što krećeš u školu.	
Motivacija (druga inačica)	
Učenike dijelimo u parove. U parovima će pantomimom pokazati jedan drugome što rade od jutra do večeri tijekom uobičajenog radnog dana. Dok jedan učenik pantomimom pokazuje što radi, drugi će učenik pogađati i zapisivati u bilježnicu.	
Motivacija (treća inačica)	
Motivacija započinje pitanjem kada učenici pišu domaću zadaću. Dogodi li se ponekada da zadaću pišu ujutro prije škole. Slijedi kratak razgovor, a onda se prelazi na tekst iz udžbenika <i>Sve zbog šestara</i> . Nakon čitanja slijedi razgovor koji će biti dodatno motiviran pitanjima ispod teksta.	
Najava teme	Nakon što su učenici zaključili da nabranjem radnji bilo da je riječ o motivacijskom tekstu iz udžbenika ili nabranju radnji pantomimom ili jutarnjim aktivnostima i obavezama često koriste glagole čija radnja traje u vremenu kada se o njoj govori, piše se naslov na ploču.
Uočavanje jezične pojave	Učenici pokušavaju samostalno analizirati rečenice iz udžbenika i identificirati sve glagole čija se radnja događa u sadašnjosti. Neke od pronađenih rečenica zapisuju na ploču. Na temelju pokaznih primjera svaki učenik smišlja vlastiti primjer jedne takve rečenice.
Frontalni rad / individualni rad	Sljedeće rečenice učenici zapisuju u bilježnice i imaju zadatak odrediti osobu i broj glagola u rečenici, ali i odgovoriti na pitanje događa li se radnja u rečenicama prije nego što se o njoj govori, nakon toga ili u

	<p>trenutku kada se o njoj govori. Rečenice su sljedeće. <i>Pišem sastavak.</i> <i>Prijatelji me očekuju vani.</i> <i>Stalno misli na nogomet.</i></p>
Obradba	<p>Na temelju rečenica koje su učenici analizirali individualnim radom, učenici heurističkim razgovorom dolaze do zaključka da se prezentom ponajprije izriče radnja koja traje u trenutku kada se o njoj govori. Učitelj/učiteljica će napisati na ploču glagole: gledati, živjeti jesti i čuti, te će glagole učenici sprežati, pri tome će im učitelj/učiteljica objasniti kako se mijenjanje glagola po glagolskim osobama zove sprežanje ili konjugacija. To će zapisati i na ploču. Kada se na ploču ispiše tablica s glagolima, crvenom će se bojom odvojiti osnova od nastavka. Kako bi učenici zaključili koji su nastavci od kojih se tvori prezent, učitelj/učiteljica će im objasniti kako će to najlakše shvatiti, a uvijek će to moći i provjeriti. Prezentska osnova dobiva se oduzimanjem nastavaka u 3. osobi množine prezenta. Tada će učenici izlaziti pred ploču i crvenom bojom odvajati nastavke od prezentske osnove.</p> <p>Važna spoznaja za glagole, a posebno za prezent su i pomoćni glagoli jer uz pomoć njih tvorimo složene glagolske oblike. Učitelj/učiteljica će heurističkim razgovorom dovesti učenike da samostalno proširuju, definiraju, identificiraju i dovode u odnos pomoćne glagole sa svim ostalim glagolima koje su do sada naučili. Tablica pomoćnih glagola biti i htjeti zapisat će se na ploču sa naglašenim, nenaglašenim i svršenim oblikom pomoćnog glagola biti i naglašenim i nenaglašenim oblikom pomoćnoga glagola htjeti.</p> <p>Na primjerima će se učenicima pojasniti jotacija i palatalizacija koje se pojavljuju u nekih glagola u prezentu.</p> <p>Prezentom možemo izreći pravu i prenesenu sadašnjost, prenesena se sadašnjost može zbivati u prošlosti, budućnosti ili u svevremenosti. Taj će se dio gradiva prenijeti usmeno na sljedećim primjerima.</p> <p><i>Krećem u sedam. (budućnost)</i> <i>Jučer ustanem u šest i upalim radio. (prošlost)</i> <i>Tko rano rani, cijeli dan je pospan. (svevremenost)</i></p> <p>Učenici će iznositi vlastite primjere koji će se vrednovati.</p>
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada usmenim putem.
Sinteza (rad u paru)	<p>Ilustracije iz udžbenika pod naslovom <i>Mislim, dakle jesam</i> učenici će opisati na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redom kako je u udžbeniku, za svaku ilustraciju trebaju napisati najmanje dvije rečenice u kojima će biti glagoli u prezentu • kada opisivanje ilustracija bude gotovo, čitanjem mora činiti smislenu cjelinu.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

Plan ploče:

PREZENT

Mijenjanje glagola po glagolskim osobama naziva se **sprezanje ili konjugacija**.

Jednina	gledati	živjeti	jesti	čuti
1. osoba	gled-am	živ-im	jed-em	ču-jem
2. osoba	gled-aš	živ-iš	jed-eš	ču-ješ
3. osoba	gled-a	živ-i	jed-e	ču-je
Množina				
1. osoba	gled-amo	živ-imo	jed-emo	ču-jemo
2. osoba	gled-ate	živ-ite	jed-ete	ču- jete
3. osoba	gled-aju	živ-e	jed-u	ču-ju

PREZENT POMOĆNIH GLAGOLA

BITI

Naglašeni	Nenaglašeni	Svršeni
jesam	sam	budem
jesi	si	budeš
jest	je	bude
jesmo	smo	budemo
jeste	ste	budete
jesu	su	budu

HTJETI

Naglašeni	Nenaglašeni
hoću	ću
hoćeš	ćeš
hoće	će
hoćemo	ćemo
hoćete	ćete
hoće	će

Glasovne promjene u prezentu

pišu = pis + ju → jotacija (pišem, pišeš, piše, pišemo, pišete, pišu)

peku = pek + u → palatalizacija (pečem, pečeš, peče, pečemo, pečete, peku)

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- sažimanje spoznaja o novoj nastavnoj jedinici putem petostiha.

Nastavni listić 1

1. Što je prezent?

2. U sljedećim glagolima odvoji osnovu od nastavka: pjevaju, sjedimo, piješ.

3. Glagol peći spreži u jednini i množini.

jd.

mn.

4. Do koje je glasovne promjene došlo u prethodnom zadatku? Objasni!

5. Zašto se glagoli biti i htjeti nazivaju pomoćnim glagolima?

Nastavni listić 2 (za učenike s posebnim potrebama)

1. Nadopuni rečenice glagolima u prezentu prema navedenom primjeru.

Čitam (čitati) knjigu.

- a) _____ (sjediti) pred školom.
b) Moji roditelji i ja _____ (živjeti) u kući.
c) Kad dođem iz škole prvo _____ (oprati) ruke.

2. Napiši što sve trenutno radiš (najmanje tri glagola).

3. Nadopuni definiciju služeći se udžbenikom.

Prezent je jednostavni glagolski oblik koji se tvori dodavanjem nastavaka _____, _____, _____, _____ za prvu osobu jednine na prezentsku osnovu.

Tablica vrednovanja i samovrednovanja

Pokušaj osmisliti petostih:

Opis teme jednom riječju (najčešće imenica).

Opis teme dvjema riječima (najčešće pridjevi).

Tri riječi koje opisuju nastavnu jedinicu (glagolske imenice).

Četiri riječi koje izražavaju osjećaje u svezi s nastavnom jedinicom.

Jedna rečenica koja sažima znanja o naučenom na satu.

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Perfekt	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, rad u paru, frontalni rad, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • proširiti znanja o glagolskim vremenima • definirati perfekt kao složeni glagolski oblik • pravilno upotrebljavati perfekt u usmenom i pisanom izričaju. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će identificirati perfekt u rečenicama, analizirat će tvorbu i razliku složenih glagolskih oblika od jednostavnih glagolskih oblika.	
b) odgojne	Učenik će razvijati samostalnost u primjeni novih pravila i spoznaja.	
c) funkcionalne	Učenik će razlikovati, usporediti, nabrojati, povezati, analizirati i primjenjivati naučeno znanje o perfektu.	
d) komunikacijske	Učenik će kombinirati različite glagolske oblike kako bi obogatio svoje komunikacijske vještine.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (medijska kultura) • Sat razrednog odjela • Glazbena kultura • Povijest. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Učitelj će na satu reproducirati pjesmu Novih fosila <i>Za ona dobra stara vremena</i> . Slušajući pjesmu, učenici imaju zadatak zapisati sve događaje kojih se prisjete slušajući pjesmu. Nakon slušanja iznose svoje dojmove i zapise. Motivacija (druga inačica) Govorna vježba u trajanju od pet minuta u kojoj će se učenici prisjetiti najljepše ili najzabavnije proslave rođendana na kojoj su bili. Motivacija (treća inačica) Učenici imaju zadatak u trajanju od 5 minuta u kojem će smisliti kratku priču o čistačici koja je ukrala vlak. Zamislit će da su novinari Hrvatske televizije koji moraju napisati prilog o tom događaju za dnevnik.		
Najava teme	Kratkim ponavljanjem o stečenom znanju o glagolima učitelj/učiteljica uvodi učenike u novu nastavnu jedinicu i piše naslov na ploču, a učenici zapisuju u svoje bilježnice.	
Uočavanje jezične pojave	Čitanjem motivacijskog teksta iz udžbenika <i>Čistačica ukrala vlak</i> učitelj/učiteljica postavlja sljedeća pitanja. <ul style="list-style-type: none"> • Kada se dogodila krađa vlaka? • Kako je ta krađa završila? 	

	Učenici zaključuju da je riječ o prošlom vremenu jer se radnja dogodila u prošlosti.
Rad u parovima	Učenici će dobiti zadatak još jedanput pročitati tekst o krađi vlaka nakon čega će u tablicu u svoje bilježnice ispisati sve glagole za koje misle da su u prošlom vremenu.
Objava rezultata istraživanja	Tablicu će učitelj/učiteljica nacrtati na ploču, a učenici će, redom kako sjede u klupama, govoriti svatko po jedan zapisani glagol. Analiza učeničkih odgovora bit će odmah tijekom zapisivanja na ploču.
Obradba	<p>Nakon spoznaja koje su učenici dobili tijekom motivacije i rada u paru učitelj/učiteljica će detaljno pristupiti obradi nastavne jedinice. Piše se rečenica na ploču.</p> <p style="text-align: center;">Vlak je vozio prevelikom brzinom.</p> <p>Postavlja se pitanje kada se događa radnja istaknutom glagolu, nakon čega učenici trebaju zaključiti da je radnja u prošlom vremenu. Kada se dobije povratna informacija, piše se definicija perfekta na ploču. Perfektom se najčešće izriču radnje koje su se dogodile prije vremena kazivanja. Učitelj/učiteljica će odabrati jedan glagol koji će sprežati na ploču, učenici će u sprezanju glagola u potpunosti sudjelovati. Tada će se postaviti sljedeća pitanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koji glagolski oblik završava nastavcima -o, -la, -la, -li, -le, -la? • Kako glasi nenaglašeni prezent pomoćnoga glagola biti? • Je li perfekt jednostavni ili složeni glagolski oblik? • Kako se tvori? <p>Nakon prisjećanja, analiziranja i procjenjivanja učenici zaključuju da se perfekt tvori od glagolskog pridjeva radnog i nenaglašenog prezenta pomoćnoga glagola biti.</p> <p>Usmenim putem provjerit će se primjena zaključenog znanja o tvorbi kroz sprežanje pomoćnoga glagola biti i htjeti.</p> <p>Na ploču će se zapisati sljedeći primjeri rečenica pomoću kojih će se zaključiti kako se tvori niječni i upitni oblik perfekta. Primjeri su sljedeći:</p> <p>Čistačica nije vozila vlak. Je li čistačica vozila vlak?</p> <p style="text-align: center;"> ↓ ↓ niječni oblik prezenta upitni oblik prezenta </p> <p>Na vrlo sličnom primjeru <i>Čistačica ukrala vlak</i> učitelj/učiteljica će objasniti krnji perfekt, a najvažnije će napisati na ploču.</p>
Individualni rad	Učenici će napisati po četiri rečenice u kojima će upotrijebiti: <ul style="list-style-type: none"> • perfekt • niječni oblik perfekta • upitni oblik perfekta • krnji perfekt.
Korekcija i vrednovanje	Učenici iznose rezultat svoga rada, a učitelj/učiteljica vrednuje.
Sinteza	Učenici će ponoviti i dodatno utvrditi današnje gradivo na sljedeći način. Zamislit će da organiziraju proslavu pobjede svoga razreda na Državnome osnovnoškolskom natjecanju. Bit će pozvani svi iz razreda, roditelji i neki profesori. Podijelit će se u skupine i svaka će skupina biti zadužena za jedan organizacijski dio.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. skupina određivat će tko će i kako nabaviti sve potrebno, koliko će novca potrošiti na nabavku. 2. skupina će napraviti pozivnice, izradit će popis uzvanika, osmisliti izgled pozivnica i odredit će tko će ih uručiti. 3. skupina bit će zadužena za prostor, odredit će gdje će se proslava održati, tko će gdje sjediti, kako će se prostor urediti. 4. skupina ima zadatak osmisliti zabavne aktivnosti koje će se organizirati, tko će voditi program, ali i sve ostale poslove vezane za zabavu. 5. skupina će određivati koja će se vrsta glazbe slušati, tko će biti zadužen za glazbu i za čuvanje tehnike.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Zadatci s nastavnog listića.
Zadavanje zadatka za zadaću	Zadatci iz radnje bilježnice.

**Plan ploče:
Perfekt**

Vlak je **vozio** prevelikom brzinom.

radnja koja se dogodila prije vremena kazivanja

JEDNINA	MNOŽINA
1. pisao/pisala/pisalo sam	pisali/pisale/pisala smo
2. pisao/pisala/pisalo si	pisali/pisale/pisala ste
3. pisao/pisala/pisalo je	pisali/pisale/pisala su
pisao/pisala/pisalo je	pisali/pisale/pisala su
pisao/pisala/pisalo je	pisali/pisale/pisala su

Čistačica nije vozila vlak.

↓
niječni oblik prezenta

Je li čistačica vozila vlak?

↓
upitni oblik prezenta

Čistačica ukrala vlak.

↓
krnji perfekt

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2.

Prijedlog prilagodbe:

Učenici rješavaju zadatke u skladu sa svojim sposobnostima. Nastavni listić služi za dodatno utvrđivanje nastavnog gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- metoda vruća olovke.

Nastavni listić 1

1. Ispiši sve glagole koje si podcrtao/podcrtala u prvom zadatku u radnoj bilježnici i odredi im glagolsku osobu i broj.

2. Odgovori na sljedeća pitanja, pripazi na glagolsko vrijeme u kojem ćeš odgovarati.
a) Što si danas naučio/naučila na satu hrvatskoga jezika?

3. Kako se tvori niječni, a kako upitni oblik perfekta?

4. Po čemu se prva rečenica razlikuje od ostale dvije? Objasni.

- a) Žena ušla u vlak.
- b) Vlak je vozio najvećom brzinom.
- c) Svoju je pustolovinu okončala na ružan način.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Perfekt je _____ glagolsko vrijeme.
2. Napiši dvije rečenice u kojima ćeš napisati što si radio/radila jučer. Pogledaj primjer.
Pisao sam zadaću.

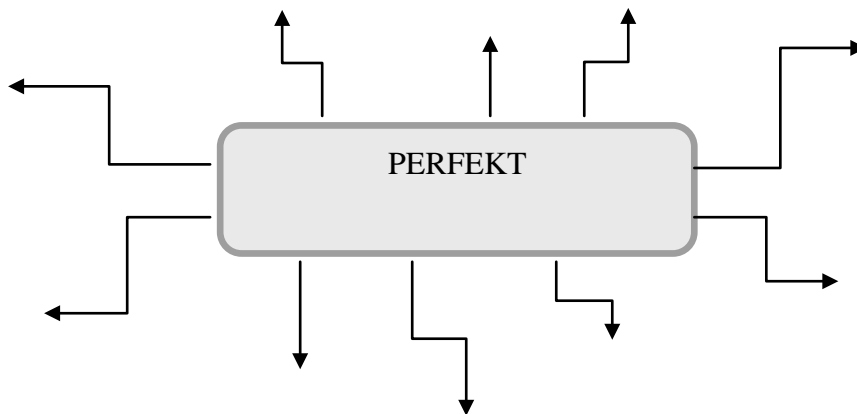
3. Ispuni tablicu tako što ćeš sprežati glagol **pjevati**. Pogledaj tablicu u udžbeniku koja će ti pomoći.

JEDNINA	MNOŽINA
1. pjevao/pjevala sam	1. pjevali/pjevale smo
2.	2.
3.	3.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Metoda vruće olovke

Učenici u zadanom vremenu od tri minute imaju priliku provjeriti koliko su pažljivo pratili. Njihov je zadatak napisati što više pojmova, primjera, novosti koje su danas naučili. Mogu se služiti svojim primjerima ili onima koje su zapamtili na satu.

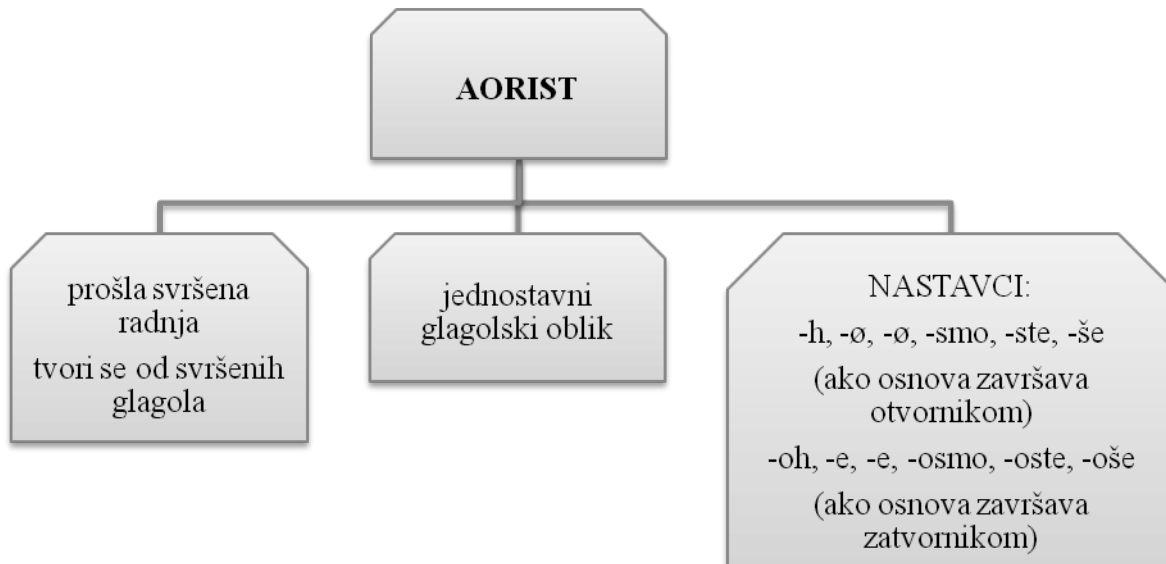
Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Aorist	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, rad u paru, frontalni rad
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • definirati aorist kao prošlo svršeno vrijeme • razlikovati aorist od ostalih prošlih glagolskih vremena • pravilno upotrebljavati nastavke u rečenicama. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će analizirati, ali i razlikovati aorist od ostalih prošlih glagolskih vremena, identificirat će aorist kao jednostavno glagolsko vrijeme, pravilno će upotrebljavati nastavke kada osnova završava na otvornik ili zatvornik.	
b) odgojne	Učenik će razvijati samostalnost u primjeni aorista.	
c) funkcionalne	Učenik će razlikovati, usporediti, nabrojati, povezati, primjenjivati naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će razlikovati glagole po vidu i aoriste pomoćnih glagola u rečenicama.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (medijska kultura) • Sat razrednog odijela • Likovna kultura • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Učenici će navesti primjere kulturnog ponašanja, jedan je od oblika kulturnog ponašanja i poštivanje tuđe privatnosti. Postavit će se pitanje što ljudi rade i time narušavaju tuđu privatnost. Učitelj/učiteljica može prethodno pripremiti nekoliko primjera koje može projicirati na platno u učionici ili to može obaviti usmenim putem. Nakon razgovora uslijedit će motivacijska ilustracija iz udžbenika. Motivacija (druga inačica) Na temu <i>O, vremena! O, običaji!</i> učenici će napisati nekoliko rečenica kojih se sjetite. Učitelj/učiteljica će ih uvesti u temu motivacijskim pitanjima: Sjećaš li se nekog običaja iz svojega mjesta? Kakav je to običaj?		
Najava teme	Nakon motivacije najavljuje se naslov nastavne jedinice, naslov se zapisuje na ploču.	
Uočavanje jezične pojave	Heurističkim razgovorom učenici zaključuju da je aorist prošlo vrijeme koje se tvori od glagola svršenog vida. Kako bi to dodatno utvrdili, dobit će još jedan zadatak u paru.	
Rad u parovima	Ispiši glagole iz motivacijske ilustracije i pokušaj im odrediti glagolski vid i glagolsko vrijeme. Da ti bude jednostavnije, samo napiši za glagolsko vrijeme sadašnje, prošlo ili buduće, ali jako je važno da točno odrediš glagolski vid.	

Objava rezultata istraživanja	Učenici iznose zaključke do kojih su došli, a učitelj/učiteljica ih vrednuje.																											
Obradba	<p>Učitelj/učiteljica će prvo ponoviti s učenicima glagole po vidu, poseban naglasak bit će na svršenim glagolima, učenici će navesti nekoliko glagola od kojih će se napraviti svršeni ili nesvršeni glagoli. Nakon toga zapisuje se na ploču:</p> <p style="text-align: center;">Ispade joj ključ. ↓ (glagol svršenoga vida)</p> <p>Heurističkim se razgovorom zaključuje da je aorist glagolski oblik kojim se izriču radnje što su u prošlosti kratko trajale ili su upravo završene. Aorist ćemo razlikovati od ostalih prošlih vremena po tome što se aorist uvijek tvori od svršenih glagola. Tvorba aorista bit će pojašnjena sprežanjem glagola koju će učitelj/učiteljica ispisivati na ploču. Uočiti će se razlika u tvorbi kada osnova završava na otvornik i na zatvornik.</p> <table border="1" data-bbox="644 786 1404 1126"> <thead> <tr> <th>osoba</th> <th>UGLEDATI</th> <th>PODIĆI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>jednina</td> <td>osnova završava otvornikom</td> <td>osnova završava zatvornikom</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>ugleda-h</td> <td>podig-oh</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>ugleda-∅</td> <td>podigž-e</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>ugleda-∅</td> <td>podigž-e</td> </tr> <tr> <td>množina</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>ugleda-smo</td> <td>podig-osmo</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>ugleda-ste</td> <td>podig-oste</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>ugleda-še</td> <td>podig-oše</td> </tr> </tbody> </table> <p>Postavit će se pitanje učenicima kakav je aorist glagolski oblik; jednostavni ili složeni. Zaključak koji učenici trebaju donijeti treba biti i objašnjen. Ponavljajući razliku između jednostavnog i složenog glagolskog vremena, učitelj/učiteljica će heurističkim razgovorom učenike dovesti do točnog odgovora, tj. već naučeno će primijeniti i doći do novih spoznaja. U aoristu se pojavljuje i glasovna promjena palatalizacija koja je učenicima već poznata od ranije, ali će je učitelj/učiteljica ponoviti i navesti primjer na kojemu će prikazati zašto dolazi do te glasovne promjene.</p>	osoba	UGLEDATI	PODIĆI	jednina	osnova završava otvornikom	osnova završava zatvornikom	1.	ugleda-h	podig-oh	2.	ugleda-∅	podigž-e	3.	ugleda-∅	podigž-e	množina			1.	ugleda-smo	podig-osmo	2.	ugleda-ste	podig-oste	3.	ugleda-še	podig-oše
osoba	UGLEDATI	PODIĆI																										
jednina	osnova završava otvornikom	osnova završava zatvornikom																										
1.	ugleda-h	podig-oh																										
2.	ugleda-∅	podigž-e																										
3.	ugleda-∅	podigž-e																										
množina																												
1.	ugleda-smo	podig-osmo																										
2.	ugleda-ste	podig-oste																										
3.	ugleda-še	podig-oše																										
Individualni rad	U udžbeniku će učenici pronaći <i>Čestitku</i> kojom je Zvonimir Balog sam sebi čestitao 80. rođendan. Zadatak će biti odrediti u kojem su glagolskom vremenu napisani glagoli.																											
Korekcija i vrednovanje	Usmenim putem iznositi će se rezultati samostalnoga rada koje će učitelj/učiteljica vrednovati.																											
Sinteza	Dijelimo učenike na skupine. U svakoj skupini treba biti po pet učenika. Jedan će učenik preuzeti ulogu kipara, a ostali će biti glina od koje će kipar oblikovati kipove s temom <i>Iznenadjenje</i> . Kada završi kip, kipar će preuzeti ulogu reportera, a svoj će kip zamišljati kao živu stvarnost i izravno u eter izvješćivati o događaju.																											
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Zadatci s nastavnog listića.																											
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci iz radne bilježnice.																											

Plan ploče:

AORIST

Ispade joj ključ.
↓
(glagol svršenoga vida)

osoba	UGLEDATI	PODIĆI
jednina	osnova završava otvornikom	osnova završava zatvornikom
1.	ugleda-h	podig-oh
2.	ugleda- ø	podíž-e
3.	ugleda- ø	podíž-e
množina		
1.	ugleda-smo	podig-osmo
2.	ugleda-ste	podig-oste
3.	ugleda-še	podig-oše

Završava li glagolska osnova na k, g ili h, u drugoj i trećoj osobi jednine aorista provodi se palatalizacija.

Glagol reći u aoristu

2. os. jednine aorista reč + -e

3. os. jednine aorista reč + -e

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2

Prijedlog prilagodbe:

Učenici rješavaju zadatke u skladu sa svojim sposobnostima. Nastavni listić služi za dodatno utvrđivanje nastavnog gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica u privitku.

Nastavni listić 1

1. Opiši u nekoliko rečenica situaciju u kojoj je narušena tvoja privatnost.

2. Odredi glagolski vid svim glagolima koje si upotrijebio/upotrijebila u prvom zadatku.

3. Navedi najmanje dva glagola u aoristu u kojima će biti provedena palatalizacija

4. Napiši aorist glagola ispasti.

jd.	mn.
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Jesi li se nekada našao/našla u neugodnoj situaciji? Opiši je u nekoliko rečenica.

2. Nadopuni definiciju.

Aorist je _____ vrijeme.

3. Zaokruži točan odgovor.

- a) Aorist se tvori od svršenih glagola.
- b) Aorist se tvori od nesvršenih glagola.
- c) Aorist se tvori od svršenih i nesvršenih glagola.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

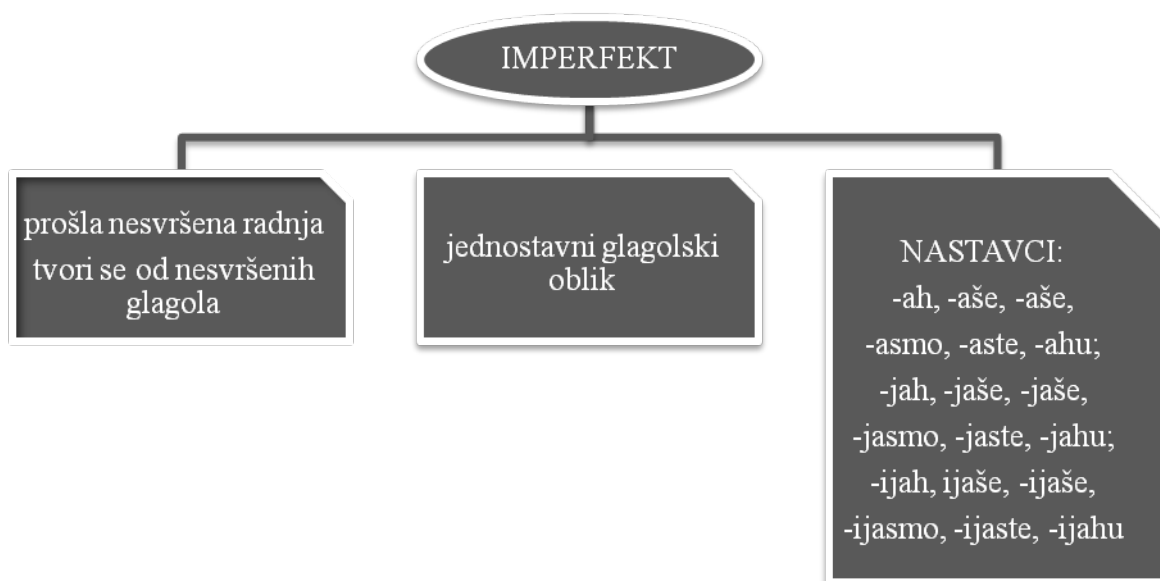
Znam	Želim znati	Naučio/naučila sam

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Imperfekt	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, rad u paru, frontalni rad
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i razlikovati imperfekt od ostalih prošlih glagolskih vremena • primjenjivati imperfekt u govoru i pismu identificirajući svršene od nesvršenih glagola 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će ponoviti glagole po vidu i na temelju tih spoznaja definirat će imperfekt, identificirajući ga od ostalih prošlih glagolskih vremena.	
b) odgojne	Učenik će uspoređivati temeljne ljudske i životne vrijednosti.	
c) funkcionalne	Učenik će klasificirati imperfekt od perfekta.	
d) komunikacijske	Učenik će primjenjivati imperfekt u komunikaciji u pravilnom obliku poštujući glagolski vid i nastavke za imperfekt.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Povijest • medijska kultura • Sat razrednog odjela • Geografija • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Pročitati uvodni tekst <i>Nekad i sad</i> te povesti razgovor o pročitanome pazeći pri tome na glagole i vrijeme u kojem su napisani. Učenike se dodatno motivira pitanjima. <ul style="list-style-type: none"> • Zna li nekoga tko govori sličnim glagolima? • Kako se društvo odnosilo prema svojim starijim mudrim članovima? • Usporedi uvodni i završni dio teksta sa središnjim tekstom. Što uočavaš? 		
Motivacija (druga inačica) Pogledaj pjesmu <i>Slovo o smijehu</i> Mak Dizdara u udžbeniku i odgovori na sljedeća pitanja. <ul style="list-style-type: none"> • Smiješ li se češto? • Što te najviše može razveseliti i nasmijati? • Je li važno smijati se? • Kako bi protumačio/protumačila misao <i>kad se smijah tad i bijah</i>? 		
Najava teme	Nakon motivacije najavljuje se naslov nastavne jedinice, naslov se zapisuje na ploču.	
Uočavanje jezične pojave	Heurističkim razgovorom učenici zaključuju da je imperfekt oblik koje se tvori od nesvršenih glagola, jednako tako zaključuju da je to još jedan glagolski oblik za prošlo vrijeme koji će naučiti.	

Rad u parovima	<p>Učenici će kroz rad u paru pokušati doći do novih spoznaja o imperfektu.</p> <p>Zadatak će biti kratak. Moraju u paru doći do zaključka kakav je imperfekt oblik: jednostavan ili složen?</p> <p>Da bi došli do točnog odgovora, moraju se sjetiti početnog gradiva o glagolskim vremenima.</p>
Objava rezultata istraživanja	Zaključuju da je imperfekt jednostavni glagolski oblik.
Obradba	<p>Učitelj/učiteljica će odmah na početku ponoviti razliku jednostavnih i složenih glagolskih oblika, kao i glagole po vidu koji će imati važnu ulogu u navedenoj nastavnoj jedinici. Heurističkim razgovorom zaključit će se još jednom da je imperfekt prošlo nesvršeno vrijeme koje izriče radnju koja je dulje trajala u prošlosti. Na primjeru vlastitih glagola, pazeći pritom na njihov vid, učenici će sprezajući glagol uvidjeti da se imperfekt tvori od prezentske osnove nesvršenih glagola i triju vrsta nastavaka koje će učitelj/učiteljica ispisati na ploču. Važno je usmjeriti učeničku pozornost na imperfekt pomoćnih glagola biti i htjeti, kao i na glasovne promjene do kojih dolazi u pojedinim glagolskim oblicima. Učitelj/učiteljica će postupno bilježiti na ploču važne podatke, a učenici će zapisivati u svoje bilježnice.</p>
Individualni rad	<p>Svatko od učenika jednom je u ruci imao Bibliju. Učitelj/učiteljica će pripremiti za individualni rad ulomak iz Biblije koji će projicirati na platno ili učenicima dati u pisanom obliku. Nakon kraćeg proučavanja glagola iz dobivenog teksta učenici će podijeliti zapažanja s ostatkom razreda.</p>
Korekcija i vrednovanje	<p>Zaključak je da u danom tekstu ima mnoštvo glagola u imperfektu. Učenici će ih iznositi usmenim putem, a učitelj/učiteljica će ih vrednovati.</p>
Sinteza	<p>Pogledaj ilustraciju djevojčice koja trči iz udžbenika i napiši sastavak od desetak rečenica u kojem ćeš opisati ilustraciju ili smisliti kuda djevojčica žuri. U sastavku koristi što više glagola u perfektu i imperfektu.</p>
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Zadatci s nastavnog listića ili zadatci iz radne bilježnice.
Zadavanje zadataka za zadaću	<p>Učenici se za sljedeći puta trebaju pripremiti za sudjelovanje u raspravi. Tema rasprave je sljedeća: Mladi se danas (ne) odnose s poštovanjem prema starijima.</p>

Plan ploče:

Imperfekt

Imperfekt pomoćnih glagola

jednina	BITI	množina	jednina	HTJETI	množina
bijah/bjeh		bijasmo/bjesmo	htijah		htijasmo
bijaše/bješe		bijaste/bjeste	htijaše		htijaste
bijaše/bješe		bijahu/bjehu	htijaše		htijahu

Ako glagolska osnova završava na k ili g, ispred nastavka -jah, -jaše... provodi se **jotacija**, a ispred nastavka -ijah, -ijaše... provodi se **sibilarizacija**.

$\text{nos} + \text{jah} = \text{nošah}$

$\text{pek} + \text{ijah} = \text{pecijah}$

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2.

Prijedlog prilagodbe:

Učenici rješavaju zadatke u skladu sa svojim sposobnostima. Nastavni listić služi za dodatno utvrđivanje nastavnog gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

Recipročnim ispitivanjem u paru u trajanju dvije minute učenici trebaju smisliti dva pitanja za susjeda iz klupe. Recipročnim ispitivanjem jedni drugih, dobit će povratnu informaciju o vlastitom znanju.

Nastavni listić 1

1. Objasni razliku između perfekta i imperfekta?

2. Kako razlikuješ svršene od nesvršenih glagola?

3. Izbaci uljez tako da zaokružiš slovo ispred točnog odgovora.
 - a) pisah
 - b) strizijah
 - c) čujaše
 - d) viknusmo

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Nadopuni sljedeće definicije, možeš se služiti udžbenikom.

- a) Imperfekt je prošlo _____ vrijeme.
- b) _____ je jednostavni glagolski oblik koji se tvori od prezentske _____ nesvršenih _____ i triju vrsta nastavaka.

2. Služeći se udžbenikom pokušaj glagol pisati staviti u 3. osobu jednine i 3. osobu množine imperfekta.

3. Zaokruži točan odgovor.
 - a) imperfekt je prošlo svršeno vrijeme
 - b) imperfekt je prošlo nesvršeno vrijeme
 - c) imperfekt je sadašnje vrijeme

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Recipročno ispitivanje u paru u trajanju dvije minute. Učenici trebaju smisliti dva pitanja za susjeda iz klupe. Recipročnim ispitivanjem, dobit će povratnu informaciju o vlastitom znanju.

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Pluskvamperfekt	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: čelni, individualni
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati pluskvamperfekt od ostalih prošlih vremena • pravilno ga upotrebljavati u pisanom i usmenom izričaju. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će identificirati pluskvamperfekt kao složeni oblik.	
b) odgojne	Učenici će prosuditi važnost pravilnog jezičnog izražavanja	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati sposobnost definiranja, analiziranja, razlikovanja i uspostavljanja odnosa s ostalim glagolskim vremenima.	
d) komunikacijske	Učenici će pravilno primjenjivati pluskvamperfekt poštujući dvojaku tvorbu.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis) • medijska kultura • Povijest • Geografija • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija (prva inačica) Tko piše vaše ispričnice kada izostanete iz škole? Roditelj ili liječnik? Sigurno je vaš izostanak barem jednom opravdao roditelj. U kojem je vremenu roditelj ispričao vaš izostanak za dan ranije? Sjećate li se što je bio uzrok vašega izostanka? Pokušajte vi biti roditelj na pet minuta i napišite što se jučer dogodilo vašem djetetu, budite uvjerljivi i pazite u kojem će se vremenu nalaziti glagoli. Kao pomoć pri pisanju neka vam bude primjerak ispričnice iz udžbenika.		
Motivacija (druga inačica) S obzirom da glagolske pridjeve već dobro poznaješ, poznaješ i perfekt i imperfekt pa će tvoj zadatak biti da budeš čarobnjak glagolskih vremena. Pokušaj od navedenih glagolskih oblika napraviti jedan novi glagol. Napiši nekoliko primjera pa ćemo ih zajednički analizirati.		
Najava teme	Nabrajajući svoje primjere glagola, učitelj/učiteljica im otkriva tajnu da od svih primjera koje su naveli pokušaju vidjeti jesu li možda napisali neki glagol koji bi bio u pretprošlom vremenu.	
Uočavanje jezične pojave	Učenici će nakon čitanja i razgovora potaknutog polaznim pitanjem napisati naslov nastavne jedinice i uočiti da pluskvamperfekt izriče radnju koja se dogodila prije neke druge prošle radnje.	
Obradba	Učitelj/učiteljica će najprije na primjerima ponoviti imperfekt i perfekt, kao i glagolski pridjev radni. Heurističkim razgovorom učenike će dodatno motivirati da budu što aktivniji na satu. Nakon ponavljanja objašnjava se na primjeru <i>Kada je već bila došla do</i>	

	<p>škole... spoj perfekta i glagolskog pridjeva radnog. Takva kombinacija glagola čini novi glagolski oblik koji se naziva pluskvamperfekt. Pluskvamperfekt izriče radnju koja se dogodila prije neke druge prošle radnje. Sprezanjem se ispisuje jedan glagol na kojemu će navedena tvrdnja biti još jasnija. Kada učenici shvate tvorbu pluskvamperfekta na prvi način, a to će dokazati svojim primjerima, učitelj/učiteljica objašnjava drugi način tvorbe pluskvamperfekta, a to je tvorba od imperfekta pomoćnoga glagola biti i glagolskog pridjeva radnog. Primjer na kojem se prikazuje navedeno je sljedeći: <i>Kada bijaše došla do škole....</i> Učenici uspoređuju načine tvorbe i za oba primjera tvorbe smišljaju vlastite primjere.</p>
Individualni rad	<p>Stečeno znanje bit će provjereno na sljedećim pitanjima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obrazloži zašto je pluskvamperfekt složeno glagolsko vrijeme. • U kojim je glagolskim vremenima pomoćni glagol biti kojim se tvori pluskvamperfekt? • Kako se zove glagolski oblik koji završava na -o, -la, -lo, -li, -le, -la? • Navedi načine tvorbe pluskvamperfekta.
Objava rezultata	<p>Učenici će podizanjem ruku ukazati učitelju/učiteljici da su gotovi sa zadatkom. Odgovore će iznositi jedan po jedan ovisno o javljanju, oni koji se ne budu javljali, učitelj/učiteljica će ih prozvati.</p>
Korekcija i vrednovanje	<p>Učitelj/učiteljica ima spremne odgovore, ali će vrednovanje prepustiti učenicima. Ako netko pogriješi, učitelj/učiteljica će pitati učenike može li netko od njih pomoći.</p>
Sinteza	<p>Učitelj/učiteljica će na ploču nacrtati tablicu koju će popunjavati učenici. Pravila popunjavanja neće biti točno određena. Mogu reći bilo što prepoznatljivo za pluskvamperfekt, dopušteni su i primjeri uz obrazloženja tvorbe.</p> <div style="text-align: center;"> <p>The diagram illustrates the structure of the Pluskvamperfekt. It shows three identical boxes stacked vertically, connected by downward-pointing arrows. Each box is divided into three horizontal sections: a top section for the subject, a middle section for the auxiliary verb 'biti', and a bottom section for the main verb. The top box is labeled 'Pluskvamperfekt'.</p> </div>
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>

Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadatka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

Plan ploče:

PLUSKVAMPERFEKT

perfekt + glagolski pridjev radni

Kad je već bila došla do semafora, automobil ju je smočio.

Kad bijaše došla do semafora, automobil ju je smočio.

imperfekt + glagolski pridjev radni

PLUSKVAMPERFEKT

pretprošla glagolska radnja

složeni glagolski oblik

tvorba

perfekt pomoćnog glagola biti + glagolski pridjev radni

imperfekt pomoćnog glagola biti + glagolski pridjev radni

osoba	DOĆI	DOĆI
jednina		
1.	bio/bila/bilo sam došao/došla/došlo	bijah došao/došla/došlo
2.	bio/bila/bilo si došao/došla/došlo	bijaše došao/došla/došlo
3.	bio/bila/bilo je došao/došla/došlo	bijaše došao/došla/došlo
množina		
1.	bili/bile/bila smo došli/došle/došla	bijasmo došli/došle/došla
2.	bili/bile/bila ste došli/došle/došla	bijaste došli/došle/došla
3.	bili/bile/bila su došli/došle/došla	bijahu došli/došle/došla

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listići
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- procjena o vlastitom doprinosu na satu s pomoću tablice.

Nastavni listić 1

1. Odgovori na pitanje.
Kada možemo pluskvamperfekt zamijeniti perfektom?

2. Što je sprezanje ili konjugacija?

3. Načini pluskvamperfekt od sljedećih glagola u prvoj osobi jednine: plesati, misliti, doći.

4. Navedene glagole u pluskvamperfektu upotrijebi u rečenicama koje ćeš sam smisliti.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Dopuni pravokutnike.

pluskvamperfekt

2. Zaokruži točan odgovor.

Pluskvamperfekt je:

- a) prošlo svršeno vrijeme
- b) pretprošlo vrijeme
- c) sadašnje vrijeme.

3. Služeći se udžbenikom, dopuni sljedeću tvrdnju.

Pluskvamperfekt izriče radnju koja se dogodila _____ neke druge radnje.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će u skupini opisati kako su se osjećali tijekom rada. Svaki učenik će reći koliko je zadovoljan svojim doprinosom na satu.

Moj doprinos (što si radio/radila?)	Nisam zadovoljan (čime?)	Mogao sam i bolje obaviti (što?)	Zadovoljan sam (čime?)	Potrudio sam se i jako sam zadovoljan (zbog čega?)

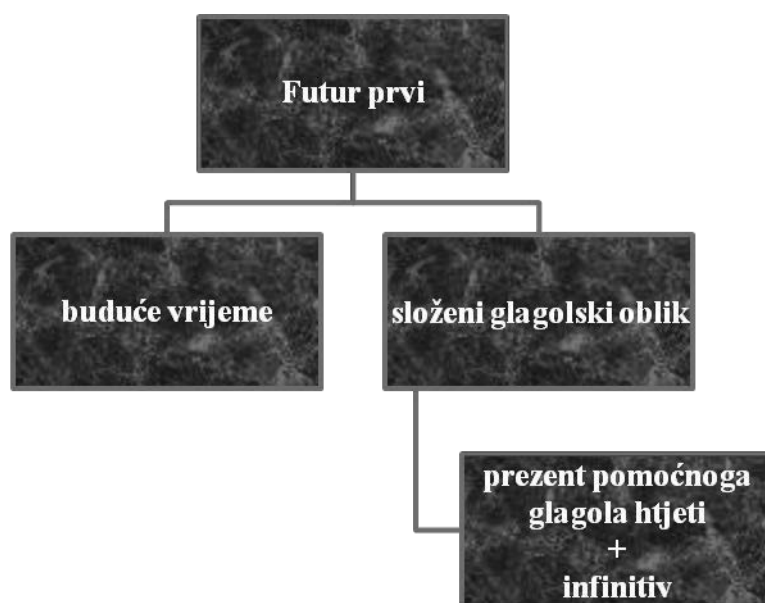
-Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Futur prvi	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: čelni, rad u paru, individualni, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati glagole u futuru prvom od ostalih glagolskih oblika • primjenjivati ih u usmenom i pisanom izražavanju. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će ponoviti glagolske oblike i definirati novi glagolski oblik futur prvi povezujući ga s ostalim glagolskim oblicima.	
b) odgojne	Učenici će predvidjeti važnost i ljepotu koje nude nove spoznaje u hrvatskome jeziku.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati sposobnost apstraktnog mišljenja i zaključivanja.	
d) komunikacijske	Učenici će razgovarati, kreirati, vrednovati, slušati, objašnjavati, samostalno pisati, aktivno slušati.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (lektira) • medijska kultura • Povijest • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Učitelj/učiteljica će učenicima reproducirati dio filma Povratak u budućnost (SF komediju Roberta Zemeckisa iz 1985. godine) nakon čega će učenici podijeliti dojmove na temelju kojih će se donositi zaključci o vremenu u kojem se odvija radnja filma.		
Motivacija (druga inačica) Čitanje ulomka Malog princa iz udžbenika koji je i jedan od lektirnih naslova tijekom školovanja. Učenici će pažljivo poslušati ulomak nakon čega će odgovarati na pitanja: <ul style="list-style-type: none"> • Voliš li gledati zvijezde? • Kakav je odnos između ljudi i zvijezda? • Što u prenesenom smislu može značiti „gledanje u zvijezde“? • Što misliš da ćeš postati u budućnosti?. Učenici će tijekom razgovora nesvjesno upotrebljavati glagole u futuru prvom. Učitelj/učiteljica će nakon razgovora o ulomku učenicima preporučiti Maloga princa kao jednu od lektira koju bi trebali pročitati.		
Najava teme	Pokazujući sve primjere u kojima su upotrebljavali glagolske oblike u futuru prvom, najavljuje se polazni tekst s poticajnim pitanjem za razmišljanje – Znamo li što ćemo biti za deset godina?.	
Uočavanje jezične pojave	Učenici će nakon čitanja i razgovora potaknutog polaznim pitanjem napisati naslov nastavne jedinice i dobit će novi zadatak.	

Rad u parovima	Učenici planiraju i popunjavaju tablicu s otisnutim glagolima iz polaznog teksta koje će nakon izvršenja zadatka analizirati.		
Objava rezultata istraživanja	<p>Predstavljanje tablice.</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">Glagoli</td> </tr> <tr> <td>ćeš gledati, će biti, ćeš voljeti, dat ću, smijati se, imati ćeš, željeti ćeš, ćeš otvoriti, će se čuditi, ćeš reći, ću podvaliti</td> </tr> </table>	Glagoli	ćeš gledati, će biti, ćeš voljeti, dat ću, smijati se, imati ćeš, željeti ćeš, ćeš otvoriti, će se čuditi, ćeš reći, ću podvaliti
Glagoli			
ćeš gledati, će biti, ćeš voljeti, dat ću, smijati se, imati ćeš, željeti ćeš, ćeš otvoriti, će se čuditi, ćeš reći, ću podvaliti			
Istraživački rad u skupinama Objava rezultata	<p>Učenike podijelimo u tri skupine. Svaka će skupina dobiti zadatak koji će nakon određenog vremena izložiti pred razredom u obliku umne mape. Najvažnije će učitelj/učiteljica zapisati na ploču.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skupina <ul style="list-style-type: none"> • Prikaži sprezanje glagola pjevati u tablici koju ćeš sam/sama nacrtati. Tablica će ti pomoći da što lakše odgovoriš na pitanja. • Objasni zašto je futur prvi složeni glagolski oblik. • Od čega se tvori futur prvi? 2. Skupina <p>Kada infinitiv u pisanju gubi završni glas i? Oprimjeri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Što se događa s infinitivima koji završavaju na -ći? Oprimjeri. • Kako se tvori upitni i niječni oblik futura prvog? 3. Skupina <ul style="list-style-type: none"> • Objasni prezentski futur, pripovjedni i poslovični futur. • Navedi primjer za svako objašnjenje. • Koje mogućnosti u pisanju imamo ako se u rečenici niže više radnji u futuru prvom? • 		
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada u skupinama usmenim putem.		
Sinteza	<p>Osmislite stroj koji bi mogao promijeniti svijet. Naslikajte ga i pritom odgovorite na sljedeća pitanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kako će izgledati? • Koje će sve dijelove imati? • Gdje će se proizvoditi? • Tko će ga proizvoditi? • Komu će služiti? • Što će ga pokretati? • Zašto će to biti stroj neprocjenjive vrijednosti za ljudski rod? <p>U ovom zadatku učenicima će pomoći motivacijska ilustracija u udžbeniku. Nakon izvršenja zadatka učenici crvenom bojom podcrtavaju glagole u futuru prvom.</p>		
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.		
Objava rezultata	Čelno.		
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.		

Plan ploče:

FUTUR PRVI

Broj	Osoba	GLAGOL IMATI	GLAGOL IMATI
jednina	1.	ću imati	imat ću
	2.	ćeš imati	imat ćeš
	3.	će imati	imat će
množina	1.	ćemo imati	imat ćemo
	2.	ćete imati	imat ćete
	3.	će imati	imat će

Kad infinitiv na -ti prethodi prezentu pomoćnoga glagola htjeti, infinitiv u pisanju gubi završni glas i, a u govoru se ne čuje ni glas t.

Gledat ću zvijezde.

Infinitivi koji završavaju na -ći ostaju nepromijenjeni bez obzira na položaj.

Noću ćeš gledati zvijezde.

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- listić – odgovorima će učitelj/učiteljica dobiti povratnu informaciju o kvaliteti rada na satu.

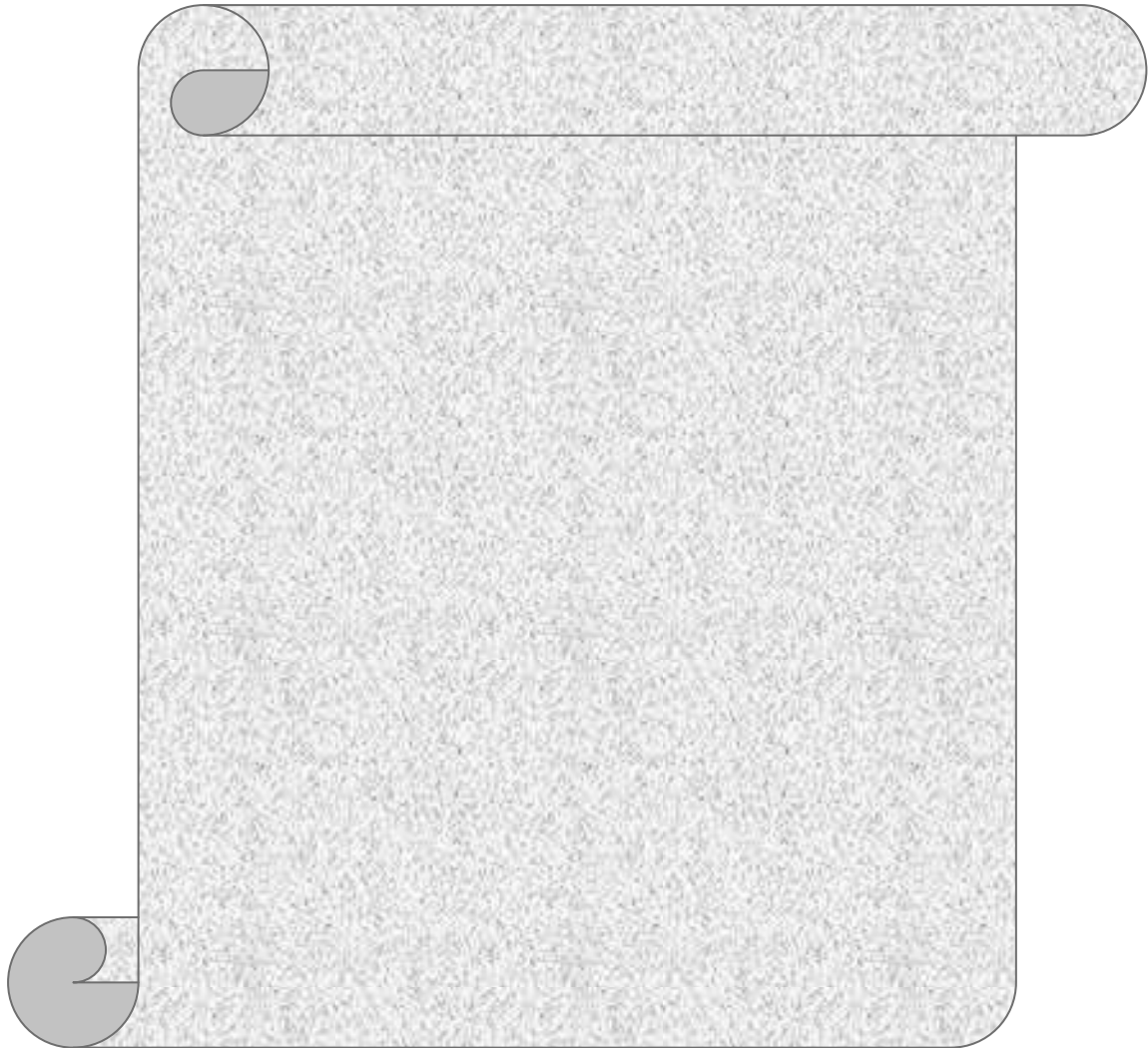
Nastavni listić 1

1. Tvoj je zadatak napisati sastavak od najmanje 100 riječi. Tema tvog sastavka je: Što ću postići u životu za deset godina?. Budi kreativan/kreativna i ne zaboravi da mašta nikada nema granice. Sretno!

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Tvoj je zadatak napisati sastavak od najmanje 70 riječi. Tema tvog sastavka je: Što ću postići u životu za deset godina?. Budi kreativan/kreativna i ne zaboravi da mašta nikada nema granice. Sretno!

(predložak za pismo isti je za oba listića)

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Zaokruži točan odgovor. Zaokruživanjem odgovora prikazat ćeš kako si se osjećao danas na satu, ali i koliko si naučio/naučila.

1. Danas je na satu hrvatskog jezika bila ugodna atmosfera. **T** **N**
2. Uspio/uspjela sam shvatiti što je futur prvi. **T** **N**
3. Bolje bismo naučili da smo imali drugačiji tip sata. **T** **N**
4. Današnji je sat ispunio sva moja očekivanja. Idem kući s novim spoznajama. **T** **N**

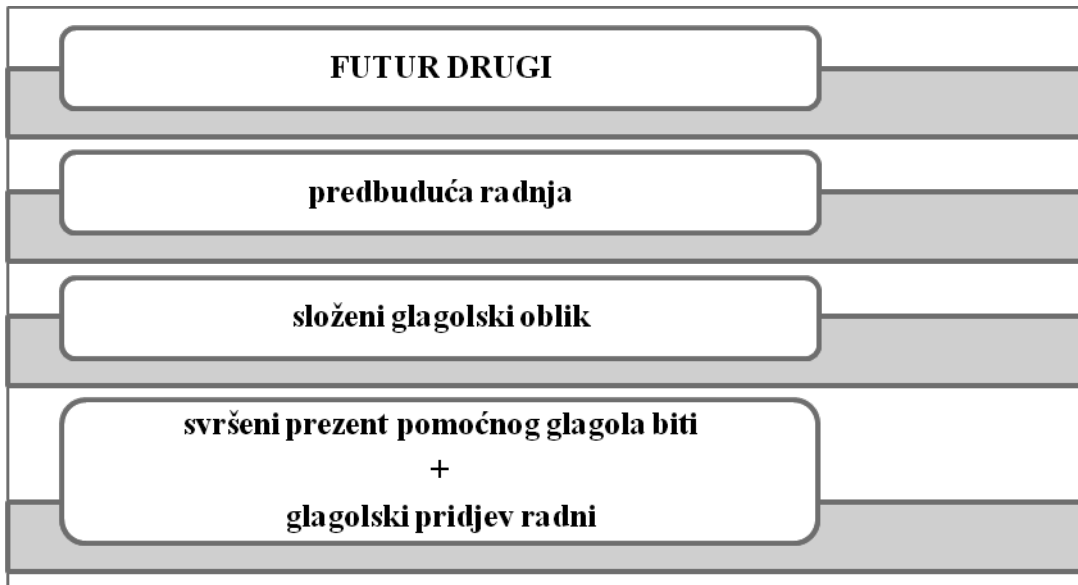
Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Futur drugi	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni (čelni), individualni, rad u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati futur drugi od futura prvog • pravilno primjenjivati futur drugi u usmenoj i pisanoj komunikaciji. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis) • Priroda • Sat razredne zajednice • opća kultura. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će naučiti razlikovati futur drugi od futura prvog, procjenjivat će kada futur drugi može zamjenjivati svršenim prezentom.	
b) odgojne	Učenik će procijeniti kolika je važnost znanja hrvatskoga jezika u sporazumijevanju s ljudima.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati sposobnost povezivanja, razlikovanja, jezične analize i zaključivanja.	
d) komunikacijske	Učenik će pravilno primjenjivati futur drugi u komunikaciji.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
<p>Koristeći se ilustracijama iz udžbenika, ne čitajući pritom zapise ispod njih, učenici trebaju napisati za svaku sličicu jedan savjet. Savjet treba biti dobronamjeran, a učenici trebaju imati ulogu liječnika koji će svom pacijentu pomoći u bilo kojem trenutku. Neka rečenice započinju: Budeš li... (Nakon učeničkih savjeta slijedi otkrivanje savjeta iz udžbenika i usporedba.)</p>	
Motivacija (druga inačica)	
<p>Često u različitim situacijama postavljamo različite uvjete. Postavljamo sebi zadatke koje trebamo izvršiti ili nam drugi postavljaju uvjete nakon čega nešto možemo dobiti. Sigurno si često puta čuo/čula sličnu rečenicu: Budeš li redovito prao/prala zube, nećeš morati ići stomatologu. Pokušaj se sjetiti još neke slične rečenice kao primjer i zapiši je u bilježnicu.</p>	
Najava teme	Nakon što su učenici zapisali savjete ili naveli rečenice koje često čuju, zapisuje se naslov nastavne jedinice iz udžbenika na ploču.
Uočavanje jezične pojave	Učenici zasada uočavaju da rečenice imaju svršeni prezent u tvorbi i da je riječ o još jednom budućem glagolskom obliku, nešto drugačijem od futura prvog.

Rad u parovima	Učenici će riješiti 4. zadatak u radnoj bilježnici. Zadatak se nadovezuje na motivaciju pa će biti lakše povezati odnos u kojem se nalaze glagolski oblici. U navedenim će rečenicama podcrtati glagolske oblike, ali ovaj put imat će još jedan zadatak, a to je susret s dva buduća vremena. Sami će morati odrediti koja radnja će se dogoditi prije druge radnje u rečenici.
Obradba	Učitelj/učiteljica će napisati na ploču primjer rečenice u futuru drugom. Primjer će biti iz motivacijskog teksta iz udžbenika: <i>Ako se budete bavili fizičkom aktivnošću, osjećat ćete se bolje.</i> Postavit će učenicima pitanje: U kojem se vremenu događaju radnje iz rečenice?. Nakon učeničkog odgovora da se radnje događaju u budućnosti uslijedit će drugo pitanje: lako se obje radnje događaju u budućnosti, jedna se od njih treba dogoditi prije druge. Koja se radnja događa prije druge? Uslijedit će rasprava potaknuta pitanjem dok učenici sami ne dođu do točnog odgovora. Učitelj/učiteljica će biti samo koordinator koji će učenicima davati smjernice kako da što lakše dođu do novih spoznaja. Uslijedit će definiranje futura drugog kao glagolskog oblika koji izriče buduću radnju koja će se dogoditi prije neke buduće radnje ili istodobno s njom. Zaključuje se da je futur drugi predbuduće glagolsko vrijeme. S obzirom da se sastoji od više od jedne riječi učenici zapažaju da je riječ o složenom glagolskom obliku. Tijek obrade vraća se na rečenicu zapisanu na ploči na temelju koje se određuje tvorba: svršeni prezent pomoćnoga glagola biti i glagolski pridjev radni čine futur drugi. Važno je napomenuti i prikazati na primjeru da se futur drugi svršenih glagola može zamijeniti prezentom. Učenici iznose svoje primjere na kojima dodatno uvježbavaju novo gradivo. Nakon vježbe napominje se da je važno pročitati pravopisni kutak iz udžbenika.
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada usmenim putem.
Sinteza	Učenici će riješiti zadatke iz radne bilježnice, nakon čega će uslijediti objava rezultata i korekcija.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Često u komunikaciji kažemo neobvezujuću izjavu samo da se riješimo sugovornika, npr. kada sretnemo nekoga u trgovini kažemo: Kada se budemo vidjeli idući puta, ići ćemo na piće. Tvoj je zadatak prisjetiti se ili izmisliti takvu situaciju u kojoj možda kažemo nešto što zaista ne mislimo ili ne želimo. U tim češ rečenicama, podcrtati glagolske oblike i odrediti koja se radnja događa prije neke druge buduće radnje.

Plan ploče:

FUTUR DRUGI

Ako se **budete bavili** fizičkom aktivnošću, **osjećat ćete se** bolje!

↓
prva radnja

↓
druga radnja

Futur drugi svršenih glagola može se zamijeniti prezentom.

Kad **budeš došao** na vrijeme, iznenadit ću se. → futur drugi
Ako **dodeš** na vrijeme, iznenadit ću se. → prezent

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica u privitku.

Nastavni listić 1

1. Napiši u tablicu futur drugi glagola pomisliti u sva tri roda.

	MUŠKI ROD	ŽENSKI ROD	SREDNJI ROD
1.			
2.			
3.			
1.			
2.			
3.			

2. Na crte napiši odgovarajuće oblike futura drugoga glagola navedenih u zagradama.

Kad _____ (biti) liječnica, liječit ću sve ljude koji _____ (trebali) moju pomoć. Ako me _____ (cijenili), možda ću dobiti priznanje za najbolju liječnicu. Pacijenti će dolaziti k meni kada god _____ (htjeti). Neće se morati naručivati.

3. Na crte napiši odgovarajuće oblike prezenta.

Kad _____ (biti) liječnica, liječit ću sve ljude koji _____ (trebali) moju pomoć. Ako me _____ (cijenili), možda ću dobiti priznanje za najbolju liječnicu. Pacijenti će dolaziti k meni kada god _____ (htjeti). Neće se morati naručivati.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Zaokruži točan odgovor.
Futur drugi je:
a) prošlo vrijeme
b) pretprošlo vrijeme
c) predbuduće vrijeme.
2. Na temelju primjera, podcrtaj glagol u futuru drugom.
Primjer: **Budete** li **slušali** liječničke savjete, bit će sve u redu.
Budete li redovito prali ruke, smanjit ćete mogućnost zaraze.
3. Nadopuni rečenice.
a) Ako budem napisao zadaću, ići ću kod _____.
b) Budem li _____ (očistiti) sobu, mama će mi ispeći palačinke.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će opisati kako su se osjećali tijekom rada. Svaki učenik će reći koliko je zadovoljan svojim doprinosom na satu tako što će zaokružiti točan odgovor.

Moj doprinos	Nisam zadovoljan	Mogao sam i bolje obaviti zadatke	Zadovoljan sam	Potrudio sam se i jako sam zadovoljan
a) velik b) srednji c) malen	a) da b) ne	a) da b) ne	a) da b) ne	a) da b) ne

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Imperativ	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, frontalni (čelni) rad, rad u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • opisati imperativ kao glagolski način • objasniti njegovu tvorbu • povezati njegovu značenje s pravilnim jezičnim izričajem. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (književnost) • Priroda • Likovna kultura • Sat razredne zajednice. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati imperativ kao glagolski način, objasniti njegovu tvorbu i ulogu u rečenici, pravilno imenovati zapovijed i zamolbu izrečenu imperativom, navesti razliku između imperativa i prezenta u rečenici.	
b) odgojne	Učenik će uvidjeti ljepotu kulturnog izražavanja te njegovati hrvatski književni jezik.	
c) funkcionalne	Učenik će analizirati, razlikovati, prilagoditi, povezati i koristiti naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će prakticirati naučeno u svom usmenom i pisanom jezičnom izražavanju.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Radionica: Učenicima je prethodni sat rečeno da donesu potrebne materijale za izradu lutke. Zapisali su u bilježnicu upute da ne zaborave. Idući sat donesi kuhaču i metlicu! Pazi, ne pretjeruj s veličinom! Ponesi komad tkanine! Molim te, ne zaboravi vrpču za vezanje. Učenici slijede upute učitelja/učiteljice i izrađuju lutke, a kasnije analiziraju rečenice koje su prethodni sat dobili kao upute za domaću zadaću.	
Motivacija (druga inačica)	
Polazni tekst iz udžbenika: Lutka od kuhače i metlice. Učitelj pročita učenicima tekst te ih upućuje na pažljivo slušanje kako bi kasnije mogli razgovarati i o sadržaju, ali i o načinu izražavanja.	
Motivacija (treća inačica)	
Dvoje učenika/dobrovoljca dobivaju zadatak odglumiti nesporazum na slobodnu temu (npr. gužva na blagajni u trgovačkom centru ili prepiranje dviju žena u robnom centru oko zadnjeg para cipela). Jedan učenik dobiva upute za ljubazno ponašanje, a drugi za zapovjedno. Učitelj/učiteljica može učenicima pripremiti pomoćne listiće s naputcima za ponašanje, tj. nekoliko oglednih rečenica s molbama i sa zapovijedima.	
Najava teme	Nakon što su učenici uočili novi način izražavanja, poziva ih se da otvore udžbenike te da zajedno krenu na motivacijski tekst i da detaljno razrade novi glagolski način imperativ na pokaznim rečenicama.

Uočavanje jezične pojave	Učenici pokušavaju samostalno analizirati rečenice te identificirati primjere u kojima je prisutan drugačiji ton izražavanja: zapovijed, naputak, opomena, molba, poticaj, savjet. Pronađene rečenice zapisuju na ploču. Na temelju pokaznih primjera svaki učenik smišlja vlastiti primjer jedne zapovijedi i jedan primjer molbe.
Frontalni rad / individualni rad	Učenik će pokušati na temelju viđenih primjera doći do zaključka kakav je glagolski način imperativ te što se njime izriče. Ako mu je potrebna pomoć, može se služiti udžbenikom. Kako bi bolje povezoao značenje imperativa kao glagolskog načina kojim se izriče zabrana, učitelj povlači paralelu između prometnih znakova (B dio u udžbeniku) i imperativa. Zadaje učenicima zadatak iz knjige: u bilježnicu nacrtaj poznate prometne znakove i pokušaj ih objasniti svojim riječima. U ovoj rečenici, također, postoji glagol u imperativu. Učenici primjećuju da se radi o glagolu <i>nacrtaj</i> . Nakon obavljanja zadatka vodi se kratki heuristički razgovor nakon čega slijedi prikazivanje tvorbe imperativa od infinitiva s pomoću nastavaka.
Obradba (rad u paru)	Učenici će u paru analizirati i razlikovati značenje imperativa te će pokušati identificirati njegovu tvorbu. Postupno će proučiti B grupu u udžbeniku te u dogovoru sa svojim parom doći do eventualnih zaključaka koji će se kasnije analizirati. Dakle, učenici će proučiti oblike imperativa u sljedećim rečenicama. Pazi! Ne ljutite se! Pozovimo samo one koji žele doći. Neka dođu! Učenici će raspraviti u paru na koje osobe se odnosi imperativ te koje je njegovo značenje. Nakon što to odrede, navodi ih se na zaključak da se imperativ spreže po osobama, ali da nema oblika za prvu osobu jednine. Isto tako, razvrstavajuću imperativne zadanih/pročitanih rečenica na osobe, dolaze do zaključka kako se tvori 3. osoba množine i predviđaju kako će se izreći savjet, zapovijed ili zamolba od ostalih glagola. Sljedeći korak za njih je pogledati sprezanje glagola čuvati koji se nalazi u njihovim udžbenicima te na temelju riješenog primjera napraviti imperativ nekog drugog glagola prema vlastitom izboru. Heurističkim razgovorom učitelj provjerava jesu li svi parovi došli do ispravnih zaključaka te jedan primjer zapisuje na ploču, upozoravajući na prvu osobu jednine koja ne postoji te na drugačiji tvor 3. osobe u jednini i množini. Slijedi zadatak izazov za parove. Zašto pri tvorbi imperativa u nekih glagola dolazi do glasovne promjene jotacije? Učitelj pokazuje jedan primjer na temelju kojega će učenici sami sumirati naučeno do sada i riješiti izazov. Infinitiv: mahati Imperativ (2. os. jd): mah+ji=maši Učenici zaključuju da stapanje glasa j s glasovima c, z, s, t, k, l, n, d dovodi do nastanka glasova č, ž, š, ć, č, lj, nj, đ. Ta glasovna promjena naziva se jotacija. nic + ji = niči, vik + ji = viči, kaz + ji =kaži
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada usmenim putem.
Sinteza	Učenici će pripremiti natjecanje u izricanju imperativa. Svaki učenik dobit će jedno značenje imperativa: zapovijed, poticaj, zamolbu,

	upozorenje, savjet, zabranu te će testirati svoju brzinu i naučenu tvorbu imperativa tako što će zadani glagol pokušati što brže točno sprežati u imperativu. Svaki učenik dobit će drugačiji glagol u infinitivu koji će mu učitelj/učiteljica zadati. Učitelj/učiteljica će mjeriti vrijeme, a svi skupa pazit će na točnost. Samo potpuno točni odgovori ulaze u natjecanje.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

Plan ploče:

IMPERATIV (zapovjedni način)

Uoči način izvršenja radnje!

Ustani! →	<i>zapovijed</i>	Sveži joj vrpcu. →	<i>savjet</i>
Napravi lutku! →	<i>naputak</i>	Pokreni je! →	<i>poticaj</i>
Pazi s pokretima! →	<i>opomena</i>	Oprosti, molim te! →	<i>molba</i>
Ne pretjeruj! →	<i>upozorenje</i>		

TVORBA IMPERATIVA

JEDNINA		MNOŽINA	
1.osoba	-	Pazimo! Čuvajmo!	
2.osoba	Pazi! Čuvaj!	Pazite! Čuvajte!	
3.osoba	Neka pazi! Neka čuva!	Neka paze! Neka čuvaju!	

<p>kaz-ji=kaži nic-ji=niči</p> <p>mah-ji= maši! vik-ji= viči!</p> <p><i>Obrati pozornost na <u>jotaciju!</u></i></p> <p>C, Z, S, T, K, L, N, D + J = Č, Ž, Š, Ć, Č, LJ, NJ, Đ</p>
<p style="text-align: center;">Nastavni materijal:</p> <ul style="list-style-type: none">• e-priručnik• udžbenik i radna bilježnica• nastavni listić 1• nastavni listić 2• listić za vrednovanje.
<p style="text-align: center;">Prijedlog prilagodbe:</p> <p>Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.</p>
<p style="text-align: center;">Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:</p> <ul style="list-style-type: none">• zadatak: Pusti priču! (Omogućuje sažimanje najvažnijeg, ponovno razmišljanje o naučenom.)

Nastavni listić 1

1. Što je imperativ?

2. Što primjećuješ u sprezanju imperativa?

3. Glagol mahati spreži u jednini i množini.

jd.

mn.

4. Do koje je glasovne promjene došlo u prethodnom zadatku? Objasni!

5. Napiši imperativ glagola misliti i živjeti.

jd.

mn.

jd.

mn.

Nastavni listić 2 (za učenike s posebnim potrebama)

1. Dopuni rečenicu.
Imperativ je _____ način.

2. Slažeš li se s ovom tvrdnjom?
a) Rečenica: Ustani!

U gore navedenoj rečenici izrečena je zapovijed. T N

b) Rečenica: Oprosti, molim te!

U gore navedenoj rečenici izrečena je molba. T N

3. Napiši jednu rečenicu u kojoj ćeš nekome nešto zapovjediti.

4. Napiši jednu rečenicu u kojoj ćeš nekome dati savjet.

Tablica vrednovanja i samovrednovanja

Zadatak *Pusti pričul!* omogućuju učenicima sažimanje naučenoga na kreativan način. Od učenika se očekuje pravilna upotreba zapovjednog načina imperativa. Ovakva evaluacija potiče učenika na pozornije praćenje gradiva jer mu ukazuje na potrebu slušanja i upotrebljavanja stečenog znanja.

Učenike se upućuje na udžbenik gdje se nalaze upute za provedbu zadatka.

Učenik će zamisliti da je dizajner čija je zadaća osmisliti oglašavanje novog proizvoda na hrvatskom tržištu. Detaljne upute nalaze se u opisu zadatka.

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Kondicional prvi i kondicional drugi	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni rad, individualni rad, rad u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • klasificirati glagolska vremena i glagolske načine • pravilno odabrati kondicional prvi i drugi u govoru i pismu za imenovanje želje i molbe • objasniti i razumjeti tvorbu. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (književnost, jezično izražavanje) • Glazbena kultura • Likovna kultura • Sat razredne zajednice • Vjeronauk. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati kondicional kao pogodbeni način, prikazati razliku između kondicionala prvog (sadašnjeg) i drugog (prošlog), navesti tvorbu i reproducirati ju, pravilno će izražavati želje, mogućnosti, pogodbu i uvjet glagolskim načinom.	
b) odgojne	Učenik će steći osjećaj odgovornosti za donošenje vlastitih odluka, razvijat će svijest o željama i potrebama.	
c) funkcionalne	Učenik će opisati jezični problem, klasificirati ga, predvidjeti te reproducirati naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će generalizirati i opisati te pravilno upotrijebiti glagolski način prošli i sadašnji u svakodnevnom izražavanju.	

Artikulacija sata:

Motivacija
Motivacija (prva inačica)
 Učenici će poslušati videozapis pjesme *Kad bi svi...* koji će učitelj ranije pripremiti.
 Učenici će obratiti pozornost na sljedeća pitanja.
 Koja je tema pjesme?
 Što bi se trebalo promijeniti da svijet postane bolji?
 Jesu li ostvarive želje koje se izriču u pjesmi?
 Nakon motivirajućeg razgovora učenicima se ukazuje na rečenice u kojima se pojavljuje nova jezična pojava.
 Kad bi svi ljudi na svijetu baš kao sva djeca na svijetu...

Motivacija (druga inačica)
 Olujom ideja učenici dovršavaju zadanu rečenicu koja će im biti ponuđena.

Kad bih ja bio/bila ravnatelj/ravnateljica...

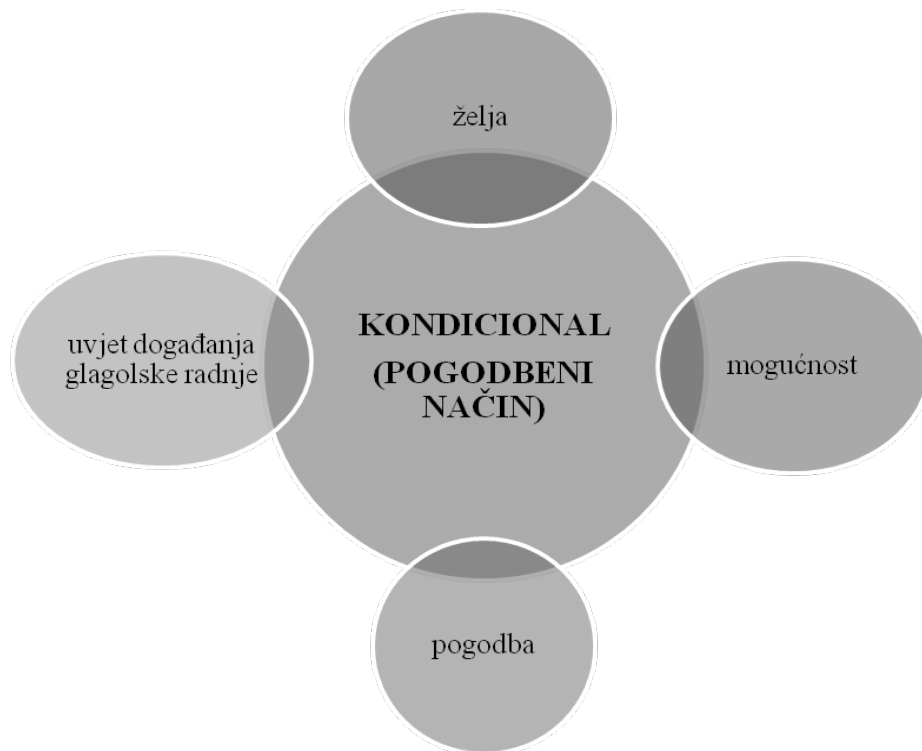
Nakon što su učenici iznijeli svoje primjere njihove će se rečenice klasificirati kao izricanje želje.

<p>Najava teme</p>	<p>Učenici su do sada imenovali glagolska vremena (sadašnja, prošla i buduća) i zapovjedni glagolski način imperativ. Sada će proučiti pogodbene glagolske načine, kondicionale, prvi i drugi. Učenici otvaraju udžbenike i zapisuju naslov u bilježnicu, a učitelj/učiteljica na ploču.</p>
<p>Uočavanje jezične pojave</p>	<p>Učenici će otvarajući i pregledavajući udžbenik uočiti upitnik <i>Prijateljstvo je dar</i> koji će riješiti. Nakon samostalnog čitanja rezultata upitnika s učenicima se može razgovarati o očekivanjima i rezultatima. Nakon što ih je učitelj/učiteljica podsjetila na njegovanje ljepote prijateljstva otkriva im se novi način izražavanja –kondicional. <i>Kad bih morao/morala izabrati najbolje prijatelja, odabrao/odabrala bih nekoga tko me razumije.</i></p>
<p>Obrada: frontalni rad / individualni rad / rad u paru</p>	<p>Učitelj/učiteljica na dva primjera pitanja iz upitnika objašnjava ulogu pogodbenog načina u rečenici. (Izricanje želje, pogodbe, mogućnosti.) Pred učenike se stavlja zadatak. Povezati značenje kondicionala (želja, uvjet, pogodba) s navedenim rečenicama.</p> <p><i>Nešto bismo pojeli. (želja)</i> <i>Ako ste nešto skuhalo, rado bismo pojeli. (uvjet)</i> <i>Bila bih pročitala lekturu da sam pronašla knjigu. (pogodba)</i></p> <p>Učenici u paru razmišljaju o vremenu u kojemu je izrečena mogućnost radnje u sljedećoj rečenici. Kad bi me prijatelj povrijedio, oprostio bih mu. Učenici povezuju dosadašnje spoznaje o glagolskom vremenu te zaključuju da s radi o izricanju sadašnjosti. Učitelj/učiteljica ih usmjerava na kondicional prvi te ih navodi da u upitniku pronađu još jedan primjer ili da napišu svoj vlastiti. Sada će učenici pokušati rečenicu u kojoj je izrečena sadašnjost izreći u prošlosti. To će obaviti usmeno. Učitelj/učiteljica korigira netočne odgovore i piše točno rješenje na ploču.</p> <p><i>Kad bi me bio povrijedio, bio bih mu oprostio.</i></p> <p>Ovaj glagolski način naziva se kondicional drugi (prošli). S obzirom na učenikovo dosadašnje znanje, učitelj će ga navesti na zaključak o tvorbi pogodbenog načina. Na zadanom primjeru učenici će u paru primijetiti od čega se tvori kondicional I, a od čega drugi. Primjer za kondicional prvi (sadašnji)</p> <p style="text-align: center;">Ja bih oprostio.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>↙</p> <p>aorist pomoćnoga glagola biti</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>↘</p> <p>glagolski pridjev radni</p> </div> </div> <p>Primjer za kondicional drugi (prošli)</p> <p style="text-align: center;">Da sam se potrudio, već bih bio oprostio.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>↙</p> <p>kondicional prvi pomoćnoga glagola biti</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>↘</p> <p>glagolski pridjev radni</p> </div> </div>

	<p>Nakon što su sumirali znanja o kondicionalu prošlom i sadašnjem pred učenike se stavlja novi izazov. Pokušati preoblikovati kondicional prvi u drugi i obratno. Primjere pišemo na ploču.</p> <p>kond. prvi <i>Oprostio bih. (želja)</i></p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>kond. drugi <i>Bio bih mu oprostio...</i></p> <p>kond. drugi <i>Bila bih pročitala lektiru da sam pronašla knjigu.</i></p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>kond. prvi <i>Pročitala bih lektiru da pronađem knjigu.</i></p> <p>Nakon što su preformulirali zadane rečenice, uz pomoć učitelj/učiteljice učenici razmišljaju što nedostaje u primjeru: <i>Bio bih mu oprostio...</i> Kondicional prvi dolazi u rečenicama s jednim ili više predikata, dok je kondicional drugi obično u rečenicama s više predikata. Dolaze do opisa problema: kondicional drugi uvijek se može preoblikovati u kondicional prvi, ali kondicional drugi nije uvijek moguće izreći u kondicionalu drugom.</p>
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada usmenim izričajem.
Sinteza	<p>Igra: Što bi bilo kad bi bilo Igrač, ispitanik, sjedne na stolicu ispred razreda. Ostali učenici mu/joj postavljaju pitanja pazeći pritom na pravilnu tvorbu kondicionala i na izricanje želje i pogodbe.</p> <p><i>Kad bi ti bila boja, koja bi bila?</i> <i>Kad bi ti bila pjesma, koja bi bila?</i> <i>Kad bi ti bila knjiga, koja bi bila?</i> <i>Kad bi ti bio cvijet, koji bio bio?</i></p> <p>Učenik/učenica koji/koja sjedi na stolici, odgovara cjelovitom rečenicom pazeći na pravilnu tvorbu kondicionala.</p>
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti (nastavni listić)	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

Plan ploče:

KONDICIONAL PRVI I DRUGI (pogodbeni način)

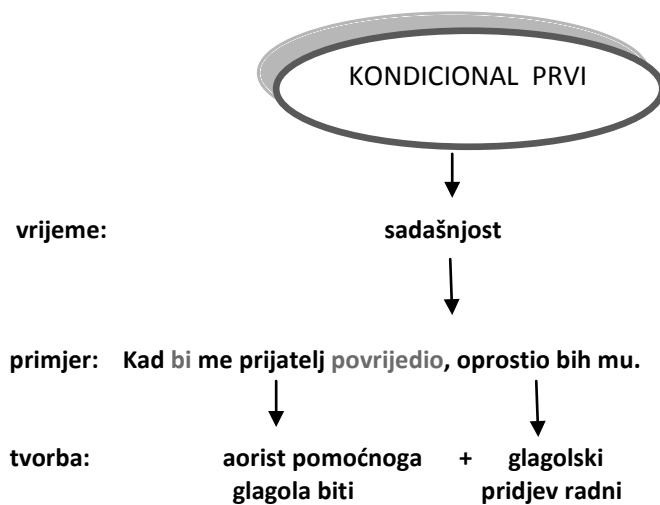
Prouči!

Nešto bismo pojeli! → želja

Ako ste nešto skuhalo, rado bismo pojeli. → uvjet

Glagolski oblici koji izriču odnose osobe prema radnji nazivaju se glagolski načini.

Osim imperativa (zapovjednog načina) postoje i kondicionali (pogodbeni način).

KONDICIONAL DRUGI

vrijeme:

prošlost

primjer:

Kada bi me bio povrijedio, bio bih mu oprostio.

tvorba:

kondicional prvi
pomoćnoga
glagola biti

glagolski
pridjev
radni

Sprezanje glagola *oprostiti* u kondicionalu prvom i drugom

KONDICIONAL PRVI (sadašnji)	KONDICIONAL DRUGI (prošli)
1. bih oprostio	bih bio oprostio
2. bi oprostio	bi bio oprostio
3. bi oprostio	bi bio oprostio
1. bismo oprostili	bismo bili oprostili
2. biste oprostili	biste bili oprostili
3. bi oprostili	bi bili oprostili

Kondicional prvi dolazi u rečenicama s jednim ili više predikata, dok je kondicional drugi obično u rečenicama s više predikata.

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- zadatak: pjesma *Hvalospjev ljubavi*.

Nastavni listić 1

1. Nabroji glagolske načine. _____
2. Objasni pojam glagolskog načina.

3. Što se izriče kondicionalom?

4. Razlikuje se kondicional prvi kojim se izriče _____ vrijeme i kondicional drugi kojim se izriče _____ vrijeme.
5. Načini kondicional prvi od glagola pisati u 1.osobi jednine. _____
6. On se tvori od _____ i _____.
7. Načini kondicional drugi u 1. osobi množine od glagola pisati. _____
8. On se tvori od _____ i _____.

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Napiši sastavak od 10 rečenica pod naslovom *Kada bih morao izabrati najboljeg prijatelja, izabrao bih nekoga tko...*

Listić vrednovanja i samovrednovanja

Učenici će ocijeniti svoj trud na satu pomoću pjesme *Hvalospjev ljubavi* koja se nalazi u radnoj bilježnici. Njihov je zadatak razlikovati i klasificirati kondicionale. Nakon što ih prepoznaju, pokušat će prepisati pjesmu u 2.osobi množine. Zadatak mogu zapisati u radnu bilježnicu.

Na taj način učenici će procijeniti jesu li stekli dovoljno znanja na satu te jesu li pažljivo pratili tijekom obrade.

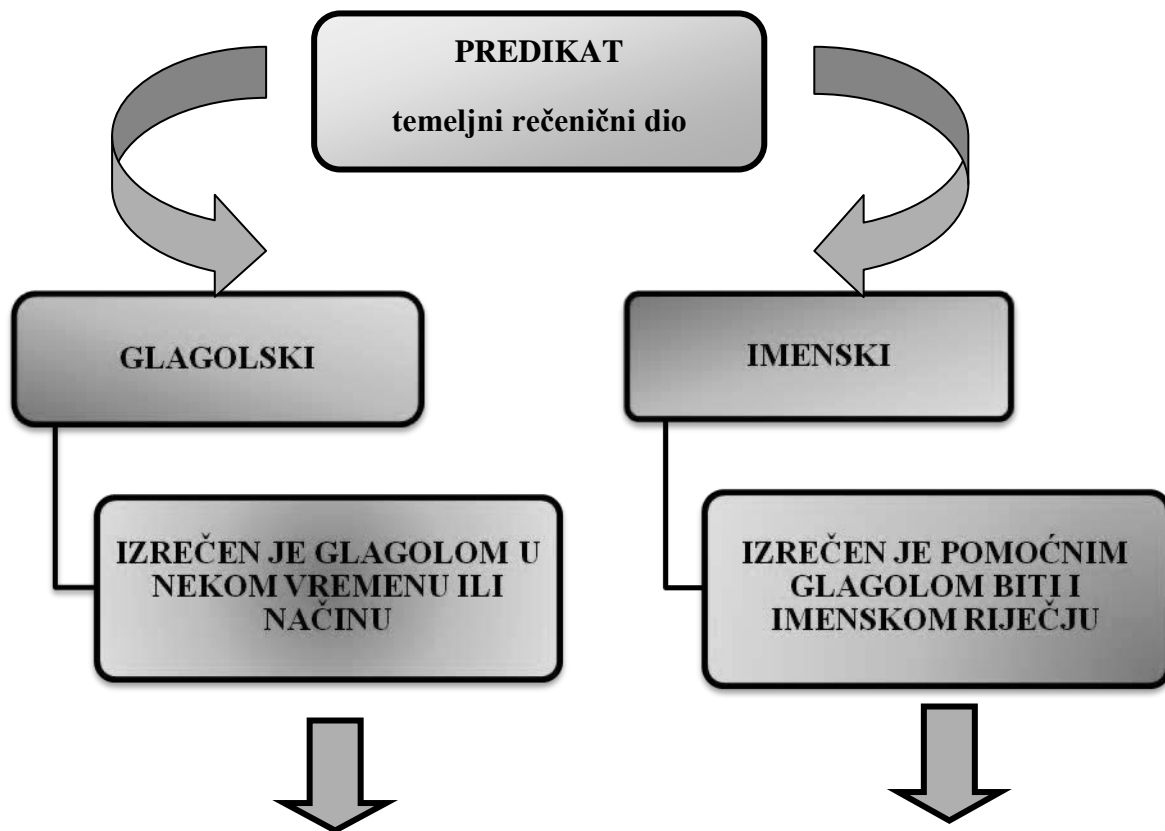
Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Vrste predikata	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, frontalni (čelni) rad, rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati imenski predikat od glagolskog • imenske riječi staviti u odnos s imenskim predikatom. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, lektira, medijska kultura) • Priroda • Povijest • Likovna kultura • Sat razredne zajednice. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će objasniti razliku između glagolskog i imenskog predikata, nabrojati će koje sve vrste riječi mogu biti u službi imenskog predikata.	
b) odgojne	Učenik će prosuditi kolika je ljepota i važnost hrvatskoga jezika.	
c) funkcionalne	Učenik će definirati, razlikovati, usporediti, navesti, zaključiti naučeno.	
d) komunikacijske	Učenik će tek naučeno gradivo staviti u odnos s dosadašnjim spoznajama o jeziku.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Imaš li psa? Kakvog psa imaš? Znaš li kakav je dalmatinski pas? Možeš li ga opisati? Sada ćeš saznati nešto što sigurno još nisi znao o njemu. Poslušaj ulomak iz udžbenika koji ćemo pročitati.	
Motivacija (druga inačica)	
Učitelj/učiteljica će reproducirati učenicima film 101 dalmatinac (John Hughes, 1996.) na temelju kojega će učenici puni dojmova poslije razgovarati. Umjesto scene iz filma prema odabiru učitelja/učiteljice može se reproducirati i cijeli crtani film Walta Disneya 101 dalmatinac. Ovaj se filmski predložak može upotrijebiti i za nastavu medijske kulture.	
Motivacija (treća inačica)	
Voliš li kućne ljubimce? Opiši svog kućnog ljubimca u pet rečenica u kojima ćeš otkriti njegove vrline, ali i mane.	
Najava teme	Nakon motivacije piše se naslov na ploču, a učenici zapisuju u svoje bilježnice.
Uočavanje jezične pojave	Na temelju motivacijskog razgovora učenici mogu primijetiti da su upotrijebili mnoštvo glagola koji će sada postati novi pojam koji će činiti jednu važnu ulogu u rečenici. Bit će govora o predikatu kao temeljnom rečeničnom dijelu.
Frontalni rad / individualni rad	Učenici zapisuju svoju rečenicu u bilježnicu i imaju zadatak podcrtati glagol u njoj. Slijedi iznošenje i korekcija.
Obradba	Piše se primjer na ploču u kojem će se podcrtati predikat. Primjer glasi: Dalmatinski pas potječe iz Dalmacije. Učitelj/učiteljica postavlja pitanja. <ul style="list-style-type: none"> • Odredi vrstu istaknutoj riječi. • Kakav je taj glagol po vidu i po predmetu radnje? • Koji je rečenični dio izrečen istaknutim glagolima?

	<p>Zajednički se dolazi do definicije da je predikat temeljni rečenični dio jer otvara mjesto svim ostalim rečeničnim dijelovima. Katkada može ostati i neizrečen.</p> <p>Dobar dan! Vatra!</p> <p>Navodi se još primjera u kojima će glagol biti predikat, učitelj/učiteljica proziva svakog od učenika da navede svoj primjer koji vrednuje. Zaključuje se da je riječ o glagolskom predikatu koji će u rečenici uvijek biti neki od glagolskih oblika. Učenicima se napominje kako se glagolski predikat može sastojati i od više različitih glagolskih oblika, pri čemu infinitivi služe kao dopuna drugim glagolima. Navodi se primjer.</p> <p>Tereza želi naučiti voziti bicikl.</p> <p>Postavlja se pitanje koje su to imenske riječi. Učitelj/učiteljica će na ploči zapisati nekoliko primjera kako bi učenici što lakše došli do zaključka. Primjeri su sljedeći.</p> <p>Pas je Šarko. Pas je bio razigran. Pas bijaše naš. Pas će biti dobro. Pas je bio dobro.</p> <p>Nova je spoznaja do koje dolaze učenici da u svojstvu imenske riječi može biti imenica, pridjev, zamjenica, broj i prilog. Odmah nakon toga definira se imenski predikat kao predikat koji se sastoji od pomoćnoga glagola biti i imenice, pridjeva, zamjenice, broja ili priloga. Imenski je predikat u onome glagolskom obliku u kojem se nalazi pomoćni glagol biti. Učenici iznose svoje primjere.</p>
Korekcija i vrednovanje	Usmenim putem, čelno.
Sinteza	Samostalno rješavanje zadataka iz radne bilježnice. Kada učitelj/učiteljica procijeni da su učenici gotovi, zajednički vrednuju odgovore uz korekcije ili pohvale.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Učenici će biti istraživači riznice u školskoj knjižnici. U tome će im pomoći i knjižničar/knjižničarka. U skupinama na koje su podijeljeni na satu potražiti će i predstaviti referentnu zbirku školske ili gradske knjižnice.

Plan ploče:

Vrste predikata

Dalmatinski pas **potječe** iz Dalmacije
Tereza **želi naučiti voziti** automobil.

Pas je **Šarko**. (imenica)
Pas je bio **razigran**. (pridjev)
Pas bijaše **naš**. (zamjenica)
Pas će biti **prvi**. (broj)
Pas je bio **dobro**. (prilog)

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- listić za vrednovanje.
-

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

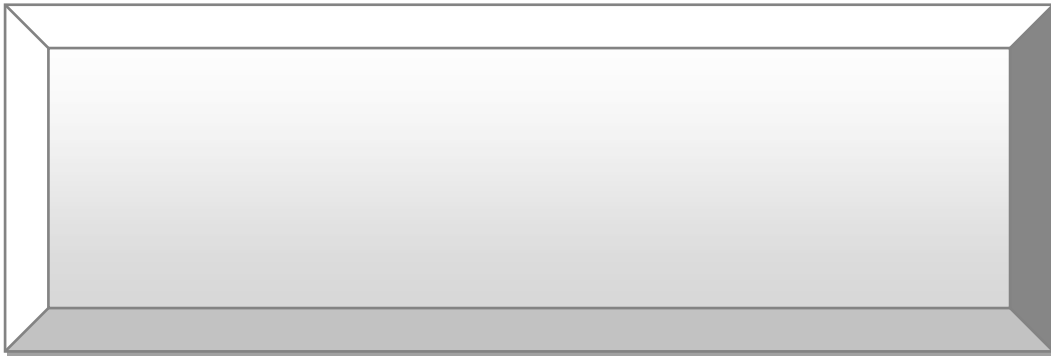
Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica – na temelju spoznaja o uvodnom tekstu, provjerit će se razumijevanje teksta.

Nastavni listić 1

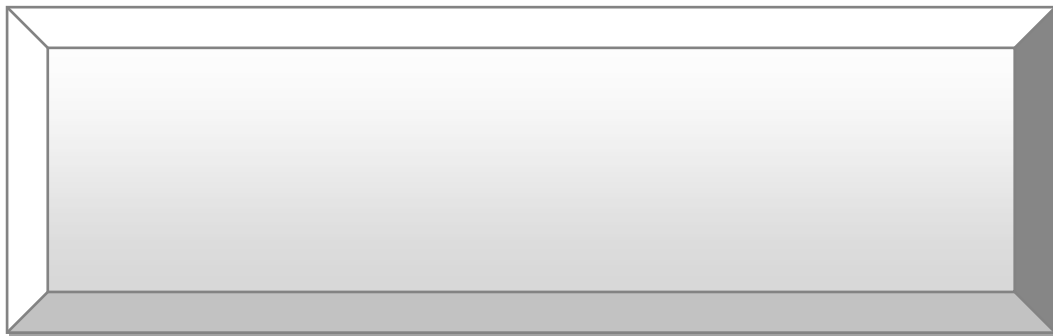
1. Pročitaj tekst, podcrtaj predikate i odredi jesu li glagolski ili imenski.
U bitci protiv Turaka na Mohačkom polju 1526. godine biskup Juraj Paližna predvodio je 300 konjanika, a svaki je vojnik sa sobom u borbu vodio jednoga ili dva dalmatinska psa. Svi su izginuli, a preživjele pse skupili su Turci.

-
2. Napiši rečenice u kojima će ulogu imenskoga predikata osim pomoćnoga glagola biti imati:
- pridjev _____
 - prilog _____
 - zamjenica. _____
3. Kaže se da su hrvatski dragulji (pet autohtonih pasmina životinja): hrvatski ovčar, posavski gonič, istarski kratkodlaki i oštrodlaki gonič, tornjak, dalmatinski pas. Odaberi jednu od pasmina o kojoj ćeš napisati kratak sastavak prikazujući njegove osobine, karakter, izgled. Kada završiš, možeš i nacrtati psa kojeg si odabrao/odabrala.

Nastavni listić 2 (za učenike s posebnim potrebama)

- Nadopuni rečenicu.
Predikati mogu biti _____ i _____.
- U kratkom sastavku opiši svoga ljubimca, ako još uvijek nemaš ljubimca, možeš opisati ljubimca kojeg bi htio imati.

Tablica vrednovanja i samovrednovanja

Razumijevanje teksta

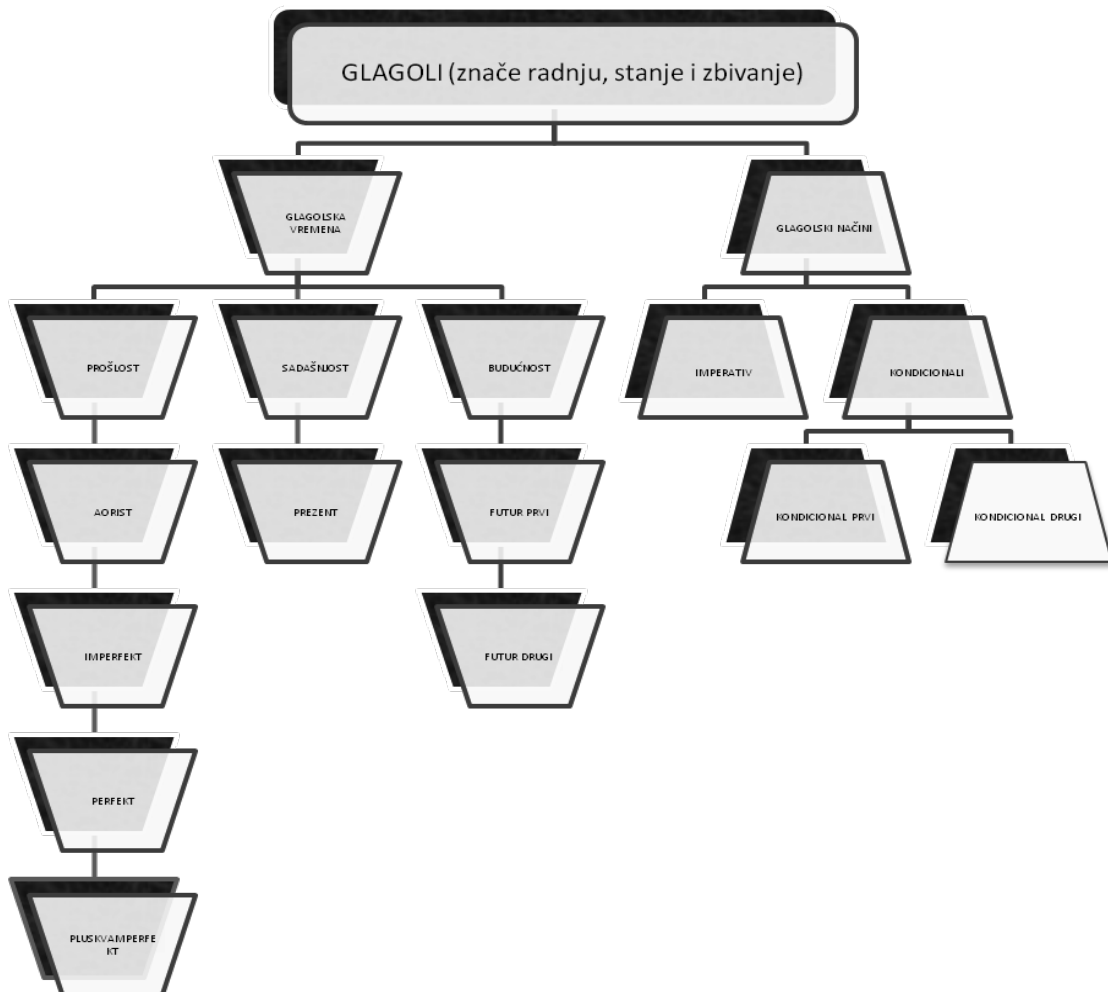
Nabroji najznačajnije riječi pripovjedača o osobinama dalmatinskog psa.	
Što pripovjedač kaže o njegovom karakteru?	
Gdje je čovjek mogao susresti dalmatinskoga psa kroz povijest?	

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Usustavljivanje znanja o glagolima	
Nastavno područje: jezik	Tip nastavnoga sata: usustavljivanje (dvosat)	Nastavni oblici: frontalni (čelni), rad u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati glagole po vidu • objasniti razliku među prijelaznim, neprijelaznim i povratnim glagolima • grupirati glagolska vremena i glagolske načine. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • jezično izražavanje • pravopis. 		
Zadaje sata		
a) obrazovne	Učenik će razlikovati glagole po vidu, identificirati glagole po predmetu radnje, razlučiti glagolska vremena od glagolskih načina	
b) odgojne	Učenik će upotrijebiti stečena znanja o bogatstvu jezika i razvijati ljubav prema svemu što nam materinski jezik pruža.	
c) funkcionalne	Učenik će definirati, nabrajati, povezivati, razlikovati, uspoređivati sva stečena znanja o jeziku poštujući pravopisnu i pravogovornu normu.	
d) komunikacijske	Učenik će pravilno upotrebljavati jezično bogatstvo u pisanom i usmenom izričaju.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Učenici će riješiti križaljku iz radne bilježnice u kojoj je zadano deset gramatičkih pojmova. Na temelju njih učenici će spoznati koliko bogatstvo o jeziku posjeduju.	
Motivacija (druga inačica)	
Ova motivacija zahtijeva od učitelja/učiteljice raniju pripremu. Projektorom će se projicirati na platno nekoliko različitih fotografija. Fotografijama trebamo prikazati neki od običaja koji se radio davno, npr. čijanje perja ili pravljenje sapuna od svinjske masti. Druga fotografija bila bi nešto što se nedavno dogodilo, ali je završilo, npr. netko je oborio rekord preplivavši jezero. Sljedeća fotografija ili članak bilo bi nešto što se dogodilo u prošlosti, ali još nije završeno, npr. popravljane ocjena, zatim nešto što se dogodilo u prošlosti, može biti nešto s nedavnog izleta ili iz školskih klupa. Nakon pokazivanja fotografija učitelj/učiteljica prikazuje današnji sat hrvatskog jezika i usustavljivanje znanja o glagolima. Slijedi budućnost pa se navode dvije buduće radnje, npr. odlazak kućama iz škole. Bit motivacije mora biti na otkrivanju glagolskih vremena kroz različite situacije na temelju kojih će učenici povezivati što se kada dogodilo, događa se ili će se tek dogoditi.	
Najava teme	Najavljuje se tema koja se piše na ploču, a to je usustavljivanje znanja o glagolima.

Uočavanje jezične pojave	Tijekom motivacije učenici su već otkrili imena glagolskih vremena ili načina, kroz križaljku ili prezentaciju.
Rad u skupinama	Učenike dijelimo u četiri skupine. Prva će skupina predstavljati prošla glagolska vremena, druga će skupina predstavljati sadašnje vrijeme i glagolske načine, treća će skupina predstavljati buduća vremena, a četvrta će skupina predstaviti glagole po vidu i predmetu radnje. Sve će skupine pomno promotriti svoje zadatke i marljivo pristupiti radu. Sve će skupine svoje zadatke predstaviti u obliku umnih mapa koje će izložiti razredu. Kada se pojedina skupina predstavi sa svojim radom, sve ostale skupine trebaju postaviti pitanja koja ih zanimaju i tako redom. Najvažnije spoznaje učitelj/učiteljica će bilježiti na ploču.
Korekcija i vrednovanje	Ako neka skupina pogriješi, učenik koji prvi primijeti pogrešku, podići će ruku i ponuditi točan odgovor koji će učitelj/učiteljica vrednovati.
Sinteza	<p>Dvije inačice:</p> <p>(Prva inačica)</p> <p>Učitelj/učiteljica će pripremiti kviz u obliku milijunaša, učenici će gledati na platno i pogađati točne odgovore. Učitelj/učiteljica ima ulogu voditelja kviza, a učenik kojega se otvori u imeniku prvi dolazi za stol kod voditelja/voditeljice i započinje igru. Voditelj/voditeljica se treba uživjeti u svoju ulogu, poželjeti toplu dobrodošlicu natjecatelju i zamoliti ga da se u nekoliko rečenica predstavi publici. Na sva pitanja na koja ispitanik ne zna odgovoriti, dizanjem ruku, bit će prozvan netko od učenika iz razreda. Igra se može produžiti na drugi sat jer učenici na ovaj način nesvjesno uče kroz humorističnu igru.</p> <p>(Druga inačica)</p> <p>Kao i u kvizu učitelj/učiteljica može nacrtati igru asocijacija na ploču, a učenici će pogađati i otkrivati polja kako bi došli do konačnog odgovora. Za ovaj način rada treba pripremiti nekoliko igara asocijacija ako učenici brzo budu pogađali odgovore.</p>
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Riješiti radnu bilježnicu do kraja.

Plan ploče:
Usustavljanje znanja o glagolima

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

Učitelj/učiteljica će napisati na ploču: znanje o glagolima, a učenici trebaju napisati akrostih na zadanom pojmu.

Nastavni listić 1

1. Odgovori na sljedeća pitanja.

- Kako razlikuješ svršene od nesvršenih glagola?
 - Koje se glagolsko vrijeme tvori od svršenih, a koje od nesvršenih glagola?
 - Navedi primjer za navedene tvrdnje.
-
-
-

2. Nabroji sva prošla glagolska vremena.

3. Kako ćeš razlikovati kondicional prvi i kondicional drugi?

4. Od glagola *misliti* načini sljedeće glagolske oblike.

- prezent 3. os. jd. _____
- pluskvamperfekt 2. os. mn. _____
- imperfekt 1. os. mn. _____
- futur drugi 3. os. jd. _____

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

1. Spoji parove.

prezent	prošlo vrijeme
perfekt	sadašnje vrijeme
futur	buduće vrijeme

2. Zaokruži točan odgovor.

U kojoj je rečenici glagol u perfektu?

- Hrvoje **je pričao** na mobitel cijeli sat.
- Hrvoje **priča** na mobitel cijeli sat.
- Hrvoje **će pričati** na mobitel cijeli sat.

3. Nadopuni definiciju.

Promjenjiva vrsta riječi koja znači radnju, stanje i zbivanje naziva se _____.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Učitelj/učiteljica će napisati na ploču: znanje o glagolima, a učenici trebaju napisati oluju ideja kao akrostih na zadanom pojmu.

Z
N
A
NJ
E
O
G
L
A
G
O
L
I
M
A

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Stvaralačko prepričavanje s promjenom gledišta	
Nastavno područje: jezično izražavanje	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: čelni, u paru, individualni, u skupinama, rad u parovima
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> znati primijeniti i razlikovati u pisanom i usmenom izražavanju sažeto, opširno i stvaralačko prepričavanje razvijati maštu i kreativnost. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će razlučiti sažeto i opširno od stvaralačkog prepričavanja, poštujući dijelove fabule (uvod, zaplet, vrhunac, rasplet, svršetak).	
b) odgojne	Učenici će razvijati svijest o pravim životnim vrijednostima.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati sposobnost izražavanja vlastitog mišljenja.	
d) komunikacijske	Učenici će proizvesti maštu i kreativnost u jezičnom izražavanju.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> Hrvatski jezik (pravopis, lektira) medijska kultura Povijest Geografija opća kultura Likovna kultura Glazbena kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Učenike ćemo podijeliti u skupine, svaka će skupina dobiti zadatak da nacрта, bojama po vlastitom izboru, pošast. Pošast će personificirati kako bi mogli dočarati: kako izgleda, čime se hrani, koji joj uvjeti pogoduju, kako se prepoznaje u svakidašnjem životu. Nakon što učenici završe s crtanjem svaka će skupina svoju pošast predstaviti razredu. Učenici će predstavnika svake skupine moći pitati sve što ih zanima vezano za crtež.		
Najava teme	Kako se među lektirnim naslovima skrila i <i>Bajka o ribaru i ribici</i> Aleksandra Sergejeviča Puškina, učitelj/učiteljica će pročitati učenicima ulomke iz bajke koju će učenici morati stvaralački prepričati.. Nakon čitanja učenici zapisuju naslov nastavne jedinice u svoje bilježnice.	
Uočavanje jezične pojave	Učenici će se nakon čitanja i razgovora potaknutog pitanjem učitelja/učiteljice (Bi li išta promijenili u bajci i u kojem bi smjeru ta promjena išla?) krenuti u svijet mašte.	

Rad u parovima	Prvi korak je da učenici u parovima razmisle što bi se sve moglo u bajci promijeniti.
Objava rezultata	Nakon mnoštva ideja učenike dijelimo u četiri skupine.
Rad u skupinama	ZADATAK Rad u četiri skupine, sve skupine imaju isti zadatak. U skupinama trebaju napraviti sljedeće: a) promijeniti početak priče b) promijeniti kraj priče c) promijeniti likove d) premjestiti radnu u današnje vrijeme i na neko drugo mjesto, s drugim likovima. Pouka treba ostati ista.
Korekcija i vrednovanje	Mjerila vrednovanja rada u skupinama izvršit će se usmenim putem.
Sinteza	Učenici će nakon slušanja izlaganja svih skupina pokušati ujediniti sva stvaralačka prepričavanja u jedno koje će prikazati putem plakata koji će izložiti na razrednom panou.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno.
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici (66. stranica).

Plan ploče:

Stvaralačko prepričavanje

Prepričavanje s izmjenama dijelova radnje, likova, mjesta, vremena i pripovjedača ili s uvođenjem novih pojedinosti naziva se stvaralačko prepričavanje.

BAJKA O RIBARU I RIBICI

Sličnosti:

Razlike:

Zaključak:

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- Hrvatski jezik 6, udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listići
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.

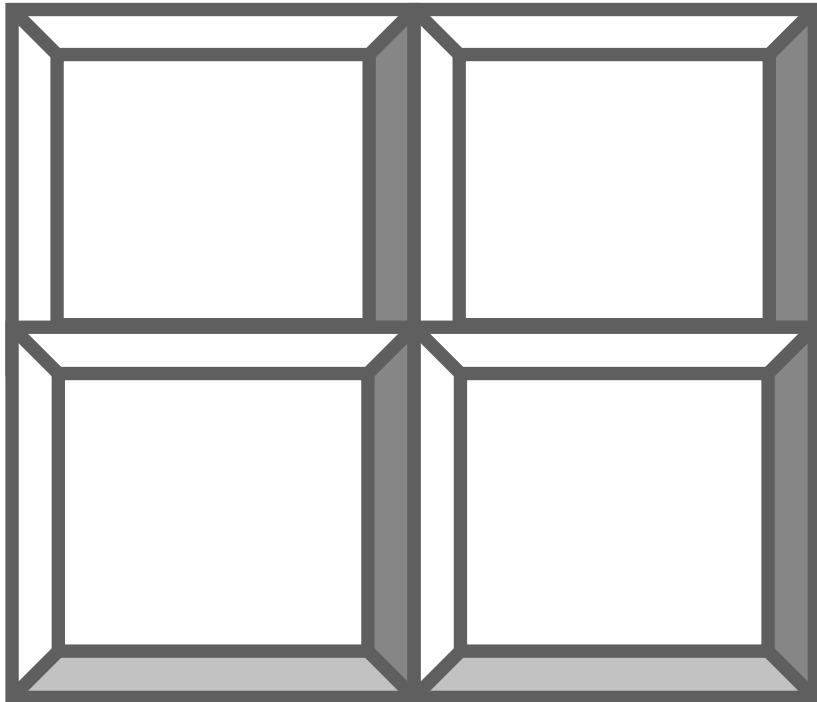
Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica o naučenom tijekom sata u prilogu.

Nastavni listić 1 (Isti listić imaju i učenici po prilagođenom programu.)

1. Tvoj je zadatak napraviti strip na temu: *Bajku o ribaru i ribici* Aleksandra Sergejeviča Puškina koju si danas stvaralački prepričao/prepričala. Upotrijebi što više boja, njima ćeš prikazivati ljudske osobine (pošast...). Budi kreativan/kreativna, sretno!

Strip

Tablica za vrednovanje i samovrednovanje

Ono što sam znao/znala	Ono što sada znam	Ono što još zelim naučiti

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Opisivanje otvorenoga i zatvorenog prostora	
Nastavno područje: jezično izražavanje	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: čelni, individualni, u skupinama
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • prisjetiti se znanja o opisivanju i proširiti ga novim spoznajama • razlikovati opisivanje otvorenoga i zatvorenog prostora • objasniti na primjeru razliku između subjektivnog i objektivnog opisivanja. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenici će opisati otvoreni i zatvoreni prostor, a pritom će primijeniti subjektivan i objektivni pristup.	
b) odgojne	Učenici će proširiti spoznaje o mogućnostima jezičnog izražavanja.	
c) funkcionalne	Učenici će definirati, opisivati, nabrajati, primjenjivati i proizvoditi nove spoznaje na temelju stečenog znanja.	
d) komunikacijske	Učenik će pokazati na primjerima razliku između opisivanja zatvorenog i otvorenog prostora.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (lektira) • Sat razrednog odjela • opća kultura. 		

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
<p>Možeš li u nekoliko rečenica opisati diva? Kako ste se u nižim razredima susreli s mnogim bajkama, pročitati ću vam ulomak jedne bajke, a vi ćete pogoditi o kojoj je bajci riječ. Udobno se smjestite i pažljivo poslušajte.</p> <p><i>Najednom, kada Kosjenka zakrenula oko najvećeg zida, a ono pod zidom spava golem čovjek, veći negoli najveći hrast u najvećoj šumi. Na tom čovjeku ogromni plašt od debela platna, a opasao se remenom od pet hvati. U toga čovjeka glava velika kao najveći badanj, a brada kao strog kukuruzovine. Tako je velik taj čovjek, a bi tko pomislio: ono se crkveni toranj povalio uza zid. Zvao se pak taj čovjek Regoč i življaše u Legenu gradu i nije imao posla nego da broji kamenje Legena grada. Ne bi on nikada mogao izbrojiti, da ne imadaše onako veliku glavu kao badanj. Ali ovako brojio on i brojio-već hiljadu godina tako brojio i bijaše već izbrojio trideset zidina i petora vrata legenska. Kad je Kosjenka opazila Regoča, skrstila ruke od čuda. Ne mogaše ona pomisliti, da ima ovako velikog stvora na zemlji...Izvadi dakle Kosjenka zrnce bisera i odbaci ga - a ono se pred njom stvori košič, upravo velik kao i Kosjenka, a na košiču petlja, upravo velika kao Regočevo uho. Skoči kosjenka u košič, a Regoč podiže košič i objesi ga sebi na uho kao naušnicu. Rad se Regoč nasmije, kada kihne ili kada podrma glavom, ljulja se Kosjenka kao na njihalici, a ovo njoj bijaše vrlo milo za putovanje. (Ivana Brlić Mažuranić, Priče iz davnina, Znanje, 2010., Zagreb)</i></p> <p>Kako ti se svidio ulomak? Možeš li ga povezati s postavljenim pitanjem na početka sata?</p>	
Motivacija (druga inačica)	
<p>Možeš li se sjetiti jesi li ikada u nekom od lektirnih naslova koje si dosada čitao/čitala susreo/susrela diva? U kojoj je to priči bilo? Kako je izgledao? Sjećaš li se gdje je živio? Kako izgleda njegov životni prostor? Znaš li nešto o njegovim životnim navikama?</p>	
Motivacija (treća inačica)	
<p>Jesi li ikada gledao/gledala Shreka? Što je on? Gdje živi? Možeš li nam dočarati kako on izgleda i nakratko oponašati Shreka pred razredom?</p>	
Najava teme	Učenici su kroz motivaciju aktivno sudjelovali ili odgovarajući na pitanja čiji bi odgovori opet bili opis nekoga ili nečega. Učitelj/učiteljica učenike uvodi u svijet opisivanja i piše naslov na ploču, a učenici u svoje bilježnice.

Uočavanje jezične pojave	Uočeno je da sve možemo opisati usmeno ili pisano, možemo opisati prostor u kojem netko boravi, taj prostor može biti otvoreni i zatvoreni.
Obradba (rad u skupinama)	<p>Nakon zaključaka koji su doneseni nakon motivacije učitelj/učiteljica će pročitati tekst iz udžbenika <i>Što je vidio?</i>, a nakon toga <i>Gdje žive divovi?</i>. Učenici će uspostaviti odnose između dva pročitana teksta i u skupinama će pokušati doći do konačnog zaključka. Učenici će biti podijeljeni u dvije skupine. Nakon podjele učenici će sjesti u krug kako bi mogli što bolje komunicirati i raspravljati pri odgovaranju na pitanja. Lijeva strana razreda dobit će pitanja čije će odgovore pronaći u tekstu <i>Što je vidio?</i>. Pitanja su sljedeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tko promatra vrt? • Zašto je vrt otvoreni, a ne zatvoreni prostor? • Čime pisac predočuje sliku vrta? • Što pisac postiže opisujući osobu, stvar ili prizor? • Kojim redom pisac opisuje vrt? • Što misliš, zašto je potrebno poštovati red u opisivanju? • Otkriva li se piščev doživljaj vrta? • Kojim se riječima i stilskim izražajnim sredstvima (figurama) pisac koristi u opisu vrta i stvaranju doživljaja?. <p>Desna strana razreda imat će za zadatak ponovno pročitati tekst <i>Gdje žive divovi?</i> pa potom odgovoriti na sljedeća pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Što se opisuje u ulomku koji ste pročitali? • Po kojem redu se opisuje kuhinju? • Možeš li zamisliti kuhinju divova? • Kojom misaonom radnjom predočujemo opise? • Je li ovaj opis subjektivan ili objektivan? Zašto? • Čime je dočaran ugođaj prostora? • Što se postiže opisom prostora?. <p>Kad završe, svaka će skupina iznijeti svoje odgovore i zapažanja. Unutar skupine sami će odabrati osobu koja će ih predstavljati. Suprotna skupina uvijek sudjeluje nakon izlaganja postavljanjem pitanja kako bi što bolje i nakon odgovorenih pitanja uočili razliku između dva opisa prikazana u tekstovima na kojima su radili. Učitelj/učiteljica je uvijek prisutan/prisutna ako treba usmjeravati ili pomoći preciznijim odgovorom.</p>
Objava rezultata istraživanja	Nakon iznošenja rezultata rada učitelj/učiteljica će sumirati današnje spoznaje o opisivanju otvorenoga i zatvorenoga prostora zapisujući najvažnije podatke na ploču. Učenicima će ukazati na važnost opisa u usmenom i pisanom jezičnom izražavanju jer njime mogu prikazati ili iskazati zapažanja, dojmove, doživljaje, ali i detaljno prikazati neku osobu, predmet, krajolik ili trenutak od posebne važnosti. Još će se jednom ponoviti i razlika između subjektivnog i objektivnog opisa.
Korekcija i vrednovanje	Izvršit će se usmenim putem iznoseći dojmove.
Sinteza	Naslikaj najljepši vrt. To može biti tvoj vrt, vrt tvojih prijatelje ili čak vrt iz mašte. Svi učenici izložiti će slike na razredno platno. Netko od učenika opisat će svoj vrt, a ostali će ga pokušati što prije prepoznati na slikama na panou.
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	Rješavanje nastavnog listića.
Objava rezultata	Čelno .
Zadavanje zadataka za zadaću	Zadatci u radnoj bilježnici.

<p>Plan ploče:</p> <p>Opisivanje otvorenoga i zatvorenog prostora</p> <div style="border: 2px dotted black; width: 80%; margin: 20px auto; padding: 20px; background-color: #cccccc;"> <p style="text-align: center;">Opis je detaljno prikazivanje osoba, predmeta, krajolika, posebnih trenutaka i sl.</p> <p style="text-align: center;">Precizan i vjeran opis naziva se objektivni.</p> <p style="text-align: center;">Opis koji naglašava osjećaje, kut gledanja i promatračeva stajališta naziva se subjektivni.</p> </div> <p style="text-align: center;">Za dobar opis možemo upotrebljavati i zapažanja svih osjetila: vid, sluh, njuh, dodir.</p>
<p>Nastavni materijal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • e-priručnik • udžbenik i radna bilježnica • nastavni listići • tablica za vrednovanje.
<p>Prijedlog prilagodbe:</p> <p>Svi učenici rješavaju svladavaju nastavu u skladu sa svojim mogućnostima, a nastavni listić služi za dobivanje povratne informacije o stupnju usvojenosti gradiva.</p>
<p>Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rasprava.

Nastavni listić 1

1. Zamisli da si upoznao Sebičnog diva na jednom od svojih putovanja. Trebaš ga opisati ostatku razreda. U tome će ti pomoći sljedeća pitanja.

Ime lika:

Prezime lika:

Mjesto stanovanja:

Fizički izgled:

Težina:

Visina:

Dob:
Zanimanje:
Hobi:
Omiljeno jelo:
Omiljeno piće:
Omiljena pjesma:
Omiljena prostorija u kući:
S kime se druži:
Kako izgleda unutrašnji dio njegovog životnog prostora:
Kako izgleda njegova okućnica:

2. Napiši pismo prijatelju kojega dugo nisi vidio. U pismu mu opiši kuću u koju ste se preselili ti i tvoja obitelj. Posebno mu opiši svoju novu sobu. Sigurno će ga zanimati.

Nastavni listić 2 za prilagođeni program

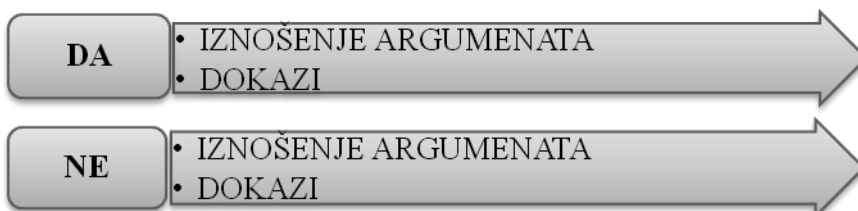
1. Napiši pismo prijatelju kojega dugo nisi vidio. U pismu mu opiši kuću u koju ste se preselili ti i tvoja obitelj. Posebno mu opiši svoju novu sobu. Sigurno će ga zanimati.

(obrazac za pismo isti je za oba nastavna listića)

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

Rasprava s temom: Je li lako biti drugačiji od drugih?

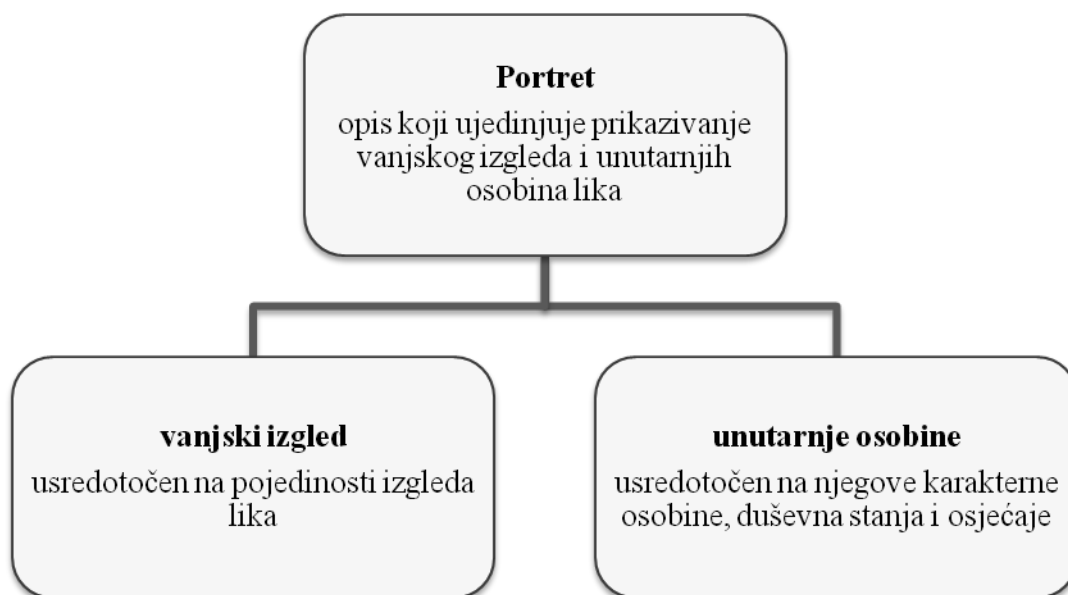

Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Portret	
Nastavno područje: jezično izražavanje	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: individualni rad, rad u paru, frontalni rad
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • definirati portret • identificirati razlike između unutarnjeg i vanjskog opisa lika. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati portret, analizirati će razliku između unutarnjeg i vanjskog opisa lika.	
b) odgojne	Učenik će obogatiti vlastiti jezični izraz	
c) funkcionalne	Učenik će definirati, analizirati, uspoređivati, razlikovati i primjenjivati naučeno o portretu u pisanom izražavanju.	
d) komunikacijske	Učenik će odabrati mogućnosti bolje komunikacije poštujući jasnoću izražavanja.	
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • medijska kultura • Sat razrednog odjela • Povijest • opća kultura. 		
Artikulacija sata:		
Motivacija Motivacija (prva inačica) Imaš li sestru ili brata? Možeš li ih opisati u nekoliko rečenica? Nakon iznošenja učeničkih opisa, učitelj/učiteljica će odmah nakon njihovog izlaganja komentirati jesu li opisi temeljeni na vanjskom izgledu ili unutarnjim osobinama.		
Motivacija (druga inačica) Učitelj/učiteljica će se za ovaj sat prethodno pripremiti kako bi učenicima prikazao/prikazala fotografiju jednog od književnika koji je njima blizak kako bi ga zajednički opisali. Ova inačica motivacije može se provesti i putem čitanke i biografije odabranoga pisaca.		
Najava teme	Nakon motivacije najavljuje se naslov nastavne jedinice, naslov se zapisuje na ploču.	
Rad u parovima	Učenici će dobiti kratku pisanu vježbu. Zadatak im je opisati u nekoliko rečenica prijatelja ili prijateljicu s kojim/kojom dijele klupu. Opisi moraju sadržavati ponešto iz osobnosti, ali i vanjskog izgleda.	
Objava rezultata istraživanja	Nakon čitanja svojih opisa, učitelj/učiteljica će ih usmeno vrednovati.	

Obradba	<p>Učitelj/učiteljica će učenicima savjetovati da još jednom pročitaju motivacijski tekst iz udžbenika <i>Moja sestra Helena</i> nakon čega će uslijediti odgovaranje na pitanja koja se nalaze ispod teksta. Kada učenici zaključe da je dječak opisao pojedinosti koje pripadaju unutarnjem, ali i vanjskom izgledu, učitelj/učiteljica će im ukazati na razlike između unutarnjeg opisa koji je usredotočen na karakterne osobine, duševna stanja i osjećaje i vanjskog opisa koji je usredotočen na pojedinosti izgleda lika.</p> <p>Nakon toga učitelj/učiteljica će postaviti sljedeća pitanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Istraži u tekstu sadržaj sljedećih kompozicijskih dijelova opisa. UVOD (najava teme, glavne osobine lika, razlog opisivanja, smještaj u prostoru) GLAVNI DIO (predstavljane vanjskih i unutrašnjih pojedinosti lika) ZAVRŠNI DIO (sažimanje i isticanje ključnih osobina) • Kojim slijedom učenik opisuje svoju sestru? Zašto je to važno? • Kojim pripovjednim tehnikama, osim opisivanjem, možemo oblikovati lik? <p>Uspostavljajući odnose između pitanja i teksta učenici dolaze do odgovora što je portret, a učitelj/učiteljica najvažnije zapisuje na ploču.</p>				
Individualni rad	<p>Učenici će u tablicu ispisati unutarnje i vanjske opise iz motivacijskog teksta <i>Moja sestra Helena</i>.</p> <table border="1" data-bbox="644 1149 1404 1283"> <thead> <tr> <th data-bbox="644 1149 1026 1182">Unutarnji opis lika</th> <th data-bbox="1026 1149 1404 1182">Vanjski opis lika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="644 1182 1026 1283"></td> <td data-bbox="1026 1182 1404 1283"></td> </tr> </tbody> </table>	Unutarnji opis lika	Vanjski opis lika		
Unutarnji opis lika	Vanjski opis lika				
Korekcija i vrednovanje	<p>Čelno.</p>				
Sinteza	<p>U udžbeniku sa 119. stranici učenici će odabrati jednog od likova koji su njima poznati i usmenim putem ga opisati, pritom neće reći koji lik opisuje tako da učenici iz razreda pažljivo slušaju kako bi mogli odgonetnuti o kojem je liku riječ.</p>				
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>				
Zadavanje zadataka za zadaću	<p>Zadatci u radnoj bilježnici.</p>				

Plan ploče:

Portret

Portretiranje riječima zahtijeva određeni red kako bi čitatelj lakše doživio opisanu osobu.

UVOD (najava teme, glavne osobine lika, razlog opisivanja, smještaj u prostoru)

GLAVNI DIO (predstavljanje vanjskih i unutrašnjih pojedinosti lika)

ZAVRŠNI DIO (sažimanje i isticanje ključnih osobina)

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2.

Prijedlog prilagodbe:

Učenici rješavaju zadatke u skladu sa svojim sposobnostima. Nastavni listić služi za dodatno utvrđivanje nastavnog gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

- tablica za vrednovanje i samovrednovanje.

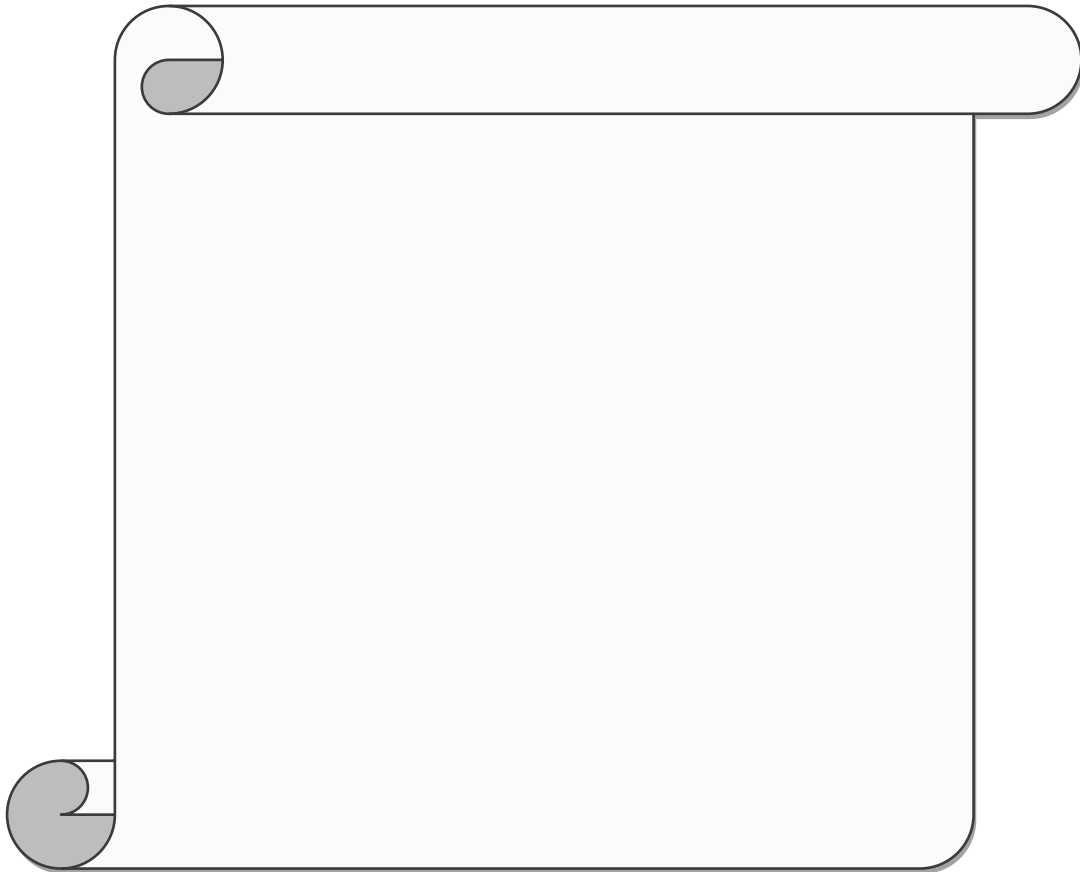
Nastavni listić 1

1. Tvoj je zadatak napraviti vlastiti portret. Pazi! Zadatak nije baš jednostavan, trebaš osim vanjskoga izgleda, napisati i svoje unutarnje osobine. Pokušaj biti iskren/iskrena prema samome/samoj sebi. Sretno u pisanju!

Nastavni listić 2 (za prilagođeni program)

2. Tvoj je zadatak napraviti vlastiti portret. U pet rečenica opiši svoj vanjski izgled, jednako tako, u sljedećih pet rečenica opiši svoje unutarnje osobine. Sretno u pisanju!

Napomena: Obrazac za pisanje portreta jednak je za oba nastavna listića.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

Tablica za vrednovanje i samovrednovanje

Ono što sam znao/znalala	Ono što sada znam	Ono što još želim naučiti

Ime i prezime učitelja / nastavnika:		
Razredni odjel: 6.	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice	Dramatizacija pripovjednog teksta	
Nastavno područje: jezično izražavanje	Tip nastavnoga sata: vježba	Nastavni oblici: čelni, pojedinačni, u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati prozni i dramski tekst • oblikovati dramski tekst u skladu s njegovim zakonitostima • kratiti i izdvajati bitno od nebitnog • kreativno i praktično primijeniti književnoteorijske pojmove (dijalog, monolog, didaskalija, lik...). 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • književnost • jezično izražavanje • medijska kultura • Likovna kultura. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će na oblikovati dramski tekst od proznog predloška uvažavajući osnovne zakonitosti dramskog pisanja.	
b) odgojne	Učenik će spoznavati zakonitosti izvedbenih umjetnosti, sagledavat će poruku predstave iz perspektive pošiljatelja, a ne primatelja.	
c) funkcionalne	Učenik će razlučivati bitno od nebitnog, sažimati i oblikovati nov sadržaj na temelju samostalno odabranog predloška.	
d) komunikacijske	Učenik će osvijestiti da svako umjetničko djelo šalje poruku, razumijevat će te poruke i donositi vrijednosni sud koji će argumentirano dokazivati.	
Tijek sata (artikulacija):		
Motivacija – dramska improvizacija Ispred ploče postaviti stolac i okrenuti ga prema učenicima. Učenik dobrovoljac sjeda na stolac i jednu minutu improvizira na zadanu temu: zanimanje. Temu zadaju ostali učenici, a ona je usko vezana za kazalište. Npr. ti si koreograf/inspicijent/redatelj/dramaturg... Ukoliko učenik ne zna što točno radi osoba tog zanimanja treba improvizirati i pokušati zaključiti samostalno čime se ta osoba bavi. Objašnjenje, ukoliko je potrebno, slijedi nakon improvizacije.		

Najava teme / ovladavanje pojmom	Znate li što riječ dramatizacija znači? S kojim medijem je povezujete? Što je potrebno napraviti kada dobijete opsežan roman koji treba prilagoditi scenskom izvođenju? Koje razlike između proznog i dramskog teksta uočavate? Kojim sredstvima se služi dramaturg u oblikovanju dramskog teksta?
Rad u paru, nastavni listić	Nastavni listić s uputama – <u>dobiva svaki par</u> . Dramatizacija tekstova.
Zadavanje domaće zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Osmisli izgled scene. • Kreiraj kostime. • Organiziraj audiciju, odaberi glumce i režiraj svoju predstavu.

<p>Plan ploče:</p> <p>DRAMATIZACIJA</p> <ul style="list-style-type: none"> - prilagodba teksta dramskom izvođenju – smanjiti broj događaja, odabrati jedno ili dva mjesta radnje, smanjiti broj likova – samo najreprezentativniji likovi - razlučiti bitno od nebitnog - Što (koji motiv) pokreće radnju? - Koji lik pokreće radnju? - Kojim problemom se bavi tekst? -> DRAMSKI SUKOB <p><u>NAJVAŽNIJE PITANJE:</u> Tko je publika kojoj smo namijenili svoju predstavu i tome prilagoditi sve: jezik, kostime, humor, problem...</p>
<p>Nastavni materijal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • e-priručnik • Kocka vedrine 6 • nastavni listić
<p>Prijedlog prilagodbe:</p> <p>Pronaći učeniku odgovarajućeg partnera koji će mu pomoći da svlada zadatak i postigne uspjeh.</p>
<p>Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:</p> <p>Učenici će na sljedećem satu čitati ili izvoditi svoje predstave i sami vrednovati svoja postignuća.</p>

NASTAVNI LISTIĆ – DRAMATIZACIJA

UPUTE:

1. Pažljivo prolistaj svoj udžbenik i odaberi prozni tekst koji ti se sviđa.
2. Izloži svom partneru zašto biste trebali dramatizirati upravo taj tekst (pokušaj biti što jasniji i jezgrovitiji navodeći svoje razloge).

_____ RAZLOZI:
(dopiši svoje ime)

_____ RAZLOZI
(dopiši partnerovo ime)

Odabrali smo tekst _____ zato što

3. Pročitajte još jednom tekst i izdvojite:

a. GLAVNI LIK (GLAVNE LIKOVE):

b. PROBLEM KOJI MOŽE DOVESTI DO SUKOBIA:

c. PORUKU DJELA (ulomka):

4. Osmislite u kojem prostoru se događa vaša drama.

5. Koji događaji su bitni za vašu radnju?

6. „Oživite“ likove – dajte im neku neobičnu osobinu, tik, poštapalicu...

7. Kome je namijenjena vaša predstava?

- a) Odraslima (učiteljima, roditeljima, ravnatelju i pedagoginji...)
- b) Djeci (vrtić, niži razredi, viši razredi...)
- c) _____

I na kraju, DRAMATIZIRAJTE. Dobru zabavu ☺!

mali kazališni BONTON

Na kazališnu predstavu ne smijemo _____ jer tada moramo podići cijeli red da bismo sjeli na svoje mjesto, a to je prilično _____ situacija.

Pri _____ u kazališnu dvoranu mobitel ne koristimo ni za _____ kamoli za _____.

Za vrijeme odigravanja predstave ni s kim _____.

_____ u izvedbi i _____ slušamo. Na kraju predstave nagradujemo _____.

Kokice, bomboni, grickalice i žvakaće gume su _____! Pomisli, kako se osjećaju _____ kojima je potrebna _____ koju glume _____ za uživljanje u _____ ako ti šuškaš papirićima, glasno grickaš ili rastežeš žvakaću gumu.

uživamo, zakasniti, koncentracija, neugodna, ulogu, ulasku, glumci, isključujemo, poruke, razgovor, izvođače, ne razgovaramo, pļjeskom, zabranjeni, pozorno

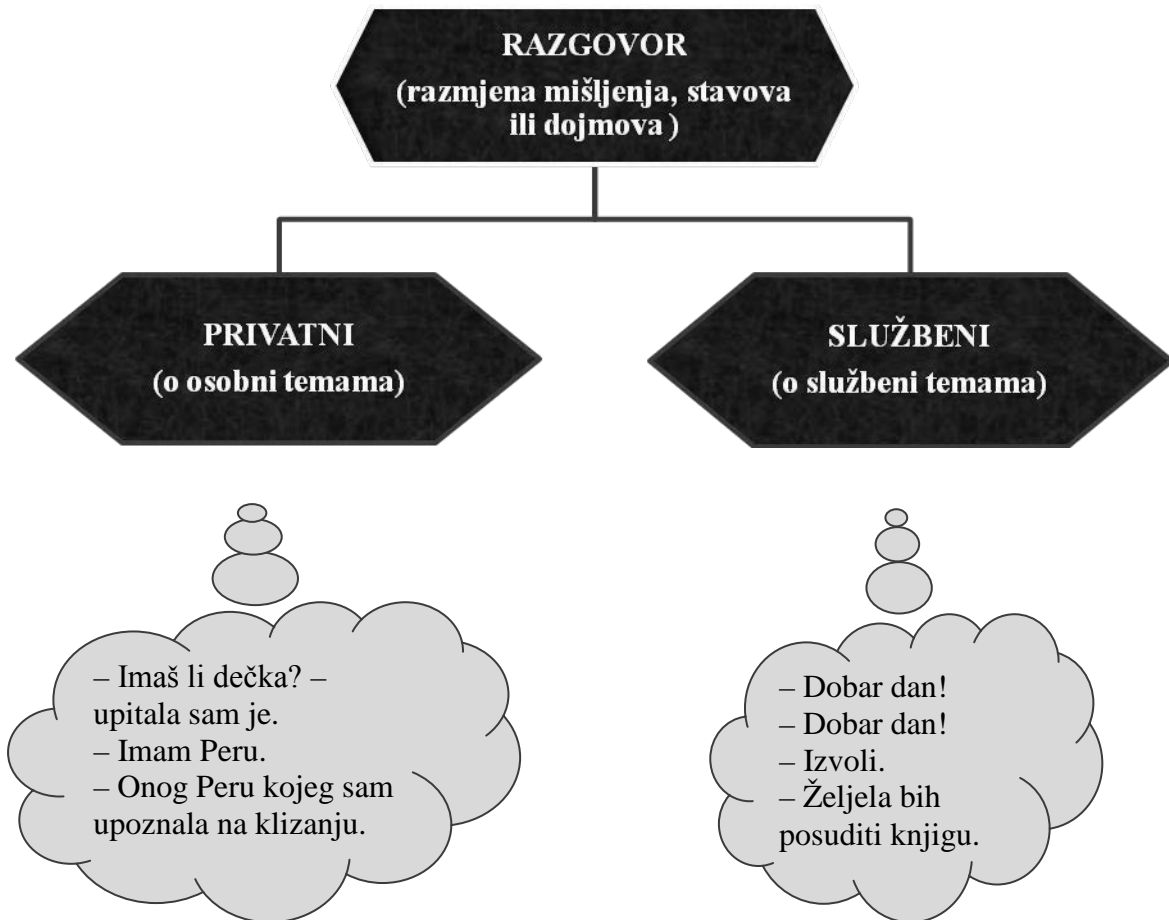
Ime i prezime učitelja/nastavnika:		
Razredni odjel: 6. razred	Redni broj sata:	Datum:
Naziv nastavne jedinice:	Razgovor	
Nastavno područje: jezično izražavanje	Tip nastavnoga sata: obradba	Nastavni oblici: frontalni (čelni), individualni, rad u paru
Operacionalizirani cilj(-evi): <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati privatni od poslovnog razgovora. 		
Suodnosi: <ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (pravopis, jezično izražavanje) • Likovna kultura • Sat razredne zajednice. 		
Zadaće sata		
a) obrazovne	Učenik će definirati razgovor te razlikovati privatni od poslovnog razgovora.	
b) odgojne	Učenik će stvoriti pravilnije komunikacijske vještine primjenom naučenoga.	
c) funkcionalne	Učenik će razvijati, objasniti, proširiti, primijeniti stečena znanja u usmenom izražavanju.	
d) komunikacijske	Učenik će u različitim komunikacijskim situacijama upotrebljavati određeni oblik govora.	

Artikulacija sata:	
Motivacija	
Motivacija (prva inačica)	
Učitelj/učiteljica će započeti motivaciju kratkom olujom ideja o zaljubljenosti. Kada učenici završe s iznošenjem svojih misli postavit će im nekoliko pitanja. Kako znaju da su zaljubljeni? S kim dijele te sretne trenutke? Kojim putem dijele tu informaciju: telefonom, u šetnji ili na piću? Učenici će razgovorom o navedenoj temi dijeliti iskustva i doživljaje na temu zaljubljenosti.	
Motivacija (druga inačica)	
Na primjerima iz svakodnevnice učenicima će se prikazati poslovni oblik razgovora. Kada ti netko otvori vrata, kažeš li mu hvala? Kada ideš u trgovinu, kažeš li prodavačici izvolite pri pružanju novčanice? Misliš li da je to kulturni način komunikacije? Znaš li što je bonton?	
Najava teme	Nakon motivacijskog razgovora piše se naslov na ploču, a učenici zapisuju u svoje bilježnice.
Uočavanje jezične pojave	Učenici su uočili da postoje različiti oblici razgovora. Za sada prepoznaju jedan oblik u komunikaciji s prijateljima, a drugi sa starijim osobama koje poznaju ili ne poznaju.
Rad u parovima	Svatko će navesti jedan primjer razgovora koji provode s prijateljima i primjer razgovora koji provode s profesoricom hrvatskoga jezika. Po završetku analizirat će se navedeni razgovori.

Obradba	<p>Gledajući u predloške iz udžbenika, učenici će još jednom iščitati razgovor <i>Što mi se događa?</i> i usmeno će odgovoriti na pitanja ispod teksta. Važno je usmjeriti učenike na najvažnija pitanja dodatnim potpitanjima.</p> <p>Razgovaramo li mi s najboljom prijateljicom/prijateljem o osobnim problemima? Zašto to ne kažemo učiteljici ili gospođi iz banke? Učenici će sami na temelju pitanja doći do odgovora da je riječ o privatnom razgovoru koji ne mogu podijeliti s bilo kim. Na temelju novih spoznaja definira se privatni razgovor kao razgovor u kojem sugovornici razgovaraju o osobnim temama. Drugi predložak u udžbeniku prikazuje komunikaciju između učenice i knjižničarke. Učenici će, također, odgovoriti na pitanja na temelju kojih će iznijeti iskustva komunikacije iz školske knjižnice. Iznijet će kako komuniciraju od trenutka kada uđu u knjižnicu do trenutka kada izlaze van. Uvidjet će da je razgovor gotovo isti kao u udžbeniku i na temelju toga će donijeti zaključak da je riječ o poslovnom razgovoru u kojemu sudionici razgovaraju o službenim temama. Učenici će navoditi još neke primjere kojih se mogu dosjetiti.</p>
Sinteza (rad u paru)	<p>Kako bi sumirali svoja znanja, učenici će radom u paru osmisliti <i>Mali bonton uljudnog razgovora</i>. U obliku savjeta učenici će napisati što je važno pri susretu s nekim, kako se trebamo ponašati prema sugovorniku, kako trebamo govoriti, pritom navodeći sve ono što smatraju bitnim.</p>
Korekcija i vrednovanje	<p>Učenici će prepoznavati koji su oblik razgovora parovi upotrebljavali u izvršenju zadatka i vrednovat će zajedno s učiteljem/učiteljicom.</p>
Zadatak za vježbu i provjeru usvojenosti	<p>Rješavanje nastavnog listića.</p>
Objava rezultata	<p>Čelno.</p>
Zadavanje zadataka za zadaću	<p>Zadatci u radnoj bilježnici.</p>

Plan ploče:

Razgovor

Nastavni materijal:

- e-priručnik
- udžbenik i radna bilježnica
- nastavni listić 1
- nastavni listić 2
- tablica za vrednovanje.

Prijedlog prilagodbe:

Svi učenici rješavaju i savladavaju nastavno gradivo u skladu sa svojim mogućnostima, nastavni listić bit će povratna informacija o usvojenosti gradiva.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

Iznošenje pozitivnih i negativnih strana sata.

Nastavni listić 1

1. Zamisli da si izgubio/izgubila knjigu iz školske knjižnice. Kako ćeš to priopćiti knjižničaru/knjižničarki? Nacrtaj strip u kojem ćeš prikazati vaš razgovor. Strip će započeti tvojim ulaskom u knjižnicu. Ne zaboravi koji oblik razgovora trebaš upotrijebiti.

Nastavni listić 2 (za učenike s posebnim potrebama)

1. Nacrtaj strip u kojemu ćete se tvoj prijatelj/prijateljica i ti dogovoriti za odlazak u kino. Prije nego što počneš crtati, pročitaj još jednom iz udžbenika koje smo sve oblike razgovora smo naučili.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja

